

MTK

Metsänomistajat

20

VUOSIKERTOMUS

23

SISÄLTÖ

Puheenjohtajan katsaus

Maatalous

- Uuden CAP27 tukikokonaisuuden käyttöönotto
- EU:n maatalouspolitiikka vuoden 2027 jälkeen
- Investointien rahoituksen turvaaminen/investoinnit
- Kansallisen tuen ratkaisu
- Maatalouden ja vesiviljelyn kustannustuki
- Eläinten terveys ja hyvinvointi
- Huoltovarmuus
- Ruokamarkkinat & kulutus
- Ruokaviennin tehostaminen
- TUOTTO-hanke
- Sektorikohtaiset asiat

Metsänomistajat

- Kotimaa
- Hallitusohjelma
- Kansallinen metsästrategia
- METSO- ja Helmi-ohjelmat sekä talousmetsien luonnonhoito
- Kansainvälinen toiminta ja EU
- Riistapolitiikka ja vahinkoeläimet
- Metsäsertifiointi
- Puukauppa ja puutavaran mittaus
- Maakuntaedunvalvonta
- Koulutus ja tutkimus
- Metsämarssi

Maaseudun elinvoima

- Vaalivuosi
- Ympäristö ja maankäyttö
- Lunastuslaki
- Elinkeinopolitiikka, koulutus ja hankkeet
- Maaseutumatkailu
- Aluepolitiikka
- Valiokunnat
- Yritysten kestävyysraportointi ja yritysvastuu

4	Jäsenet ja järjestötoiminta	47
	Organisaatio ja jäsenistö 2023	50
8		
9	Maaseutunuoret	51
10		
10	Viestintä ja vaikuttaminen	53
13	MTK verkossa ja sosiaalisessa mediassa	55
14	Kuluttajatyö	55
14	EU-edunvalvonta ja Brysselin toimisto	57
15	Aktiivinen vaikuttaminen kansainvälisten järjestöjen kautta	59
15	Aktiivinen vaikuttaminen EU-politiikassa	59
16	MTK globaaleissa verkostoissa	60
17	Pohjolan Talonpoikaisjärjestön	
18	Keskusneuvosto NBC – toiminta 2023	61
18	Pohjoismainen metsänomistajajärjestö NSF, eurooppalainen metsänomistajajärjestö CEPF ja metsänomistajien yhteistyöverkosto IFFA	63
28		
29	MTK-keskusliiton hallinnon ja toimielinten toiminta	65
29	Johtokunta	66
29	Johtoryhmä	66
29	Valtuuskunta 2023	67
30	MTK:n valtuuskunnan kokoonpano 2023	67
31	Metsävaltuuskunta	69
31	Metsäjohtokunnan vuosikertomus 2023	69
32		
33		
33	Henkilöstö	71
34		
34	Talous	74
35		
36	Tietohallinto	78
36		
36	Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliiton säätiö	80
36		
37	Tytär- ja osakkuusyhtiöt	83
37	Viestimedia	84
37	Pellervo-Instituutti	86
40	MTK Hankinnat	88
42		
42	Lausunnot	89
45		

**PUHEENJOHTAJAN
KATSAUS**

Puheenjohtajan katsaus

Pari säettä Eino Leinon runosta ”*Maamiehen rukous*” kohoaa mieleen helmikuisena iltana.

*Maan me miekoin varjelimme,
auralle nyt astutaan:
sama meille, hurmehessa
vaiko hiessä kastutaan.*

...
*Jos ma kynnän, jos ma kylvän,
tuota aina aattelen:
teen, min tiedän oikeaksi,
enemp’ ei voi ihminen.*

Kansalaisena, yrittäjänä, maanomistajana huolehdiit perheesi hyvinvoinnista ja yrityksesi menestyksestä parhaasi mukaan. Vanhat talonpoikaiset opit muistuttavat sinulle päivittäin: Maa on lainassa lapsiltasi, varaudu pahan päivän varalle.

Silloin tällöin pohdit varmaan myös sitä, että isovanhempasi ovat ajatelleet samalla tavoin. He ovat kohdanneet oman aikansa vaikeudet, mutta katse on ollut tulevaisuudessa. He ovat oivaltaneet sen, että yhdessä olemme vahvoja – kansakuntana ja oman ammattinsa edustajina.

Kaupallinen, yhteiskunnallinen ja sosiaalinen yhteistyö ovat mahdollistaneet maaseudun nousun itsenäisessä Suomessa. Kenenkään ei tarvitse olla yksin.

Maailma ja maailmanmeno ei ole tässä mielessä muuttunut miksikään. Elämme toki valtioiden rajat ylittävässä yhteistyön maailmassa, jossa varsinakin maa- ja metsätalouden asioita päätetään eurooppalaisilla areenoilla. Juuri

siksi MTK on tärkeämpi kuin koskaan. En koskaan halua nähdä sitä päivää, että asioistamme päätetään järjestöä ja sen asiantuntemusta kuulematta.

MTK:n järjestötyö, koulutus, viestintä ja kaikki vaikuttamistyö tähtää siihen, että jäsenkunta on perillä asioista ja saa äänensä kuuluviin. Olemme läsnä ja palvelemme kaikkialla Suomessa. Parannamme entisestään tekemisemme tasoa uuden strategian myötä.

Päättynyt vuosi ei tuonut kaivattua vakautta, kaikkea muuta. Osa tästä oli ihmisen käsissä, osa korkeimman. Sota Ukrainassa jatkui ja jatkuu yhä. Tilanne Lähi-idässä kärjistyi. Maailma näyttäytyi entistä vaarallisempänä. Kaikki heijastui myös suomalaisen maaseudun arkeen.

Suomi hyväksyttiin puolustusliitto Naton jäseneksi. Tässäkin yhteistyö tuo turvaa. Sana kokonaisturvallisuus toistui usein järjestömme piirissä. Kun maailma ympärillä järkkyy, katse kiinnittyy perusasioihin: Ruoka ei ole kaikki, mutta ilman ruokaa ei ole mitään.

MTK puhui aluekehityksestä ja turvallisuustyhjiöiden vaaroista. Jos talous taantuu, palvelut karkaavat ja usko yhteiskunnan huolenpitoon horjuu, niin altistumme herkästi vihamieliselle vaikuttamiselle. Tämä ei ole leikin asia tässä maailmantilanteessa. Viestimme otettiin vastaan ja se vaikuttaa meillä ja Euroopassa.

Vaalit ovat aina edunvalvojan kulta-aikaa, niin nytkin. Eduskuntavaalit toivat Suomeen oikeistolaisimman eduskunnan sotien jälkeen. Kansan tahtotila oli selvä. Petteri Orpo muodosti hallituksen ennätyksellisen pitkien neuvottelujen jälkeen. Maa- ja metsätalousministerin tärkeä salkku päättyi kristillisdemokraattien Sari Essayahille.

MTK:n järjestövoima ja -taito ansaitsevat kiitoksen. Hallitusohjelma noudattaa varsin hyvin järjestöme pyrkimyksiä. Tilannekuva jäsentemme haasteista ja mahdollisuuksista on kohdallaan. Toimenpiteet ovat toki monin paikoin verraten yleisellä tasolla, joten hallitustyön paimentamisessa riittää työsarkaa.

Erityisinä poimintoina hallitusohjelmasta nostan esiin metsäpolitiikan linjaukset vastaiskuna EU:n valtapyrkimykseen sekä ruokamarkkinoiden tervehdyttämiseen tähtäävät aloitteet. Kipukohta on julkisen talouden heikko tila, jota vastaan on taisteltava sekä budjettisopeutuksin että rakenteellisin uudistuksin. ”Mikään ei muutu, jos kukaan ei suutu”, lienee hallituksen motto näissä haasteissa. Päätöksiä on vain tehtävä.

Ruuan tuottajat ovat kantaneet vastuullisen tehtävänsä kriisivuosina. Ruokaturva on taattu. Maatalouden kustannukset ovat nousseet historiallisen nopeasti. Valtion ja EU:n maksamat maatalousrahat ovat kokeneet inflaation, joten paine myyntihintojen nostamiseen on ollut tavallistakin rajumpi. Vuoden 2023 aleneva tuottajahintakehitys olikin iso pettymys ja heikensi maatalojen taloutta. Kaupan vyörytys ruuan hinnan halpuuttamiseksi oli rajua. Tuontia käytettiin kiristyskeinoja. Ruokamarkkinoiden reiluuttamisella on kiire.

EU:n politiikka ajaa maatalouden tilanteeseen, jossa hallinnon asettamat velvoitteet täyttävät ja edistysmieliset kaatuvat ensimmäisinä. Markkinatalous on hyvä renki, mutta ei sovi isännäksi silloin, kun yhdelle ruokajärjestelmän osalle on annettu muita suuremmat muskelit. Kilpailu-, elintarvikemarkkina- ja hankintalaki on uusittava rivakasti. Valmistajien on saatava viennin tuomaa vääntövoimaa kotimaan kauppiasta vastaan.

Metsänomistaja lähti vuoteen 2023 huolestuneena, kun metsäteollisuuden suhdanne heikkeni nopeasti ja EU pommitti uudella metsälainsäädännöllä. Loppujen lopuksi hakkukertymä pieneni yhdeksän prosenttia. Hiilinielut vahvistuivat, mutta kansatalous otti takapakkia. Metsäala on Suomen taloudel-

le ratkaisevan tärkeä, sillä vientieurot tehdään kotimaisilla panoksilla ja viennin taantuma näkyy isolla painolla arvonlisässä ja verotuloissa.

Metsänhoitoyhdistysten palvelut, erityisesti puukaupan kilpailutus ja uusien markkinaväylien löytäminen, näyttivät voimansa haastavassa markkinassa. Puun hinta piti pintansa paremmin kuin ennen vastaavassa tilanteessa.

Metsänomistajien vastahyökkäys EU:n hullutuksia vastaan eteni. Metsäsotaa ei ole vielä suinkaan voitettu. MTK:n edunvalvontaa tarvitaan enemmän kuin koskaan.

Valtava EU-hanke luonnon ennallistamiseksi on ollut MTK:n hampaissa alusta saakka. Viime vuonna saimme myös monet muut ymmärtämään tämän ennallistamisasetuksen valuviat. Niinpä Euroopan parlamentti otti kesällä kannan, joka oli jo varsin lähellä tavoitteitamme. Valitettavasti suurin osa jäsenmaista oli vielä lukkiutunut vanhaan ja lopputulos heikkeni parlamentin kannasta. Lupaavaa kannaltamme oli se, että Suomen hallitus lupautui käyttämään kaiken kansallisen joustovaran, minkä asetus antaa. Toimeenpano on iso urakka, mutta lähdetään siitä, että MTK:n työn tuloksena maanomistajan oikeus maahansa pelastettiin jälleen kerran.

Toinen esimerkki EU:n heikosta päätöksenteosta oli metsäkatoasetus. Tiedossa on valtavaa byrokraatia puun myyjille ja ostajille. Prosessin loppuvaiheessa papereihin ilmestyi metsän hävittämisen kieltö nautakarjatalouden rakentamisessa. Näin alan jo muutenkin vähäiset investoinnit Suomessa pistettiin jäihin, kun valtio lähti toteuttamaan asetusta jo etukäteen. MTK ei anna tässäkään periksi, vaan teemme työtä hankkeen toimeenpanon estämiseksi tai vähintään järjestyttämiseksi.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan ohjelmakausi vaihtui. Uuden ohjelman ensimmäinen vuosi on ollut aina työläs ja haastava paitsi maatalousyrittäjille

myös hallinnolle. Eikä tuo nytkään hyvin mennyt. Maksuaikataulut venyivät ja se aiheutti lisää vaikeuksia tiukan talouden kanssa painiville yrittäjille.

Maatalouspolitiikka ei mennyt ainakaan yksinkertaisempaan suuntaan. Sillä pitää ratkoa liikaa maailman ongelmia, joten yksittäiselle maatalousyrittäjälle politiikan järjestelmä näyttyy sekasotkuna. Suomen uuden hallituksen tavoitteena on nostaa ruoka ja ruuan tuottaja maatalouspolitiikan keskiöön. Sama keskustelu on virinnyt muuallakin Euroopassa, kun puolueet valmistautuvat kevään Euroopan parlamentin vaaleihin. Muutoksen tuulia on ilmassa.

Edunvalvonta ja järjestötyö näyttivät voimansa myös kuluneen vuoden aikana. Maailma ei tullut valmiiksi, joten työ jatkuu. Suuret kiitokset jokaiselle, joka on eri rooleissa tehnyt arvokasta työtä järjestön päämäärien hyväksi!

**MTK:n puheenjohtaja
Juha Marttila**

MAATALOUS

Uuden CAP27 tukikokonaisuuden käyttöönotto

Maatalouspolitiikan osalta vuoden 2023 keskeisin tapahtuma oli uuden CAP-strategiaohjelman käyttöönotto ja toimeenpano. EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen on ollut pitkä prosessi, joka alkoi jo vuonna 2017 EU-komission tiedonannolla.

Tukijärjestelmän rakenne pysyi monelta osin ennallaan ja tuet maksetaan jatkossakin valtaosin tuotanto- ja tulotukina. Yksinkertaistamistavoitteista huolimatta maataloustukijärjestelmä muuttui jälleen kerran entistä monimutkaisemmaksi ja viljelijöille oli iso työ oppia kaikkia uudet vaatimukset. Monimutkaisuutta lisäsi myös se, että erilaisia valintamahdollisuuksia oli enemmän kuin edellisellä ohjelmakaudella. Lisäksi edellisen ohjelmakauden täydentävät ehdot muuttuivat ehdollisuuksiksi, joka sisälsi myös kokonaan uusia perusvaatimuksia kaikkien maataloustukien saamisen ehtona.

Vuodelle 2023 täysin uusia ns. hyvän maatalouskäytännön tai GAEC-vaatimuksia Suomessa ovat turvemaiden suojelu (GAEC 2), talviaikainen vähimmäismaanpeite (GAEC 6) ja viljelykierto (GAEC 7). Turvemaiden suojelu tarkoittaa käytännössä sitä, että uusille raivioille tulee pysyvä nurmivaatimus. Vastaava vaatimus asetetaan ehdollisuudessa myös muille uusille raivioille kuin turvemaille. Lisäksi vuodesta 2025 alkaen otetaan käyttöön neljä uutta vaatimusta turvemaalla olevalle maatalousmaalle. Maa-aineksen nostaminen ja kasvuston polttaminen turvepelloilla kielletään, samoin uusien avo-ojien kaivaminen. Myös turvepelloilla olevien pysyvien nurmien kyntämistä rajoitetaan vuodesta 2025 alkaen siten, että niitä voi kyntää vain kerran neljässä vuodessa. Mikäli nurmea tarvitsee uusia talvituhojen takia, on kyntäminen kuitenkin sallittua useammin.

Talviaikaisen vähimmäismaanpeitteen vaatimus (GAEC 6) on 33 % viljelijän peltoalasta. Kasvipeitteeksi hyväksytään myös muokkaamattoman sängin ja kevennetyn muokkauksen alat sekä tiettyjen viljelykasvien alat, joiden pinnalla on sadonkorjuusta jäänyttä kasvijätettä.

Viljelykierron vaatimusta (GAEC 7) toteutetaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa viljelyn monipuolistamisen sijaan tai sen lisäksi. Suomessa viljelykierto toteutetaan siten, että viljelijän peltoalasta kasvin pitää vaihtua vuosittain 33 %:lla ja jokaisella loholla vuodesta 2025 alkaen viimeistään neljäntenä vuonna. Viljelykiertoa ei kuitenkaan tarvitse soveltaa monivuotisiin kasveihin, nurmiin ja kesantoihin eikä myöskään perunaan, sokerijuurikkaaseen, sipuliin, porkkanaan, keräkaaliin, punajuureen tai keltajuurikkaaseen. Pienet tilat, nurmi-, kesanto- ja palkokasvivaltaiset tilat sekä luonnonmukaista tuotantoa harjoittavat tilat vapautetaan tästä vaatimuksesta.

Ekojärjestelmät ovat uusi, viljelijöille vapaaehtoinen tukijärjestelmä. Viljelijä voi valita ekojärjestelmiä vuosittain 0–4 kappaletta. Ekojärjestelmän valinnaiset toimenpiteet ovat talviaikainen kasvipeite, luonnonhoitonurmet, viherlannoitusnurmet ja monimuotoisuuskasvit. Luonnonhoitonurmia ja monimuotoisuuskasveja valittiin aktiivisesti ja viherlannoitusnurmia taas ennakoitua vähemmän. Talviaikaista kasvipeitteisyyttä valittiin melkein kaikilla tiloilla, mutta pinta-alat selviävät vasta keväällä 2024.

Ympäristökorvauksen osalta tehtiin myös tiettyjä tarkennuksia muun muassa lisätoimenpiteisiin. Suurin muutos ympäristökorvauksessa tuli kuitenkin uuden tilakohtaisen toimenpiteen kautta, jossa esimerkiksi ei ole enää ehtona erillisten ravinnetaulukoiden noudattamista. Sen sijaan viljelijä noudattaa jatkossa ravinteiden käytössä nitraatti- ja fosforiasetusta. Sitoutumisasteessa ei nähty vuonna 2023 suurta muutosta verrattuna edelliseen ohjelmakautteen.

Myös eläinten hyvinvointikorvauksia haettiin aktiivisesti alkuvuoden tukihaussa, mutta tuen menekki euromääräisesti ei vielä toimintakertomuksen kirjoitushetkellä ole tiedossa.

Uusia nuorten viljelijöiden tulotuen hakijoita oli vuonna 2023 selkeästi vähemmän kuin aiemmin, eli vajaa 400 kappaletta. Keskimääräinen vuotuinen tavoite oli 500 hakijaa. Aloitustukea myönnettiin yhteensä vain 112 tuenhakijalle, mikä on selkeästi alle tavoitellun noin 300 hakijan.

Tuotantoon sidottujen tukien osalta järjestelmä jatkui monelta osin entisellään, mutta nautapalkkioissa tapahtui suurempia muutoksia. Varsinkin sonneilla palkkiotasot olivat huomattavasti alemmat kuin ennakoitiin. Syynä tähän olivat tukijärjestelmän muutoksen aiheuttamat tuplapalkkiot. Vaikka tilannetta osattiin jossain määrin ennakoida, ennakoitua ja toteutunutta tukea koskeva suuri ero silti yllätti.

Viime kaudella EU:n sonnipalkkio määräytyi sen perusteella, kuinka pitkään eläin oli kalenterivuoden aikana tilalla ollut. Uudella, vuoden 2023 alusta alkaneella kaudella tuen saa sonni, joka on ollut tilalla kaksi kuukautta sen jälkeen, kun on täyttänyt 11 kuukautta. Tuki uudistuksessa päätettiin myös yhdistää emo- ja lypsylehmien tuki AB-tukialueella. MTK on vuodesta 2021 vaatinut lisää rahaa lehmäpalkkioon, jotta luonnonhaittakorvauksen kotieläin- korotuksen poistuminen kompensoituisi myös Etelä-Suomen lypsylehmille. Tähän vaatimukseen valtio ei kuitenkaan suostunut, ja kun vuoden 2023 lehmäpalkkio pysyi vuoden 2022 lypsylehmäpalkkion tasolla, kompensatiota ei sittenkään myönnetty lypsykarjatilaille. Pohjoinen tuki jatkui 2023 entisellään, ja menetykset muissa tukijärjestelmissä pystyttiin luvatusi korvaamaan määrärahalisäyksellä.

Tuki uudistuksen ensimmäisenä vuotena järjestelmän toimeenpano ja maksatusaikataulut herättivät laajasti tyytymättömyyttä. Peltöjen monitorointi automaattisella satelliittiseurannalla oli uusi elementti, mikä näkyi viljelijöiden arjessa vähentyvinä tilatarkastuksina. Toisaalta viljelijöiltä pyydettiin varsin runsaasti valokuvia peltolohkoistaan hallinnolle. Ruokaviraston maksuaikataulu vuosille 2023–2028, jonka mukaan maksut painottuvat hakuvuoden joulukuulle ja seuraavaan kevääseen, ei tyydyttänyt viljelijöitä eikä MTK:ta.

Alkuperäisen esityksen mukaan tukimaksatuksia olisi siirtynyt vuodenvaihteen yli 400 miljoonan euron edestä. MTK:n painostuksesta maksatusaikatauluja kuitenkin vuoden aikana aikaistettiin siten, että mm. ympäristökorvauksen ja luomukorvauksen ensimmäiset erät maksettiin syksyllä. Iso maksatusmuutos oli myös luonnonhaittakorvauksen ensimmäisen erän

siirtyminen lokakuulta joulukuulle. Tämä muutos aiheutti harmia varsinkin niille tiloille, joilla lainojen lyhennyspäivä oli lokakuun lopussa.

Euroopan unionin säädöksissä on tulevan kauden perussääntönä, että tuet voidaan maksaa aikaisintaan 1.12. ja viimeistään 30.6. seuraavana kalenterivuonna. Tietyin edellytyksin on mahdollisuus maksaa ennakkomaksuja jo tätä aikaisemmin. Maksatusten muuttunut aikataulu oli siten seurausta osittain muuttuneesta EU-lainsäädännöstä, mutta myös siitä, että Ruokavirasto resurssiensa puitteissa ei pystynyt kireämpää aikataulua toteuttamaan. MTK ei missään vaiheessa hyväksynyt tukimaksatusten siirtoa, vaan teki kaikkensa, jotta maksatusmuutokset olisivat mahdollisimman pieniä ohjelma- kauden vaihtuessa.

Vuoden 2023 aikana Suomen CAP-ohjelmaan tehtiin myös ensimmäinen ohjelmamuutos. MTK esitti hallinnolle ns. korjaussarjan, jolla uudistuksen suurimpia epäkohtia olisi saatu korjattua. Hallinto ei näitä pääosin hyväksynyt, joten ainoa merkittävämpi muutos tukijärjestelmään oli puhdaskauran vapauttaminen ehdollisuuden viljelykiertovaatimuksesta.

EU:n maatalouspolitiikka vuoden 2027 jälkeen

Vaikka uusi CAP-ohjelmakausi on vastikään otettu käyttöön ja uusia sääntöjä ja vaatimuksia edelleen opetellaan, seuraavan reformin valmistelu on jo lähtenyt liikkeelle. Heti vuoden alussa MTK on vaikuttanut aktiivisesti Brysselissä sekä COPA:n kannanmuodostukseen että EU-komissioon.

Edellisen uudistuksen alussa maailma oli hyvin erilainen kuin tällä hetkellä ja siitä näkökulmasta muutoksia on varmasti jälleen luvassa seuraavassa uudistuksessa. Viimeisten vuosien aikana on kärsitty mm. pandemiasta, energia- ja kustannuskriisistä ja Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan. Näiden seikkojen johdosta mm. huoltovarmuus ja omavaraisuus ovat tavoitteina paljon korkeammalla kuin edellisen uudistuksen alkumetreillä. Iso epävarmuustekijä maatalouspolitiikan näkökulmasta on Ukrainan EU-jäsenyys. Brysselissä EU-jäsenyyttä pidetään käytännössä jo varmana, mutta aikataulu on hämärän peitossa ja riippuu pitkälti siitä, miten sota etenee.

Ukrainan jäsenyys saattaa toisaalta toteutua myös ennakoitua nopeammin siinä vaiheessa, kun aktiiviset sotatoimet taukoavat.

EU-komissiosta onkin nyt todettu, että viljelijät tarvitsevat vakautta ja uskoa tulevaisuuteen, ei uusia vallankumouksia. On sinänsä muistettava, että kriiseistä huolimatta teemat, kuten ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus, eivät ole hävinneet mihinkään, joten tuskinpa uusikaan maatalouspolitiikka keskittyy pelkästään ruuan tuottamiseen. Painopisteet kuitenkin muuttuvat, ja voidaan mahdollisesti nähdä edes osittainen paluu Rooman-sopimuksen henkeen, jossa tärkeintä oli ruuantuotannon riittävyys ja viljelijöiden kohtuullinen tulotaso.

COPA:ssa on myös tehty töitä oman kannanmuodostuksen parissa alkuvuodesta, ja siinä työssä MTK on ollut aktiivisesti mukana vaikuttamassa. COPA:n kesällä 2023 julkaistussa pohjapaperissa korostetaan, että viljelijät on asetettava politiikan keskiöön ja politiikan on tuettava ruokaturvan parantamista ja maatalouden kestävää siirtymää. Lisäksi tuotantopotentiaalin hyödyntäminen, kannattavuuden parantaminen ja ruokaketjun reiluuttaminen ovat tärkeitä tavoitteita tulevaisuuden maatalouspolitiikassa.

Lisäksi COPA:n mukaan tuotannon säilyttäminen kaikilla alueilla on varmistettava. Vahva maatalousbudjetti, jossa huomioidaan myös EU:n laajentuminen, on toimivan maatalouspolitiikan edellytys. Lisäksi EU:ssa on ymmärrettävä, että CAP ei yksinään kykene vastaamaan kaikkiin haasteisiin, ja uusien tavoitteiden tukemiseksi tarvitaan myös uusia rahoituslähteitä.

Viime vuodet ovat osoittaneet tarpeen paremmille riskienhallintavälineille. Euroopassa ei myöskään jatkossa haluta nähdä suuria kansainvälisiä jättitiloja, vaan ruuantuotannon perustana pidetään edelleen perinteistä perhevilmämallia. Lisäksi maaseudun yleinen elinvoimaisuus on tärkeä tekijä maatalouden jatkuvuuden kannalta.

COPA:n politiikkapaperissa keskeisiä toimenpidealueita ovat:

1. Kilpailukyvyyn parantaminen, tuotantopotentiaalin säilyttäminen ja ruokaturvan varmistaminen.
2. Viljelijöiden tulojen ja maatalouden kannattavuuden varmistaminen ja parantaminen vihreässä siirtymässä.
3. Sukupolvenvaihdosten ja naisten aseman edistäminen.
4. Investointien turvaaminen tehokkaan, innovatiivisen ja kestävä elinkeinon edistämiseksi.
5. Paremmiin ja joustavammin toimivien markkinoiden ja riskienhallintavälineiden kehittäminen.
6. Yhteistyön lisääminen ja viljelijöiden neuvotteluaseman parantaminen ruokaketjussa.

MTK:n omassa valmistelussa olemme todenneet, että tavoitteemme ovat yhteneväiset COPA:n tavoitteiden kanssa. Tarvitsemme kuitenkin lisää kunianhimoa varsinkin ruuantuotannon vastuullisuuden osalta. Aivan liikaa on tilanteita, jossa muualla EU:ssa pohditaan siirtymistä tuotantotapoihin, joita olemme Suomessa harjoittaneet jo pitkään. Kestävässä siirtymässä kohti entistä vastuullisempia tuotantotapoja täytyy nykyistä paremmin huomioida paikallisia olosuhteita. Kaikilla viljelijöillä ei ole samanlaisia mahdollisuuksia luonnonolosuhteista lähtien. MTK haluaa myös nostaa ruuantuotannon vahvemmin politiikan keskiöön. Rooman sopimuksen tavoitteet ovat varsin ajankohtaisia nyt, kun sotaa käydään Euroopassa ja huoltovarmuus on uhattuna.

Ennakkovaikuttamisessa tulevaan yhteiseen maatalouspolitiikkaan on uskallettava nykyistä vahvemmin ajaa suomalaisen tuotannon etujen ja kilpailukykytekijöiden edistämistä. Meidän on määrätietoisesti edistettävä

sitä, että esimerkiksi eläinten terveydestä ja hyvinvoinnista huolehditaan koko Euroopassa samalla tavalla kuin meillä. Samaa koskee myös esimerkiksi lääkkeiden, kasvinsuojeluaineiden ja ravinteiden käyttöä. EU:ssa asetettujen tavoitteiden toteutus ja taakanjako unionin sisällä on myös oltava tasapuolinen ja oikeudenmukainen, jotta edelläkävijöitä voidaan palkita jo tehdystä työstä ja eri maiden lähtötilanteet huomioidaan nykyistä paremmin. Rahoituksen osalta tavoitteena on oltava Suomen rahoitusaseman suhteellinen parantaminen.

Jotta edellä mainittu kehitys voisi toteutua, MTK:ssa on tunnistettu viisi strategista tavoitetta, joiden avulla yhteisellä maatalouspolitiikalla voidaan varmistaa tulevaisuuden ruokaturva ja edistää kestävää siirtymää:

1. Vahva, yksinkertainen ja ymmärrettävä politiikka vahvalla budjetilla tukee älykästä maataloutta kamppailussa ilmastonmuutosta ja luontokatoa vastaan.
2. Strategisen omavaraisuuden parantaminen ja tuotannontekijöiden saatavuuden turvaaminen kaikilla tasoilla koko EU:ssa.
3. Viljelijöiden markkina- ja neuvotteluaseman parantaminen ruokaketjussa.
4. Nuorten yrittäjien alalle tulo ja elinkeinon kilpailukyvyn sekä houkuttelevuuden parantaminen.
5. Poliittikkakoherenssi maa- ja metsätaloudessa sekä maaseudun yritystoiminnassa. Tämä tarkoittaa sitä, että eri politiikkalohkojen tavoitteiden ja keinojen ei tule olla ristiriidassa keskenään. Viime aikoina esimerkkejä tästä ovat olleet ennallistaminen, metsäkadon torjunta, kauppasopimukset ja ilmastopolitiikka.

Tulevina vuosina maatalouspolitiikan rahoitukseen kohdistuu paljon paineita sekä sisältä että ulkoa. Ajatusta vahvasta yhteisestä maatalouspolitiikasta on

osattava markkinoida nykyistä paremmin, ja meidän on kyettävä paremmin perustelemaan, mitä kaikkea muutakin kuin ruokaa maatalouspolitiikka tarjoaa yhteiskunnalle. Ruuantuotanto sekä Suomessa että muualla EU:ssa tarjoaa yhteiskunnalle monia ns. julkishyödykkeitä eli arvoa, josta suoraan markkinoilta ei ole saatavilla rahaa. Nykyisessä epävarmassa maailmantilanteessa ruokaturva on itse asiassa kaikkein arvokkain näistä julkishyödykkeistä.

Ruokaturva on moniulotteinen käsite, joka kattaa useita tärkeitä näkökohtia. Se tarkoittaa ensinnäkin sitä, että viljelijät huolehtivat siitä, että kaikki kansalaiset voivat saada laadukasta ruokaa vuoden jokaisena päivänä, kaikissa tilanteissa. Ruokaturva edellyttää terveitä ympäristöjä, eläimiä ja kasveja sekä terveitä ihmisiä (One Health -periaate). Lisäksi se merkitsee ratkaisuja ilmasto-, ympäristö- ja luonnon monimuotoisuushaasteisiin. Ruokaturva on sitä, että maatalous luo kasvua ja työpaikkoja kaikilla alueilla. Omavaraisuuden lisääminen ja ruokaturva ovat keskeisiä tekijöitä kokonaisturvallisuuden kannalta geopoliittisessa epävarmuudessa. Lisäksi oma ruuantuotanto muodostaa perustan ruokakulttuurille ja elävälle maaseudulle.

Tulo- ja kannattavuuskehitys

Luonnonvarakeskuksen (Luke) viimeisin ennuste maatalouden kannattavuudesta vuodelta 2023 on ristiriitainen verrattuna monelta viljelijältä tulevaan palautteeseen. Maatalouden kokonaislaskennassa yrittäjätulo heikkenee huippuvuodesta 2022, mutta on silti hieman yli 700 miljardilla eurolla korkeimmalla tasolla kymmeneen vuoteen. Myös kannattavuuskerroin heikkenee edellisestä vuodesta, mutta kaikkien tilojen osalta on luvulla 0,52 kuluvan vuosituhannen korkeimpia.

Viljelijäpalautteen ja numeroiden ristiriitaa selittänee kiinteiden kustannusten viime vuosien loikka, jolloin edes parantunut kannattavuus ei mahdollista tilatasolla investointien tekemistä. Osin parantunut kannattavuus johtuu juuri niistä tekemättömistä korvausinvestoinneista. Kannattavuuskerrointa kannatteli vuonna 2023 kasvihuonetuotannon ja kotieläintuotannon kannattavuus. Kasvinviljelyn kannattavuus romahti kesän ja sadonkorjuukauden sääolosuhteiden takia.

Vuoden 2023 keskimääräinen yrittäjätulo ylittää 25 000 euroa ollen selvästi vuoden 2022 tasoa alempana, mutta nimellisesti korkeimmalla tasolla kuluvalla vuosituotannolla. Korkein yrittäjätulo on kasvihuoneyrityksillä, mutta varsin lähelle kärkeä päästään myös siipikarja- ja lypsykarjatiloilta. Maataloustuotannon arvoa kuvaava kokonaistuotto laskee hieman edellisvuodesta jääden vajaaseen 230 000 euroon yritystä kohti. Tästä tukien osuus on hieman yli neljännes. Kun tuotantokustannukset vähennetään kokonaistuotosta, saadaan yrittäjän voitto, joka osoittaa maatalousyrittäjien jäävän keskimäärin yli 15 000 euroa tappiolle. Laskennallinen tappio on poikkeuksellisen pieni, sillä tyypillisesti tappiota on viimeisen 15 vuoden aikana tullut 25 000–30 000 euroa vuodessa.

Edellisvuosien maatalouden muuttuvien kustannusten erittäin voimakas nousu kääntyi Tilastokeskuksen mukaan laskuun jo vuoden 2022 lopulla. Vuosimuutos kuukausitilastoista laskettuna kääntyi laskuun maaliskuussa 2023 ja vuoden lopulla indeksin pisteluku oli palautunut helmikuun 2022 tasolle. Vuoden 2023 lopun tilastot eivät vielä tätä kirjoitettaessa olleet valmistuneet, mutta maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi muuttuvien kustannusten osalta alenee yli 17 prosentilla. Kiinteiden kustannusten nousu hidastui ja indeksi lähti loppuvuodesta hienoiseen laskuun, mutta vuosimuutos on silti lähellä koko vuoden inflaatiota eli 3,6 prosentin tasolla. Kiinteiden ja muuttuvien kustannusten yhteismuutos oli noin -12 prosenttia kalenterivuoden aikana.

Maatalouden tuottajahintaindeksi laski selvästi vuonna 2023 päätyn arviolta noin 7 prosentin laskuun vuoden lopussa. Indeksien pisteluku oli korkeimmillaan tammikuussa 2023, jonka jälkeen erityisesti kasvituotoksen lasku painoi tuottajahinnat laskuun. Vuosimuutos kuukausitilastosta laskettuna kääntyi miinukselle vasta kesäkuussa. Kotieläintuotoksen indeksi laski vain muutamalla pisteellä vuoden aikana. Kasvituotoksen indeksi oli korkeimmillaan vuoden 2022 lopulla ja se laski voimakkaasti vuoden 2023 ensimmäisen vuosikolmanneksen tasaantuen tämän jälkeen. Vuositasolla kasvinviljelytuotteiden hintoja kuvaava kasvituotos laski lähes 15 prosenttia.

Tuottajahintojen nousun pysähtyminen näkyi elintarvikkeiden kuluttajahintojen nousun pysähtymisenä maaliskuussa, jonka jälkeen elintarvikkeiden hinnat kääntyivät Suomessa aavistuksenomaiseen laskuun. Vuositasolla elintarvikkeiden hinnat nousivat silti 2,6 prosenttia. Eurostatin tietojen perusteella koko EU:n alueella elintarvikkeiden hinnannousu tasaantui maaliskuussa ja lähti osassa jäsenmaita, Suomi mukaan lukien, tämän jälkeen hienoiseen laskuun. Vuodesta 2015 lähtien elintarvikkeiden hinnannousu on EU-maista ollut selvästi Suomea hitaampaa ainoastaan Irlannissa. Itämeren alueella vain Tanskassa hintaindeksin muutos vuoden 2015 jälkeen on edes lähellä Suomea. Muissa alueen maissa elintarvikkeiden kuluttajahinnat ovat nousseet selvästi enemmän.

Investointien rahoituksen turvaaminen/investoinnit

Maatalouden investointien osalta kulunut vuosi jatkui vuoden 2022 tapaan. Ohjelmakauden vaihtumisen takia investointitukien haku oli osan vuotta suljettuna, mutta haku saatiin avattua huhtikuussa ja ensimmäinen hakukierros päättyi poikkeuksellisesti jo toukokuussa. Uudisrakentamisen osalta vuosi oli selvästi aiempia hiljaisempi. Metsäkatoasetus, EU-ohjelmakauden vaihtuminen, rakentamiseen liittyvä kustannusten nousu ja markkinakorkojen nouseminen 4 prosentin tasolle pitivät huolen siitä, etteivät suuremmat rakennusinvestoinnit olleet maatalousyrittäjällä ensimmäisenä mielessä.

Vuoden 2020 nautaketjun vasikkapula kääntyi jo vuoden 2022 aikana vasikkaruuhkaksi, joka oli pahimmillaan vuoden 2023 alussa. MTK:ssa käännettiin syksyllä nautaverkoston johdolla kannattamaan investointitukien avaamista naudanlihan loppukasvatukseen ja asetusmuutos tulikin lausuntokierrokselle vuoden lopulla.

Pienempiin investointeihin haettiin edellisvuoden tapaan vilkkaasti avustusta. Tukikohteittain tarkasteltuna energiainvestoinnit olivat toista vuotta peräkkäin suurin avustuskohde yli 20 milj. euron kokonaisavustussummalla. Energiainvestointeja varten jouduttiin kesken vuoden vapauttamaan Makerasta huoltovarmuuspaketin yhteydessä energiainvestointeihin varattuja varoja, sillä CAP-strategiaan koko ohjelmakaudelle varattu määräraha osoittautui heti

alkuun riittämättömäksi. Investointitukien kokonaisuonnit olivat vuoden aikana yli 81 milj. euroa ja summa on uuden EU-ohjelmakauden toimeenpanon ensimmäiselle vuodelle selvästi enemmän kuin esimerkiksi vuonna 2015, jolloin se oli hieman yli 50 milj. euroa.

Kansallisen tuen ratkaisu

Vuoden 2024 kansallisen tuen ratkaisun valmistelussa ja tukineuvotteluissa valmisteltiin kansallisten tukien muutokset sekä varattiin erillismääräraha syksyn 2023 poikkeuksellisista sadonkorjuulosuhteista johtuvia erillistoimia varten. Valtion taloustilanne ja tiukka talouskuri näkyivät ja tuntuivat pitkäksi venyneessä ratkaisun valmistelussa.

Maatalouden kannattavuustilanne oli esillä kaikissa valmisteluryhmän kokouksissa. Vuodelle 2023 kansallisissa tuissa oli useampia yksivuotiseksi sovittuja korotuksia ja näistä vain teurashiehojen korotettua tukea jatkettiin vuodelle 2024. Tiukin vääntö käytiin kuitenkin neuvottelujen loppuvaiheessa keskusteluun nousseesta erityisratkaisusta tarkkelysperunalle, jonka sadonkorjuu epäonnistui osin pahoin sateisen syksyn ja lopulta poikkeuksellisen aikaisin tulleen talven takia.

EU:n Suomelle hyväksymät sallitut tukimuodot eivät tunne poikkeuksellisiin sääolosuhteisiin liittyviä tukipoikkeuksia Etelä-Suomen osalta, joten kyseen olisi tullut lähinnä jonkinlainen vähämerkityksinen eli ns. de minimis -tuki. Tällaisen tuen toimeenpanoon ei kuitenkaan myönnetty lisärahoitusta valtion taholta. Sen sijaan päätettiin tehdä 2,2 miljoonan euron määräraha-varaus kansallisen tuen määrärahasta tarkkelysperunan tulevia tukitoimia varten. Tarkkelysperunan tuen kohtalosta neuvoteltaessa sovittiin samalla useammasta pohjoiseen kotieläintukeen liittyvästä korotuksesta. Emolehmien, uuhien ja kuttujen tukea sovittiin korotettavaksi 25 e/ey sekä sonnien 10 e/ey.

Vasta vuoden 2024 puolella syntynyt kansallisen tuen ratkaisu pitää sisälään edellä mainitut muutokset. Aiemmilta vuosilta kertynyt taloudellinen liikkumavara mahdollisti ylimääräiset toimenpiteet, sillä arvioitu 348 milj. euron määrärahamenekki ylittää kahdella miljoonalla eurolla vuoden 2024

käytettävissä olevan määrärahan. Keväälle 2024 valtionalouteen suunnitellut lisäsäästöt kaventanevat edelleen kansallisen tuen ratkaisuun liittyvää liikkumavaraa loppuhallituskaudella.

Maatalouden ja vesiviljelyn kustannustuki

Kustannustuen taustalla on vuoden 2022 Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama erittäin voimakas energian ja lannoitteiden hintojen nousu. Maatalouden tilannekuva tuotantopanosten hankinnan osalta selvisi MTK:n jäsenkyselyissä vuonna 2022. Vuoden 2022 lopulla, kun kustannustukea koskevaa lakia valmisteltiin, talvikauden sähkömarkkinatilanne ja lannoitteiden hintatilanne näyttivät merkittävästi huonommilta kuin toteutunut tilanne vain muutamaa kuukautta myöhemmin.

Tavallaan viljelijät olivat jo kesällä 2023 unohtaneet edellissyksyn tilanteen, kun he hakivat tukea, ja koko tukimuoto sai osakseen muuttuneesta markkinatilanteesta johtuvaa kritiikkiä. Tukimallin läpimenokaan hallituksessa ei ollut helppo prosessi, sillä hallitus oli tuossa vaiheessa varsin erimielinen monista valmistelussa olleista asioista. Tilanne näkyi erityisesti sähkötuen ehdoissa, joiden perusteella tuen menekin tiesi jäävän odotettua pienemmäksi. Kustannustukeen varatusta 96 miljoonan euron määrärahasta käytettiin lopulta vajaa 28 miljoonaa euroa. Käyttämättä jäänyt määräraha leikattiin MTK:n vastuksesta huolimatta valtionalouden säästöihin syksyn budjettiriihessä.

Kyseessä oli ensimmäinen maatalouden tuki, jonka toimeenpanosta vastasi Valtiokonttori. Toimeenpanovalmistelussa maaliskokuussa Valtiokonttori piti säännöllisesti palaverieita MTK:n ja ProAgrian kanssa. Yhteydenpito nähtiin tärkeäksi viestinnän ja sähköisen tukihakujärjestelmän toteutuksen sujuvuuden kannalta. Neljä varsin erilaisen lannoitekäytön taustan omaavaa MTK:n jäsentä testasi hakujärjestelmän toimintaa käytettävyydestä maalis-kuun lopulla. Lopputulos oli kokonaisuutena varsin onnistunut.

Kustannustukea myönnettiin lopulta selvästi vähemmän kuin lakia valmisteltaessa alun perin ennakoitiin. Kustannustukea haki 12 678 maatilaa. Hyväksytyjä hakemuksia oli 11 541 kpl ja hylättyjä 1 135 kpl. Suurimpaan

osaan hakemuksia tehtiin päätös, ja tuki maksettiin muutaman päivän sisällä hakemuksen jättämisestä. Osa päätöksistä venyi hakuajan jälkeiseen aikaan syksylle ja kahteen hakemukseen ei vielä helmikuun alussa 2024 ollut tehty päätöstä. Selvästi eniten, 4,92 milj. euroa, tukea myönnettiin Varsinais-Suomeen. Seuraavina tulivat Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaa sekä Uusimaa. Koko Itä- ja Keski-Suomen alueelle tukea myönnettiin vähemmän kuin Etelä-Pohjanmaalle.

Eläinten terveys ja hyvinvointi

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta merkittävin virstanpylväs oli kansallisen eläinten hyvinvointilain kokonaisuudistuksen loppuunsaattaminen. Vuosien työn ja lausuntokierroksien päätteeksi lopullinen lakiteksti viimeisteltiin vuoden loppupuolella. Laki astui voimaan 1.1.2024.

Vuoden 2023 aikana vastattiin lukuisiin eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyviin asetusluonnoksiin. Lausuntopyyntöjä tuli toistakymmentä. Muun muassa Ruokaviraston maksullisiin suoritteisiin ehdotettiin korotuksia asetustasolla. Lausunnossa painotimme viranomaistoimien tehostamisen välttämättömyyttä automaattisten hinnankorotusten sijaan. Vaadimme tarkkoja perusteluja hinnankorotuksille.

Eläinten hyvinvointikorvauksien asetusmuutos tuli niin ikään lausunnolle. Huomautimme lausunnossa, että ruuaksi kasvatettavien eläinten tuotanto on oltava kannattavaa, jotta se on ylipäättään mahdollista, ja että kotieläintuotanto on välttämätön osa suomalaista huoltovarmuutta. Näin ollen kaikki hallinnolliset kannustimet tuottajille eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi, kuten eläinten hyvinvointikorvaukset, jotka ovat suhteutettu hyvinvointitoimenpiteistä koituneisiin ylimääräisiin kustannuksiin, ovat kannatettavia. Painotimme, että ehdotetut toimenpiteet ja korvauksien suuruus on oltava tieteeseen sekä todellisiin ja tämän päivän kustannuksiin perustuvia.

Lintuinfluenssaan liittyviä asetusehdotuksia kohdistuen turkistarhoihin tuli lausuttavaksi peräti kolme. Lisäksi asetus eläimille tehtävistä toimenpiteistä vietii maaliin.

Turkistarhojen lintuinfluenssaepidemia olikin yksi vuoden 2023 merkittävimmistä eläintautitapauksista kotimaassa. Lisäksi afrikkalaisen sikaruton leviäminen Ruotsin villisikapopulaatioissa nostatti varautumisasetta myös Suomessa.

Keskustelut sikojen salmonellarahaston perustamisesta jatkuivat vuoden mittaan. Varsinaista ratkaisua ei vuoden 2023 aikana löytynyt, mutta MMM:n asetusmuutoksella jatkettiin poikkeusta, jolla eläinten omistajalla on yhä mahdollisuus hakea salmonellatartunnan vuoksi lopetetusta sioista osittaista korvausta valtion varoista vuoden 2024 loppuun saakka.

EU-tasolla pettymyksen tuotti, että eläinten hyvinvoinnin lainsäädännön kokonaisuutta ei saatu eteenpäin toivotulla tavalla. Alkuvuodesta tavoitteena oli, että eläinten kuljetusta, kasvatusta, teurastusta ja hyvinvointimerkintöjä koskevat asetukset saataisiin valmisteluun. Lopulta vain asetus eläinten hyvinvoinnista kuljetuksen aikana (ns. Kuljetusasetus) saatiin lausunnolle vuoden lopussa. Suomen kanta asetukseen on jotakuinkin yhtenäinen eri sidosryhmien kesken ja Suomea koskettavat haasteet koottiin yhteen. Merkittävimmiksi huolenaiheiksi Suomelle nousi vasikoiden kuljetusikä, lämpötilavaatimukset, tilarajoitukset ja kuljetusajat etenkin emolintujen osalta.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin asiakokonaisuudesta vastaava pitkän linjan asiantuntija Leena Suojala jäi eläkkeelle kesällä ja kapula siirtyi muutama kuukauden katkolla uudelle asiantuntijalle lokakuussa.

Huoltovarmuus

Ukrainassa jatkunut sota ja suurvaltakilpailun kasvu vaikuttivat turvallisuusasioiden ja huoltovarmuuden korostumiseen yhteiskunnallisessa keskustelussa. Hybridivaikuttaminen, kyberturvallisuus ja kriittisen infrastruktuurin suojaaminen olivat näkyvästi esillä.

Maatalouden tuotantopanosten saatavuudessa ei ollut edellisvuosien kaltaisia haasteita. Tuotantopanosten hinnat laskivat ennätyskorkeilta tasoiltaan, kuitenkin pysyen pitkän ajan keskiarvoa korkeammalla tasolla. Viljasato jäi noin viidenneksen edellisvuotta pienemmäksi. Kun samaan aikaan viljojen

hinnat laskivat ja inflaatio sekä korkotaso pysyivät aiempaa korkeampina, nousivat alkutuotannon kannattavuus ja tilojen maksuvalmius maatalousyri- tysten keskeisiksi haasteiksi.

Tilanteen seuranta, vaikutusten arviointi ja raportointi olivat edellisvuosien tapaan merkittävässä roolissa alkutuotantopoolin työssä. Tuotimme ajan- tasaista tilannekuvatietoa Huoltovarmuuskeskukselle. Viestintä tilanteesta ja sen aiheuttamista haasteista oli aktiivista ja huoltovarmuudelle saatiin runsaasti näkyvyyttä mediassa.

Elintarvikehuoltosektorin poolisihteerit pitivät tilannekuvatoimintaan liittyen tiiviisti yhteyttä ja tarkastelivat vaikutuksia yhteistyössä viranomaisten ja tutkijoiden kanssa. Kriittiset tuotteet ja arvoketjut -hankkeessa selvitettiin tuontiriippuvuutta. Kansainvälinen kiinnostus suomalaiseen huoltovarmuuden yhteistoimintamalliin oli suurta ja vierailijaryhmiä kävi useista maista perehtymässä toimintamalliimme. Alkutuotantopoolin sihteeri osallistui NATO:n resilienssikomitean alaiseen ruoka-alan asiantuntijatyöhön.

Poolitoimikunta kokoontui kolme kertaa. Vuosikiertoon liittyvien ja ajankoh- taisasioiden lisäksi poolitoimikunta käsitteli muun muassa poolitoiminnan kehittämistä, valmiuslain uudistamista, valtioneuvoston huoltovarmuuspää- töksen valmistelua, maataloustraktoreiden varaamisen uutta toimintamallia, maatalouden rakenne- ja kannattavuuskehitystä sekä uuden CAP:n toimeen- panon huoltovarmuudellisia vaikutuksia.

Elintarvikehuoltosektorin kolmen poolin koulutuspäivässä aiheena oli digi- talisaation ja automatisaation vaikutukset elintarvikeketjun jatkuvuuteen ja kybertoimintaympäristöön. Muovi- ja kumipooli, alkutuotantopooli ja elin- tarviketeollisuuspooli järjestivät yhdessä elintarvikemuovien häiriötilanteessa -valmiusharjoituspäivän. Marraskuussa järjestetty elintarvikehuoltosektorin poolien valmiusseminaari käsitteli ilmastonmuutoksen vaikutuksia elintarvi- kehuoltoon. Valmiusseminaari muodosti joulukuussa toteutetun valmiushar- joituksen kanssa kokonaisuuden. Yhteistyössä Maanpuolustuskoulutuksen (MPK) ja alueellisten viranomais- ja muiden toimijoiden kanssa järjestettäviä

maatilojen varautumiskursseja sekä muita seminaareja järjestettiin 10 kappaletta ja niihin osallistui 640 henkilöä.

Ruokamarkkinat & kulutus

Kuluttajien luottamus suomalaiseen ruokaketjuun säilyi korkeana. Samaan aikaan inflaatio ja kaikki elämisten kustannusten, kuten energian ja korkojen, nousu kurittavat kuluttajan kukkaroa, ja nousseet hinnat vaikuttavat myös ruokavalintoihin. Kuluttajat haluaisivat tehdä ruokavalintoja kotimaisuuden tai esimerkiksi vastuullisuuden perusteella, mutta suurimmalle osalle hinta on kuitenkin suurin yksittäinen, määräävä tekijä ostosvalintoja tehtäessä.

Suomi Syö 2023 -tutkimuksen mukaan 15 % kotitalouksista on joutunut tinkimään ruokaostoksista ainakin ajoittain, ja lähes joka toisessa taloudessa elintarvikkeita on vaihdettu edullisempiin tuotteisiin tai tarjoustuotteisiin. Erityisesti juustoa, jauhelihaa, kanaa, leipää ja leikkeleitä on vaihdettu edullisempiin vaihtoehtoihin. Kaupoissa erityisesti kalan, naudan arvo-osien ja tuoreiden hedelmien ja vihannesten menekki väheni.

Kuluttajat ja kotitaloudet ovat hyvin heterogeeninen joukko, ja edelleen noin kolmannes kuluttajista kokee, että heidän valintoihinsa hintojen nousu ei ole vaikuttanut. MTK kampanjoi koko vuoden suomalaisen ruuan, alkuperän tunnistamisen ja monipuolisen kotimaisen valikoiman puolesta. Viestin sävy pidettiin kuluttajaa ymmärtävänä ja kotimaisesta valinnasta kiittävänä.

Kesällä 2023 uusien pohjoismaisten ravitsemussuosittelujen julkaisu puhu- tutti. Ensimmäistä kertaa suositukset huomioivat ilmastonäkökulmat ravit- semuksen sijasta. MTK kommentoi suositusluonnosta ja teki prosessin ajan yhteistyötä pohjoismaalaisten tuottajajärjestöjen kanssa.

Ruokamarkkinoiden valvonnan ja sääntelyn kehittämiseksi sekä tilannekuvan selkeyttämiseksi MTK jatkoi keskusteluja Elintarvikemarkkinavaltuutetun koolle kutsumassa ryhmässä. Valtuutetun kanssa keskusteltiin myös epä- selvyyksistä, joita viljelijät kohtasivat sopimuksiensa osalta 1.5. muuttuneen elintarvikemarkkinain säännösten osalta. MTK edisti Copa-Cogecan kautta

epäreilujen kauppatapojen esiintyvyyden tilannekuvan kokoamista ja antoi syötteitä komissiolle epäreiluja kauppatapoja koskevan UTP-sääntelyn jatkokehittämiseen.

MTK vaikutti tehokkaasti hallitusohjelman ruokamarkkinoita koskeviin kirjauksiin. Maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien parlamentaarisen arviointiryhmän loppuraportin suosituksia kirjattiin useampia hallitusohjelmaan.

Keskustelu elintarvikeketjun datan ympärillä jatkoi kiihtymistään. Osallistuimme aktiivisesti eri työryhmiin, joissa kehitettiin mm. maatalouden reilun datatalouden sääntökirjaa sekä käytännön ratkaisuja alkutuotannon datan hyödyntämiseen. MTK oli myös puolustamassa viljelijöiden etua datatalouden ratkaisuja käsittelevissä hankkeissa, joissa elintarvikeketjun ulkopuoliset toimijat pyrkivät perusteettomasti heikentämään viljelijöiden asemaa.

MTK vaikutti Copa-Cogecan kautta niin katsotun data-asetuksen muotoutumiseen. Data-asetus hyväksyttiin tammikuussa 2024. Asetuksen soveltaminen alkaa 12.9.2025. Asetuksen tavoitteena on lisätä datan käyttöä unionin alueella sekä parantaa datan käyttäjien asemaa. Maatalouden kontekstissa asetuksessa tarkoitettujen datan käyttäjät ovat usein viljelijöitä. Asetuksen 18 kuukauden siirtymäajan aikana viljelijöiden on syytä kiinnittää erittäin tarkasti huomiota datan jakamista koskevien sopimustensa ehtoihin. Data-asetuksen ja niin katsotun datahallinta-asetuksen täytäntöönpanossa komissiota avustamaan perustettu Euroopan dataainnovaatiolautakunta aloitti toimintansa joulukuussa 2023. Lautakunta edistää esimerkiksi yhdenmukaisten käytäntöjen ja mallisopimusten muotoutumista. MTK:n juristi edustaa eurooppalaista maataloussektoria kyseisessä lautakunnassa.

Ruokaviennin tehostaminen

Vuonna 2023 elintarvikeviennin arvo säilyi samana kuin vuonna 2022 ollessaan noin 2,3 miljardia euroa. Noin kaksi kolmasosaa viennistä suuntautui EU-alueelle ja loput EU:n ulkopuolisille maille. On selvää, että vienti keskittyy edelleen voimakkaasti muutamaankin markkinoihin, joista merkittävimmät ovat Ruotsi, Viro ja Saksa. Kiina menetti vuonna 2023 muutaman sijan verrattuna

edellisvuoteen. Tuoteryhmittäin suurimmat osuudet olivat maitotaloustuotteilla, alkoholi- ja virvoitusjuomilla sekä tuoreella ja jalostetulla kalalla.

Kun kotimarkkina on suhteellisen pieni, vain 5 miljoonaa kuluttajaa, ja se on keskittynyt, supistuu tiettyjen tuoteryhmien osalta (esimerkiksi maito tai liha), sekä viimeisimmän tutkimustiedon mukaan jopa 72 % kuluttajista tekee ostopäätöksensä hinnan perusteella, on perusteltua lisätä kansainvälistä myyntiä osana maatalouden markkinariskienhallintaa. Voimakas riippuvuus yhdestä markkinasta, vaikka se olisikin kotimarkkina, muodostaa nykyisin merkittävän riskin.

Toimenpiteet ruokaviennin tehostamiseksi:

- Vaikutimme Suomen hallitusohjelmaan MTK:n ja ETL:n yhteisellä ehdotuksella, jonka tarkoituksena oli nostaa ruoka-ala ratkaisualaksi erillisellä kasvuohjelmalla. Kasvuohjelman keskeisiin tavoitteisiin kirjattiin viennin kaksinkertaistaminen neljään miljardiin euroon. Tavoitteenamme on osallistua hallituksen visioon, joka pyrkii edistämään kansallista talouskasvua. Tämä tavoite sisältää suunnitelman tehdä ruoantuotannosta kannattavaa Suomessa vuoteen 2031 mennessä ja saavuttaa samalla tavoite kaksinkertaistaa elintarvikeviennin määrää.
- Nordic Oats -yhdistyksen puitteissa osallistuimme useisiin keskeisiin messuihin, kuten Foodex/Tokio, Anuga/Köln ja Food Ingredients Exhibition/Frankfurt, parantaen suomalaisen kauran näkyvyyttä kansainvälisillä markkinoilla.
- Vaikutimme elintarvikeyritysten myyntilähtöisen tuotannon lisäämiseksi tuotantolähtöisen myynnin sijaan.
- Vaikutimme kansainvälisen myynnin siirtämiseksi lähemmäs kuluttajajapintaa, mikä mahdollistaa lisäarvokaupan.
- Vaikutimme EU:n menekinedistämispolitiikan uudistamiseen niin, että suomalaisella maataloudella olisi jatkossa paremmat edellytykset hyödyntää menekinedistämiseen tarkoitettuja rahoitustyökaluja.

- Vaikutimme vuoden 2024 vuosikohtaiseen menekinedistämishjelmaan niin, että suomalaisella liha- ja kaurasektorilla olisi paremmat edellytykset hakea menekinedistämisrahaa vuoden 2024 hakukierroksella.
- Osallistuimme Ruokatiedon koordinoimaan EU:n menekinedistämisvarojen hakuun, joka sai myönteisen päätöksen ja noin 3 miljoonan euron rahoituksen vuosille 2024–2026. Menekinedistämistoimet palvelevat maito- ja sikataloutta ja kohdistuvat Kiinaan.

TUOTTO-hanke

Vuoden 2023 aikana Tuotto-hanke on saavuttanut merkittäviä tuloksia:

- Mallikäsikirjat ja oppaat: Laadimme tuottajaorganisaatioille mallisäännöt, ABC-oppaan ja toimintasuunnitelmien laatimiseen käsikirjat sekä suomeksi että ruotsiksi. Nämä materiaalit ovat saatavilla kotisivuiltamme osoitteessa mtk.fi/tuotto-hanke.
- Tuottajaorganisaatioiden perustaminen: Kaksi vilja-alan tuottajaorganisaatiota sai Ruokavirastolta virallisen statuksen ja aloitti toimintansa menestyksekkäästi.
- Hankkeen laajentaminen: Laajensimme hankkeen kattamaan kaikki maataloustuotteet, mikä mahdollisti entistä monipuolisemman tuen tarjoamisen maatalouden eri toimijoille.
- Videot markkinaseurantaan ja riskienhallintaan: Tuotimme kahdeksan videota vilja-alan markkinaseurantaan, riskienhallintaan ja vientiasioihin liittyen. Nämä videot ovat olleet arvokasta materiaalia viljelijöille ja maatalouden ammattilaisille.
- Tuottajaorganisaatioiden esittelyt: Järjestimme yhteensä 83 tilaisuutta, joissa esittelimme tuottajaorganisaatioiden mahdollisuuksia tuottajille. Näissä tilaisuuksissa olemme tuoneet esiin tuottajaorganisaatioiden tarjoamia etuja ja mahdollisuuksia maatalouden ammattilaisille.

Sektorikohtaiset asiat

Markkinatilanne

Vuonna 2023 lihantuotanto väheni 4 % edellisvuoteen verrattuna, kun taas kulutus oli edellisvuoden tasolla. Sianlihaa tuotettiin 7 % edellisvuotta vähemmän ja kulutettiin 3 % vähemmän. Tuotannon lasku tarkoitti samalla viennin vähenemistä. Sianlihaa vietiin neljännes edellisvuotta vähemmän. Sianlihan kotimaisuusaste taas nousi yli 84 prosenttiin, koska tuonti laski yli 10 %. Emakkojen määrässä nähtiin huomattava pudotus.

Naudanlihan tuotanto kasvoi 2 % ja kulutus väheni 1 %. Lehmien ja hiehojen teurastukset kasvoivat, mikä kielii eläinten vähentämisestä ja tilojen lopettamisista. Emolehmäsektorilla monta vuotta jatkunut kasvu pysähtyi. Kuluttajahinnat alenivat, mikä pirsti kulutusta edellisvuoteen verrattuna.

Karitsanlihantuotanto aleni 9 %, mutta kulutus taas kasvoi 1 %. Petovahingot leimasivat lammassektoria voimakkaasti.

Lihasiipikarjasektorilla palattiin jälleen kulutuksessa kasvu-uralle yhden nollavuoden jälkeen. Broilerin kulutus kasvoi 4 %, mutta tuotanto aleni 2 %. Tuotannon alenemiseen vaikutti esimerkiksi IB-virus, joka aiheutti ketjussa pulaa munista.

Kananmunien tuotanto laski noin 74,5 miljoonaan kiloon loppuvuoden notkahduksen vuoksi, mikä tarkoittaa 2 % vähenemää edellisvuoteen. Kulutus on pienen tauon jälkeen noussut 4 %. Tuotannon siirtyminen virikehäkeistä kohti lattia- ja ulkomunien tuotantoon jatkui. Lattiamunakanaloita on jo 68 %, virikehäkkikanaloita enää 23 %, luomukanaloita 6 % ja ulkokanaloita 4 %. Eläintautien uhka leimasi 2023 etenkin yksimahaissektorilla. Siipikarjasektorilla lintuinfluenssan uhka ja IB-virus aiheuttivat ongelmia ja huolta, kun taas sikasektorilla Ruotsiin levinnyt afrikkalainen sikarutto nostatti pelkoa ja uutta varautumistarvetta myös Suomessa.

Lihavaliokunta

Lihavaliokunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Vuoden avauskokouksessa olivat mukana myös alueelliset lihavaliokunnat. Perinteinen kesäko-

kous järjestettiin elokuussa tulevaisuusteemalla keskustellen muun muassa ruuantuotannon uusista teknologioista ja rahoituksen tulevaisuudesta. Vuoden viimeisessä kokouksessa tavattiin maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja Jenna Simula liha-alan akuuttien kysymysten tiimoilta. Vuoden aikana työstiin valiokunta- ja verkostouudistusta, joka tuo lihavalio-kuntaan uudistusta vuodelle 2024.

Kokoonpano: Tero lahti (pj. MTK Johtokunta), Johan Åberg (vpj.), Tomas Långgård, Matti Kaase, Ilkka Uusitalo, Veikko Kemppi, Olli Paakkala, Ahti Ritola, Mika Niku, Reijo Flink, Risto Lahti, Lauri Tapio, Samuli Leinonen, Pasi Martikainen, Eeva Korimäki, Päivi Paulasaari, Roland Snellman, Jaakko Isomäki, Pia Parikka, Juha Savela, Harri Sippola, Juuso Hulmi, Mari Lukkariniemi (siht.) ja Saara Patama (siht.).

Nautaverkosto

Nautaverkosto työsti valtakunnallista nautastrategiaa yhdessä sidosryhmien kanssa. Asian tiimoilta järjestettiin tapaamisia vierailien samalla Snellmanilla Pietarsaareissa, Atrialla Seinäjoella ja HKScanilla Vantaalla. Varsinaisia kokouksia järjestettiin vuoden aikana kolme, joista yksi oli yhteiskokous Maitovalio-kunnan kanssa.

Alkuvuonna tavattiin nautaverkoston puheenjohtajan tilalla S-ryhmän edustajia sekä ministeri Kurvinen avustajineen. Lisäksi vierailtiin eduskunnassa perussuomalaisen eduskuntaryhmän luona. Vuoden aikana keskusteluita ja neuvotteluita käytiin muun muassa investointitukien avaamisesta nautakarjatalouden loppukasvatamoinvestointeihin sekä maatalouspolitiikan kysymyksiin liittyen.

Kokoonpano: Jaakko Isomäki (pj.), Anne Kangasvuori-Hosike (vpj.), Susanna Valtonen (MTK Johtokunta), Ola Sandberg (SLC), Saara Patama (siht.)

Lammasverkosto

Lammasverkosto kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Erityisesti vuoden aikana puhuttivat petovahingot ja maisemanhoitotukien tulkinat. Näiden

asioiden tiimoilta tavattiin elokuussa maa- ja metsätalousministeri Essayahia. Lammasverkosto työsti myös valtakunnallista lammasstrategiaa, jonka työskentelyssä on ollut mukana myös vuohisectori. Strategiaa työstiin yhdessä SLC:n, ProAgrian, tuottajaorganisaatioiden ja Suomen lammasyhdistyksen kanssa kesällä Huittisissa. Syksyllä käynnistettiin kuukausittain kokoontuva alan yhteistyöryhmä SLC:n, ProAgrian ja SLY:n kanssa.

Kokoonpano: Pia Parikka (pj.), Mari Seppälä (vpj.), Kati Partanen (MTK Johtokunta), Christer Ollqvist (SLC), Saara Patama (siht.)

Sikaverkosto

Sikaverkosto kokoontui vuoden aikana kolme kertaa viralliseen kokoukseen. Afrikkalainen sikarutto ja sen leviäminen Ruotsiin aiheutti sektorilla tarvetta varautumisen tehostamiseen. MTK koordinoi alalle yhteisen ASF-keskusteluryhmän, joka kokoontui syksyn aikana kaksi kertaa. Lisäksi järjestettiin yhteistyössä muiden yksimahaissektoreiden kanssa tapaamisia kannattavuuskirjanpitoon ja tulevaan CAP-ohjelmakauteen liittyen. Sikaverkosto toimi aktiivisesti ministeriön asettamassa työryhmässä sika-alan salmonellarikien hallinnan rahaston valmistelua varten, minkä toimikausi oli 1.9–31.12.2023. Työryhmän raportti on vielä kesken, mutta antaa suuntaviivat tuleviin toimiin. EU:n suuntaan on edistetty eläinten hyvinvointipaketin eteenpäin viemistä, nostettu esiin kuljetusasetuksen ongelmia ja vastustettu päästödirektiivin tiukennuksia sikasektorille.

Kokoonpano: Juha Savela (pj.), Jussi Joki-Erkkilä (vpj.), Jaakko Halkilahti (MTK Johtokunta), Tomas Långgård (SLC), Mari Lukkariniemi (siht.)

Siipikarjanlihaverkosto

Siipikarjanlihaverkosto kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa viralliseen kokoukseen. Alkuvuonna tavattiin S-ryhmän edustajia sekä ministeri Kurvinen avustajineen siipikarjanlihaverkoston puheenjohtajan tilalla Kauhavalla. Lisäksi järjestettiin tapaamisia akuuttien asioiden tiimoilta, kuten IB-virukseen liittyen. Yhteistyössä muiden yksimahaissektoreiden kanssa järjestettiin tapaamisia kannattavuuskirjanpitoon ja tulevaan CAP-ohjelmakauteen

liittyen. Siipikarjasektorilla laadittiin suomalaisen broilertuotannon tuotantotapakuvuus edunvalvontakäyttöön sekä suomeksi että englanniksi. Verkoston puheenjohtaja vieraili syksyllä Brysselissä tavaten ja esitellen tuotantotapakuvausta päättäjille.

Kokoonpano: Harri Sippola (pj.), Eeva Korimäki (vpj.), Jaakko Halkilahti (MTK Johtokunta), Kristian Bengts (SLC), Mari Lukkariniemi (siht.)

Kananmunaverkosto

Toimintavuoden aikana kananmunaverkosto järjesti yhteistyössä muiden yksimahaissektoreiden kanssa kokouksen, jossa käsiteltiin kannattavuuskirjanpitoon ja tulevaan CAP-ohjelmakauteen liittyviä aiheita. Kananmunaverkosto ja siipikarjanlihaverkosto järjestivät yhteiskokouksen IB-viruksen aiheuttamien vaikutusten käsittelemiseksi. Kokouksessa keskusteltiin aiheutuneista vahingoista sekä mahdollisuuksista niiden korvaamiseen.

Kokoonpano: Juuso Hulmi (pj.), Jouni Paunonen (vpj.), Jaakko Halkilahti (MTK Johtokunta), Mari Lukkariniemi (siht.)

Maito

Markkinatilanne

Vuonna 2023 markkinoilla nähtiin edelleen historiallisen suuria hinnantvaihteluja sekä maitomarkkinoilla että kustannuspuolella. Vuoden alussa maitotuotteiden hinnat laskivat nopeasti noustuaan vuoden 2022 aikana ennätyslukemiin. Voin hinta oli yltänyt syyskuussa 2022 reilusti yli 700 euron / 100 kg. Hinnat laskivat rajusti maaliskuulle asti, mutta kevätkesällä hintojen lasku tasaantui, jonka jälkeen voin hinta palautui noin 550 € / 100 kg tasolle. Lokakuussa voin ja rasvattoman maitojauheen hinnat ehtivät käydä 38 % vuoden takaista alemmalla tasolla.

Tuottajahinnat reagoivat maitotuotteiden hintojen laskuun. EU:n keskimääräinen tuottajahinta kääntyi tammikuussa jyrkkään laskuun. Heinäkuussa hinta oli 14 % edellistä vuotta matalampi, mutta silti 20 % viiden vuoden keskiarvotasoa korkeammalla. Syksyä kohden tuottajahintojen lasku rauhoittui

kääntyen syyskuussa taas noususuuntaan. Suomessa tuottajahinnan nousu oli muita maita hitaampaa, mutta EU-tuottajahinnan laskiessa Suomessa maksettu tuottajahinta palautui EU:n parhaimmiston joukkoon. Tämä noin 10–12 % Euroopan keskiarvoa parempi hinta säilyi aina vuoden loppuun asti.

Luonnonvarakeskuksen tilastoimat maidontuotannon muuttuvat kustannukset laskivat loppuvuoden 2022 ennätysellisestä tasostaan ja tasaantui hieman alle 30 senttiin litralta. Uudessa markkinatasapainossa laskennallinen tuottajahinnan ja muuttuvien kustannusten erotus säilyi selvästi pitkää keskiarvoa korkeammalla koko vuoden ajan.

Luomumaidon hintapreemio oli alkuvuonna kutistunut pieneksi ja pahimmillaan neljässä jäsenmaassa tavanomaisen hintataso ylitti luomun tuottajahinnan tason. Suurena syynä tälle oli ruuan hinnan kasvun aiheuttamat muutokset kuluttajien ostokäyttäytymisessä. Tämä heijastui myös Suomen luomumaidontuotantoon tämän laskiessa huomattavasti, noin 9 % edellisvuoteen verrattuna.

Samaan aikaan tavanomainen maidontuotanto laski 0,9 % edelliseen vuoteen verrattuna, kun meijereihin toimitettiin yhteensä 2 132 miljoonaa litraa maitoa. Keskituotos oli ehtinyt laskea vuosina 2021 ja 2022 yhteensä noin 2 %, mutta kääntyi menneenä vuonna kasvuun ja nousi koko vuodelle laskettuna hieman yli 2 prosenttia – noin 8 900 litraan eläintä kohti.

Kasvukausi 2023 oli vaihteleva ja kapea suotuisan sään ikkuna puhututti maitotilallisia. Kuivuus ja kylmyys verottivat säilörehun ensimmäistä satoa, ja sadon määrässä oli suuria alueellisia eroja. Toinen rehusato vaikutti onnistuneen keskimäärin parhaiten. Pääsääntöisesti rehua saatiin massaltaan riittävästi. Valkoposkianhet aiheuttivat tuhoja jälleen Itä-Suomessa. Syksyllä märkyys vaikeutti lannanlevitystä ja muita syystöitä sekä herätti huolta hometoksiineista rehuviljassa.

Kulutuksessa pitkän aikavälin trendit jatkuivat: yhteenlaskettu nestemaitojen kulutus laski hieman alle kaksi prosenttia. Ainoina nousijoina tässä kategoriois-

sa olivat kermat, hapatetut kermavalmisteet sekä erityisesti välipalat sisältävä ”muut tuoretuotteet” -kategoria hieman yli 10 prosentin kasvulla. Juustojen kulutus laski 2,5 %, mutta maustamattomien rahkojen puolestaan nousi.

Meijerituotteiden kuluttajahinnat nousivat vielä alkuvuonna selvästi, mutta kevään aikana hintakehitys pysähtyi kääntyen syksyllä hienoiseen laskuun. Vuonna 2023 kuluttajahinnat olivat keskimäärin hyvin lähellä vuoden 2022 hintoja, kuitenkin noin 20 % korkeammat verrattuna vuoteen 2021.

Maitovaliokunta

Maitovaliokunta piti vuoden aikana seitsemän kokousta ja teki opintomatkan Alankomaiden maidontuotantoalueelle Frieslandiin. Lisäksi maitopuheenjohdajat pitivät valmistelevia kokouksia sekä keskustelivat MMM:n virkamiesten kanssa muun muassa maitopienryhmän puitteissa. Vuoden aikana tehtiin yhteistyötä MTK:n Osaaminen ja hyvinvointivaliokunnan sekä nautaverkoston kanssa yhteiskokousten muodossa.

Kevättä väritti eduskuntavaalit sekä hallitusohjelmaneuvoittelut. Maitovaliokunta keskusteli MTK:n hallitusohjelmavoitteista ja piti useita kirjauksia oikean suuntaisina. Kevään aikana joulukuussa 2023 hyväksytyin metsäkatoasetuksen vaikutukset suomalaisen nautakarjatalouden kehittämiseen alkoivat tulla ilmi. Huhtikuussa maa- ja metsätalousministeriö suositteli viivästyttämään tulevia nauta- ja lypsykarjatalouden rakennushankkeita, jos tuotantorakennuksen tontilta tai rakennuspaikalta joudutaan kaatamaan puita metsästä.

Metsäkatoasetus tuli voimaan kesäkuun lopussa ja syyskuussa ministeriö tiedotti investointien voivan jatkua. Epävarmuus asetuksen tulkinnan suhteen jatkui kuitenkin koko loppuvuoden eikä selvyyttä tilatason tulkintaan saatu useista keskustelu- ja vaikuttamisyrityksistä huolimatta niin Suomessa kuin kansainvälisesti. Kesän aikana toteutettiin yhdessä maito-osuuskuntien kanssa maito- ja nautatiloille suunnattu kysely koskien metsäkatoasetuksen vaikutuksia tilatasolla. Kyselyyn saatiin lähes 500 vastausta ja tuloksia hyödynnettiin vaikuttamisessa ja viestinnässä alkusyksyllä.

CAP-ohjelmamuutosesitysten valmistelu vuodelle 2024 ja loppuvuonna myös vuodelle 2025 sekä viivästynyt maksatusaikataulu olivat maitovaliokunnan kokouksissa sekä maitopuheenjohtajien tapaamisissa MMM:n virkamiesten kanssa esillä useaan kertaan. Ministeri Kurviselle esitettiin maaliskuun maitovaliokunnan kokouksessa CAP-ohjelmaa muutettavaksi niin, että LHK:n kotieläinkorotuksen kompensatio osoitettaisiin myös lypsylehmille ja lypsylehmät erotettaisiin omaksi palkkiolajikseen yhdistetystä lehmäpalkkiosta.

Maitovaliokunta on tuonut esiin useaan otteeseen kannanotoin ja keskusteluihin luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotuksen kompensation puuttamisen etelän lypsylehmiltä. Maidon pohjoiseen tuotantotukeen, litratukeen, kompensatio on viety.

Kantarin kehitysnäkymätutkimuksen tulokset osoittivat, että investointi-innostus oli hieman herännyt kustannusten nousun hellitettyä. Kuitenkin epävarmuus vaikutti investointien toteuttamiseen. Tutkimuksen mukaan todennäköistä on, että maidon tuotanto vähenee reilut 12 % vuoteen 2030 mennessä. Investointien vähyydestä kannettiin huolta koko vuoden ajan. Uusia navettoja vuoden aikana rakennettiin vain yksittäisiä ja peruskorjauksia sekä laajennuksiakin toteutettiin vain vähän.

Tutkimuksen mukaan vain yksi kymmenestä investoinnista toteutuu ilman investointitukea. Kannanotoissa ja keskusteluissa tuotiin esiin investointituen merkitystä ja sitä, että varoja täytyy olla myöhemmin hyödynnettävissä rakennusinvestointeihin. Investointituessa rakentamisen enimmäistukimäärä on 1,2 milj. euroa kolmen vuoden aikana, mikä on liian alhainen uuden pihatoinvestoinnin näkökulmasta. Investointituen enimmäismäärän kasvattaminen 1,5 miljoonaan euroon sisältyi valiokunnan CAP-muutosehdotuksiin.

Maidon pohjoisen tuotantotuen hakijakohtaisen rajoitteen noston valmistelu oli keskeinen asia maitovaliokunnan työssä. Valiokunta käsitteli asiaa kokouksissaan useampaan kertaan. Syksyllä maitovaliokunta lähetti esityksensä hakijakohtaisen rajoitteen nostosta maa- ja metsätalousministeriölle

ja tukineuvottelijoille. Tukineuvotteluissa rajoitetta päätettiin nostaa vuodelle 2024 maitovaliokunnan päivitetyn esityksen mukaisesti.

Maitovaliokunnan kokoonpano: Asko Miettinen (pj.), Tuomo Haikonen, Tiina Linnainmaa, Jyrki Wallin, Atso Ala-Kopsala, Mika Tervo, Niclas Sjöskog, Katja Honkonen, Janne Näsi, Arto Heikkinen, Matti Leikkanen, Simo Suomala, Simo Mäki ja Marjukka Mattio (siht.).

Peltokasvissektori

Kasvukausi osoittautui äärimmäisen haastavaksi koko sektorille. Aluksi tilanne vaikutti kohtuulliselta, mutta kuivuus ja pitkään jatkuneet sateet vaikuttivat merkittävästi sadonkorjuuseen. Sato oli määrällisesti pieni, noin 3 miljoonaa tonnia, ja samalla laatu oli äärimmäisen vaihtelevaa. MTK:n peltokasvivaliokunta oli erittäin aktiivinen tilanteen seuraamisessa sekä puheenjohtajan että jäsenten toimesta. Valiokunta korosti voimakkaasti kasvinjalostuksen merkitystä vaihtelevien sääolosuhteiden hallinnassa.

Valiokunta kokoontui toimintakertomusvuonna yhdeksän kertaa, joista kuusi oli etäkokouksia ja kolme paikan päällä tai hybridikokouksia, joista yksi oli valiokuntien yhteiskokous. Peltokasvivaliokunnan esittelemä foorumimalli sai kannatusta MTK:n johtokunnalta. Vuosi 2024 toimii foorumin pilottivuotena, jonka jälkeen arvioidaan, mitä vielä on kehitettävä tulevaisuuden näkökulmasta. Tämä nähtiin tärkeänä saavutuksena koko peltokasvissektorin edunvalvonnan kannalta.

MTK:n verkkosivuilla julkaistiin markkina-analyysia vuonna 2023 yhteensä 48 kertaa. Valiokunnan puheenjohtaja Esa Similä sekä vilja-asiamies Max Schulman osallistuivat aktiivisesti VYR:n (Vilja-alan yhteistyöryhmä) toimintaan vuoden aikana. Sektori sai huomattavaa näkyvyyttä mediassa, niin televisiossa, radiossa kuin painetussa ja sosiaalisessa mediassa. Lannoiteasioiden tiimoilta vilja-asiamies kutsuttiin komission lannoitemarkkinaseurantaryhmän jäseneksi.

Valiokunta harjoitti aktiivista edunvalvontaa vuoden aikana, erityisesti glyfosaatin jatkoajan saamiseksi, ja onnistui siinä hyvin, sillä sille saatiin 10

vuoden jatkoaika EU-tasolla. Uudet kasvinjalostusmenetelmät olivat myös agendalla useissa kokouksissa. Valiokunta arvioi komission NGT-esityksen hyväksi ja tasapainoiseksi ja tuki sen etenemistä. Lisäksi valiokunnassa käytiin muita keskusteluja koskien kasvinjalostusta, kuten rikkakananhirssiä ja hukkakauran torjunta-aineen Axialin jatkolupaa, sekä öljykasvien peittäusaineen hätälupaa. Vilja-asiamies valittiin Copa Cogecan kasvinsuojelutyöryhmän puheenjohtajaksi vuonna 2023.

Vuoden 2023 aikana verkostot: mallasohra, kylvösiemen sekä öljy- ja valkuaiskasvit, työskentelivät tiiviisti yhdessä peltokasvivaliokunnan kanssa. Mallaspuolella seurattiin tarkasti Viking Maltin uuden mallastamon aloittamista toimintaansa. Kylvösiemenpuolella tarkkailtiin sekä sertifioidun siemenen että TOS-siemenen saatavuutta kevään aikana. Syksyllä tehtiin laaja kartoitus lisäysviljelyn onnistumisesta sekä määrällisesti että laadullisesti. Öljykasvipuolella osallistuttiin Öljykasvifoorumin perustamiseen muiden toimijoiden kanssa. Verkostot kokoontuivat säännöllisesti valiokunnan kokousten yhteydessä.

Peltokasvivaliokunnan puheenjohtaja Esa Similä oli useissa tilaisuuksissa puhujana, mikä toi valiokunnalle ja koko peltokasvissektorille runsaasti näkyvyyttä. Lisäksi muut valiokunnan jäsenet osallistuivat erilaisiin tapahtumiin ympäri maata. Kasvinviljelyasiamies Mika Virtanen ja vilja-asiamies Max Schulman osallistuivat aktiivisesti sektorin edunvalvontatyöhön sekä kotimaassa että EU-alueella. Heidän panoksensa oli merkittävä sektorin etujen ajamisessa ja näkyvyyden lisäämisessä.

Viljatasearvio 2023/2024

Suomen viljatasearvio satokaudelle 2023/24 käsittelee vuoden 2023 korjatua satoa sekä ylivuotisia varastoja eli alkuvarastoja. Vuoden 2023 sato oli pienehkö, mutta riittävän suuri kattamaan kotimaan tarpeen. Satokauden sää vaikutti sekä määrään että laatuun. Määrällisesti sato jäi keskivertosadon alapuolelle jo kolmantena vuotena viidestä. Suurin pettymys oli ohra, joka kärsi pahasti kuivuudesta ja sitten sadonkorjuun aikana märkydestä. Muilla viljoilla nähtiin myös suuria satovaihteluja alueiden välillä. Laadullisesti vuoden 2023 sato oli keskinkertainen. Kauraa kuritti korkeat DON-toxiinin

arvot ja vehnää matala valkuaisarvo ja huono sakoluku. Kuitenkin kokonaistarjonta, sato ja varastossa jo olevat erät, riittävät kattamaan kotimaan tarpeen sekä myös täyttämään vientisopimukset ainakin kauran suhteen.

Peltokasvivaliokunnan kokoonpano: Esa Similä (pj.), Ari-Pekka Kirjonen (vpj.), Arto Laine (MTK Johtokunta), Markus Eerola (MTK Johtokunta), Matti Kantola, Ilari Sundberg, Heikki Mäkelä, Antti Lepola, Sami Nivala, Kalle Hankamäki, Heikki Jalli, Kalle Vähä-Piikkiö, Juha Jaakkola ja Laura Hämäläinen (luomu), Mika Virtanen ja Max Schulman (siht.).

Kylvösiemenverkoston ydin: Matti Kantola (pj.) ja Heikki Jalli (vpj.).
Öljykasviverkoston ydin: Ilari Sundberg (pj.) ja Kalle Vähä-Piikkiö (vpj.).
Mallasohraverkoston ydin: Heikki Mäkelä (pj.) ja Jaakkola (vpj.).

Peruna

Kustannuskriisi leimasi vuotta. Ruoka-perunan tuottajahinnat nousivat hiukan, mutta nousu ei millään mittarilla vastannut tapahtuneita kustannusnousuja. Suuren kaupan keskusliikkeen kilpailutus vaikuttaa edelleen perunamarkkinoilla. Euroopassa tapahtunut kova perunan hintojen nousu ei näkynyt Suomessa tuottajahinnoissa. Erityisesti ruokateollisuusperunan hinnat

VILJATASEARVIO 2023/2024, arvio 24.11.2023

	Viljat					Viljat, ruisvehnä ja maissi		
	Vehnä	Ruis	Ohra	Kaura	Yhteensä	Ruisvehnä	Maissi	
	1000. tn	1000. tn	1000. tn	1000. tn	1000. tn	1000. tn	1000. tn	1000. tn
Kokonaistarjonta								
Alkuvarasto 1.7.2023	315	62	377	401	1 155	0	14	1 169
* Maatilat	222	13	281	252	768			768
* teollisuus ja kauppa	93	49	96	149	387		14	401
Tuotanto 2023	731	91	1 076	1 007	2 904	24		2 929
Korjuuala (1000 ha)	229	26	344	299	898	5		
Ha-sato (kg/ha)	3 320	3 450	3 130	3 400	3 230	4 500		
Tuonti	10	0	15	0	25	0	15	40
Yhteensä	1 056	153	1 468	1 408	4 085	24	29	4 138
Kokonaiskysyntä								
Kotimaankäyttö	645	81	1 187	726	2 639	24	15	2 679
Siemeneksi	70	4	120	75	269	1		
Rehuksi yhteensä	330	2	785	490	1 607	22	15	1 644
* Teollisuudessa	160	2	175	220	557			557
* Maatiloilla	170	1	610	270	1 051			1 051
Teolliseen käyttöön	17	0	274	0	292	1		293
Ruoaksi	227	74	6	152	459			459
* Teollisuudessa	225	73	4	150	452			452
* Maatiloilla	2	1	2	2	7			7
Energiakäyttö/hävikki maatiloilla	1	0	2	9	12			12
Vienti	100	0	3,54	280	384	0	0	384
Yhteensä	745	81	1 190	1 006	3 023	24	15	3 062
Varasto 1.7.2024								
Varaston muutos -> 1.7.2024	-4	10	-99	0	-93	0	0	-93
* Maatilat	-3	16	-43	0	-30	0	0	-30
* teollisuus ja kauppa	-1	-6	-56	0	-63	0	0	-63

Viljatasearvio 2023/2024 perustuu;

1) Tuotanto: Luken satotilaston ennakkotieto 24.11.2023

2) Alkuvarasto, teollisuus ja kauppa: Luken tilasto

3) Muut kohdat: edellinen tase ja viljamarkkinatyöryhmä 18.8.2023

Tuoreviljasato arvio (110 000 ha, joka vastaa n. 420 milj.kg kuivaviljaa)

nousivat Euroopassa, kun ranskanperunan kysyntä ylitti tarjonnan. Tärkkelysperunalla heikko satotilanne Euroopassa on vähentänyt perunatärkkelyksen varastomääriä ja nostanut hintoja. Tilanne näkyi myös kotimaassa.

Ruokaperunan varastomäärät olivat Suomessa syksyllä edellisvuosien keskimääräisellä tasolla huolimatta sääoloiltaan vaihtelevasta kasvukaudesta ja sateiden takia vaikeasta nostotilanteesta. Erityisesti tärkkelysperunaa jäi runsaasti nostamatta (25-37 %), mutta myös ruoka- ja ruokateollisuusperunaa jäi maahan. Euroopan korkeat perunahinnat ja puute perunasta avaa hyvät vientimahdollisuudet perunalle Suomesta.

Sokerijuurikas

Sokerin maailmanmarkkinahinnat ja EU-hinnat nousivat vuoden aikana. Kahden viime vuoden aikana EU:n valkosokerin hinta on kaksinkertaistunut. Raju kustannuspaine näkyy sekä sokerijuurikkaan että sokerin hinnoissa EU:ssa. Myös Suomessa sokerijuurikkaan hintaan saatiin merkittävä korotus kattamaan kustannusnousuja vuodelle 2023. Tuottajia huolestuvat torjunta-ainevalikoiman voimakas kaventuminen ja komission suunnittelemat lisäleikkaukset. Poikkeuksellinen kesä aiheutti kasvukauden aikaisia vaikeuksia ja nosto-olot olivat erityisen haastavat. Juurikkaiden sokeripitoisuus jäi poikkeuksellisen alhaiseksi.

Erikoiskasvivaliokunta

MTK:n erikoiskasvivaliokunta huolehtii perunan, tärkkelysperunan, sokerijuurikkaan ja puutarhatuotteiden tuotannon edunvalvonnasta, myös luomutuotannon osalta. Valiokunta käsittelee kokouksissaan erikoiskasvien sato-, markkina- ja sopimustilannetta ja tuki-, siemen-, lannoite- ja kasvinsuojeluasioita. Erityisen tärkeitä asioita olivat kustannuskriisi ja kausityövoima-asiat. Esillä olivat myös elintarvikemarkkina-asiat ja kilpailutukset sekä tuottajaorganisaatioasiat.

Valiokunta kävi Tukesin vieraana, jossa keskusteltiin kasvinsuojeluaineiden hyväksymismenettelyistä. Valiokunta pohti erikoiskasvisektorin tulevaisuuden mahdollisuuksia ja uhkia. Valiokunta piti kesäkokouksen Aurassa ja tutustui Okra-näyttelyyn. Erikoiskasvien verkostot raportoivat toiminnastaan valiokunnalle. Erikoiskasvivaliokunta piti vuoden aikana kuusi kokousta. Kokoonpano:

Heikki Markus (pj.) (perunaverkosto), Johanna Smith (vpj.) (SLC), Jaakko Tervakangas, Heikki Kuusisto, Aku Antila, Otso Heikola, Jaana Elo (luomu), Pekka Kärkäs (MTK Johtokunta), Olli Cavén (sokerijuurikasverkosto), Petri Rakkolainen (tärkkelysperunaverkosto), Noora Räsänen (puutarhaverkosto) ja Antti Lavonen (siht.).

Perunaverkosto

Perunan edunvalvonnan tavoitteena oli viljelyn kannattavuuden parantaminen markkinoiden paremman hallinnan ja tukipolitiikkaan vaikuttamisen kautta. Verkosto käsittelee sato- ja markkinatilanteita Suomessa ja Euroopassa. Perunaverkosto osallistui peruna-alan yhteisen organisaation PAYR:n toimintaan ja hallintoon ja kuuli perunaorganisaatioiden terveisiä. Verkosto käsittelee kokouksissaan tuottajaorganisaatioasioita, kasvinsuojelu-, kasvinjalostus-, lannoitus- ja siemenasioita sekä kustannuskriisiin liittyviä asioita.

Verkosto osallistui Luken ruoka- ja ruokateollisuusperunan varastokyselyn valmisteluun ja tiedottamiseen. Verkoston edustajat osallistuivat perunan tutkimushankkeiden ohjausryhmiin. MTK:n perunaverkosto kokoontui kolme kertaa. Ytimen kokoonpano: Heikki Markus (pj.), Susanna Suonio (vpj.), Pekka Kärkäs (MTK Johtokunta) ja Antti Lavonen (siht.).

Tärkkelysperunaverkosto

Tärkkelysperunaverkosto seurasi perunatärkkelyksen markkina-, sopimus- ja viljelytilannetta, tuotantopanosten kustannuskehitystä sekä tuki-, tutkimus-, vienti-, siemen-, lannoite- ja kasvinsuojeluasioita. Vaikeudet perunan nostamisessa ja laajat satovahingot sekä niiden korvaaminen olivat esillä. Verkosto kuuli ja keskusteli ajankohtaisista lainsäädäntöasioista. Verkosto osallistui peruna-alan yhteistyöryhmän PAYR:n toimintaan ja hallintoon.

Verkosto piti kolme kokousta. Kokoonpano: Petri Rakkolainen (pj.), Ilpo Ulvinen (vpj.), Tommy Ehre (SLC), Mika Männistö, Vesa Savola, Jaakko Halikilahti (MTK Johtokunta) ja Antti Lavonen (siht.). Asiantuntijoina Kalle Kainu (Finnamyl Oy), Mika Antila (Evijärven Peruna Oy), Kimmo Pusa (Finnamyl Oy) ja Marjo Valtonen (Finnamyl Oy).

Sokerijuurikasverkosto

Sokerijuurikasverkoston Facebook-ryhmän kautta välitimme jäsenille tietoa ja kävimme keskusteluja sato-, tuki-, markkina- ja toimialasopimusasioista. Verkoston ytimen kokoonpano: Olli Cavén (pj.), Erno Toikka (vpj.), Jaakko Halkilahti (MTK Johtokunta) ja Antti Lavonen (siht.).

Sokerijuurikasneuvotteluryhmä

MTK:n ja sen sokerijuurikasneuvotteluryhmän toiminnan tärkein tavoite on varmistaa sokerijuurikkaan viljelyn ja sokerin jalostuksen jatkoedellytykset maasamme. TAS-neuvottelua käytiin huhtikuusta lähtien. Ratkaisuun vuoden 2024 toimitussopimuksesta päästiin kesäkuun lopulla. Esillä kokouksissa oli erityisesti kustannuskriisi, kasvu- ja nostokauden aikaiset vaikeudet sekä tukiasiat. Neuvotteluryhmä seurasi lainsäädännön valmistelua kasvinsuojelu- ja siemenasioissa. Neuvotteluryhmä valmisteli ministeri Essayahin tapaamista, joka kuitenkin siirtyi talvelle 2024.

Neuvotteluryhmä lausui sokerijuurikkaan kansallisesta ja kuljetustuesta sekä peittäusaine Buteo Startin tarpeellisuudesta. MTK osallistui sokerisektorin edunvalvontaan EU-tasolla CIBE:n eri työryhmissä ja komission kansalaiskeskusteluryhmässä. Neuvotteluryhmä kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa. Kokoonpano: Juha Wikström (pj.), Erno Toikka (vpj.), Aarne Lehtonen, Stefan Saaristo, Joel Rappe (SLC), Marja-Leena Siiri, Olli Cavén, Jaakko Halkilahti (MTK Johtokunta) ja Antti Lavonen (siht.).

Kylvösiemenverkosto

Kylvösiemenverkoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat osallistuneet peltokasvivaliokunnan kokouksiin. Kylvösiemenverkosto kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

Kylvösiemenverkosto osallistui EU:n siemen- ja lisäsmateriaalilainsäädännön uudistamistyöhön tuomalla kansalliseen valmisteluun alan näkemyksiä. CAP-tuen osalta verkosto esitti viljelykiertovaatimuksen poistamista sertifioidulta siementuotannolta, mutta esitystä ei hyväksytty. Kylvösiemenverkosto järjesti yhdessä kylvösiemensäätiön kanssa koko siemenalan yhteisen seminaarin Turussa. Seminaariin osallistui lähes 100 henkeä.

Kokoonpano: Matti Kantola (pj.), Heikki Jalli (vpj.), Arto Laine (MTK Johtokunta) ja Mika Virtanen (siht.).

Kasvinsuojelu

Kasvinsuojeluun ja kasvinsuojeluaineisiin liittyvässä edunvalvonnassa MTK osallistui aktiivisesti EU:n kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön säädösvalmisteluun. Muu toiminta liittyi edellisvuosien tapaan kasvinsuojeluaineiden saatavuuden varmistamiseen Suomessa. MTK haki niin sanottuja Minor use -lupia erikoiskasvien kasvinsuojeluun, jotta valmisteita oli mahdollista käyttää muun muassa avomaavihannesten kasvinsuojelussa. MTK:n hakemia Minor use -lupia on voimassa noin 40 eri valmisteelle. Lisäksi haettiin hätälupia pääasiassa kasvitautien ja tuholaiten torjuntaan erikoiskasveilla sekä herneen ja härkäpavun kasvunsäätöön. Hätälupia on haettu vuosittain noin 5–10 kappaletta. Euroopan tasolla osallistuimme erikoiskasvien kasvinsuojelun ongelmien ratkaisemiseen liittyvään työhön.

Puutarhaverkosto

MTK teki puutarhatuotannon edunvalvontaa erikoiskasvivaliokunnan ja puutarhaverkoston toimesta. Puutarhaverkosto suunnitteli avomaavihannesten mainontaa ja menekinedistämistyötä. Teimme avomaavihannesten viljelijöiden maksamilla mainosmaksuilla mittavan kasviskampanjan. Kampanja tehtiin yhteistyössä Satokausikalenterin kanssa.

Satokausikalenterin ja Voimaa Kasviksista yhteistyönä toteutettu kampanja kesti 10 kuukautta ja saavutti erinomaisia tuloksia. Kampanja keräsi yhteensä 1 730 000 näyttökertaa huhtikuusta 2023 tammikuuhun 2024. Arvioidut näyttökerrat ylittyivät 15,5 %:lla, kun tavoitteena oli saavuttaa 1,5 miljoonaa näyttökertaa. Julkaisuja tallennettiin yhteensä 2 300 kertaa. Sisältöihin reagoi keskimäärin 1,5 % kampanjan nähneistä ihmisistä, mikä vastaa noin 26 000 reaktiota. Lisäksi julkaisuja jaettiin MTK:n omissa somekanavissa.

Puutarhaverkostolla on oma WhatsApp-ryhmä, jossa se kävi keskustelua ajankohtaisista asioista, kuten kausityövoiman saatavuudesta ja kasvinsuojeluongelmista. Näiden asioiden ratkaisemisessa teimme laaja-alaista ja

aktiivista työtä koko sektorin yhteistyönä järjestön sisällä ja mm. viranomais-ten suuntaan. Verkosto piti sähköposti- ja etäkokouksia sekä teki edunvalvontatyötä Juuresten-, Kaalin- ja Sipulintuottajat ry:n toiminnan kautta.

Puutarhaverkoston kokoonpano: Noora Räsänen (pj.), Jaana Elo, Johanna Smith, Pekka Kärkäs (MTK Johtokunta) ja Mika Virtanen (siht.).

Luomutuotanto

Vuoden 2023 aikana MTK:n luomuverkosto keskusteli aktiivisesti Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) vaikutuksista luomutuotantoon. Toinen merkittävä aihealue luomuverkostossa oli julkisten hankintojen rooli luomutuotannossa ja tuottajaorganisaatioiden merkitys sekä vientimahdollisuudet suomalaisille luomutuotteille. Kolmas luomuverkostossa laajasti puhututtanut aihe liittyi ALV-kantaan, josta Timo Sipilä esitti kattavan katsauksen ja perusteli MTK:n kantaa asiaan.

MTK:n luomuverkosto kokoontui yhteensä viisi kertaa ja lakkasi nykyisessä muodossaan 31.12.2023. Edunvalvonta jatkuu vuodesta 2024 lähtien uudessa MTK:n luomuvaiokunnassa. MTK:n luomuverkostoon kuuluivat: Jaana Elo (pj.), Samuli Leinonen, Steve Nyholm, Laura Hämäläinen, Simo Mäki, Markus Eerola (MTK Johtokunta), Susanna Valtonen (MTK Johtokunta) ja Lumi Drozzin (siht.).

MTK:n sitoutuminen luomualan edunvalvontaan perustuu Suomen kansallisen luomustrategian toteuttamiseen. Luomutuotanto on monille kuluttajille ja viljelijöille sydämen asia, ja se vastaa kasvavaan kysyntään ympäristöystävällisempien ja eettisempien valintojen osalta. Luomumenetelmät suojelevat ekosysteemejä, edistävät monimuotoisuutta ja vähentävät kemikaalien käyttöä. EU:n komissio tukee Suomen asemaa vihreän kehityksen edelläkävijänä. Luomun edistäminen on yhteisöllinen hanke, joka korostaa läpinäkyvyyttä ja paikallisten jatkojalostusyriyten roolia.

Vuoden 2023 aikana MTK on pyrkinyt lisäämään kuluttajien tietoisuutta luomutuotannosta mm. Lumin luomusarjalla. Lumin luomusarja käsittelee

luomutuotannon perusteita. Sarjassa avataan luomun historiaa, sen merkitystä ympäristölle ja terveydelle, sekä luomutuotannon lainsäädäntöä ja valvontaa. Luomu korostaa kestävyttä, ympäristöystävällisyyttä ja eläinten hyvinvointia. Sarja on suunnattu kuluttajille ja sidosryhmille tarjoten tietoa ja keskustelualustan luomusta sosiaalisen median kautta.

Vuoden 2023 aikana MTK on julkaissut kaksi kattavaa markkinakatsausta suomalaisen luomutuotannon tilasta, kolme uutiskirjettä sekä vastannut lausuntoihin sekä osallistunut aktiivisesti alan tapahtumiin ja tilaisuuksiin niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Teetimme MTK:ssa myös ensimmäistä kertaa luomutuottajille barometrin ja päivitimme luomusivun.

Kuluneen vuoden aikana luomuedunvalvonnassa mm. seuraavat aiheet ovat olleet ajankohtaisia: PFAS-yhdisteet, luomulemmikkieläinrehut, täydennysrehut, IED eli teollisuuspäästödirektiivi, SUR eli Sustainable use of Pesticides Regulation, puhdistus- ja desinfiointiaineet, NGT/NBT eli uudet jalostusteknologiat, proteiiniomavaraisuus, Green Claims eli Vihreät väittämät -direktiiviehdotus, hiilimarkkinat, hyönteisten kasvatusta rehuksi, eläinten hyvinvointi & hyvinvointimerkinnot.

Hevostalous

Vuonna 2023 MTK:n hevosverkosto kokoontui kolme kertaa keskittyen merkittävästi verkoston strategian uudistamiseen seuraavalle vuodelle. Keskeisenä osana oli uuden toimintasuunnitelman laatiminen, joka keskittyi innovaatioon ja synergioiden luomiseen eri sidosryhmien kanssa. Tärkeitä teemoja olivat hevosalalla tehtävä ennakoitintyö sekä hevosalan vaikutukset maaseudun elinvoimaisuuteen. Vuoden aikana käytiin läpi myös ajankohtaisia aiheita hevosmaailmasta ja suunniteltiin osallistumista tuleviin tapahtumiin, kuten parlamenttivaalit 2024 ja EU:n komission toimintaohjelmaan liittyvät kysymykset.

MTK:n hevosverkosto on pitänyt lukuisia esitelmää vuoden 2023 aikana, jotka ovat liittyneet hevosalan vaikuttavuusanalyysiin sekä hevosalan työllisyyteen. MTK:n hevosverkoston kokoonpano: Helena Halinen (pj.), Minna Mäenpää,

Minna Peltonen, Lassi Heiskanen, Kati Partanen (MTK johtokunta), Thomas Lindroth, Matti Rehula, Lumi Drozzin (siht.).

Hevosalan vaikuttavuusanalyysin mukaan suomalaisella hevosalalla on potentiaali tuottaa satoja miljoonia euroja yhteiskunnalle vuosittain. Analyysi korostaa hevosten taloudellista, sosiaalista ja ympäristöllistä vaikutusta mukaan lukien perinnebiotooppien ylläpito ja uhanalaisten lajien säilyttäminen. Hevosala vähentää nuorten syrjäytymisriskiä ja liikkumattomuudesta johtuvia kustannuksia tuoden merkittäviä säästöjä yhteiskunnalle. Alueelliset talousvaikutukset ovat huomattavat, esimerkiksi Kuninkuusravit ja Helsinki International Horse Show toivat miljoonia euroja.

Hevosala edistää myös hiilensidontaa, ja sillä on potentiaalia vielä laajempaan vaikuttavuuteen. Analyysin tilaajina olivat Suomen Hippos, Suomen Ratsastajainliitto ja MTK. Analyysin toteutti Gaia Consulting SROI-menetelmällä. Selvitys: Hevosalan arvo yhteiskunnalle satoja miljoonia euroja vuodessa.

Ponikuninkuusravit ja minimaaseutunäyttely järjestettiin Turussa elokuussa 2023 ja siellä esiteltiin maaseudun elinkeinoja ja hevosalaa nuoremmalle sukupolvelle. Tapahtuma korosti kotieläinten merkitystä maaseudulla ja tarjosi lapsille ja nuorille käytännön oppimiskokemuksia. Ponikuninkuusravit, osa pitkää hevosperinnettä Suomessa, ovat merkittäviä maatalouden ja kansallisen identiteetin kannalta.

Tapahtumaan sisältyi myös Hyvinvointia ja huolenpitoa -seminaari, jossa käsiteltiin eläinten vaikutusta lasten ja nuorten hyvinvointiin. Tapahtuma korosti myös hevosalalla olevan laajan vaikuttavuuden yhteiskunnan epäkohtiin, kuten syrjäytymisen ehkäisyyn ja luovuuden edistämiseen.

Helsinki International Horse Show (HIHS) 2023 yhdisti maaseudun ja kaupungin houkuttellen Helsinkiin yli 50 000 hevosalan ammattilaista ja harrastajaa. Tapahtuma on kasvanut merkittävästi vuodesta 1985 ja se on saanut maailmancup-statuksen. HIHS tarjosi näyttämön suomalaiselle maaseutukulttuurille ja hevosalalle korostaen hevosten roolia suomalaisessa

perinteessä. Tapahtumaan osallistui yli 200 suomalaista ratsastajaa, ja se huipentui Longines FEI Jumping World Cupiin. HIHS:n onnistuminen perustui hevosten ja ratsastajien hyvään kohteluun, mikä lisäsi sen suosiota.

Yllä mainittujen tapahtumien lisäksi MTK on ollut mukana Hippoksen Jalostuspäivillä Kouvolassa, Kuninkuusraveissa, Hevoset-messuilla, Hevosgaalessa, Hevosalan Areenassa Hämeenlinnassa sekä Ravigaalessa.

MTK:n hevosverkosto on edustanut Suomea esimerkiksi Euroopan parlamentin hevostyöryhmässä, Copa Cogecan hevostyöryhmässä ja European Horse Networkin tilaisuudessa.

Teetimme myös ensimmäistä kertaa MTK:ssa hevosalan barometrin ja päivitimme hevosalan sivun: Suomalainen hevosala on merkittävä yhteiskunnallemme.

Kuluneen vuoden aikana hevosedunvalvonnassa mm. seuraavat aiheet ovat olleet ajankohtaisia: sosiaalinen lisenssi, kuljetusasetus ja eläinten hyvinvointi ja rahapelijärjestelmä.

METSÄNOMISTAJAT

Kotimaa

Hallitusohjelma

Vaikutimme voimakkaasti eri puolueisiin ennen eduskuntavaaleja sekä vaalien jälkeen keskittimme vaikuttamisen vaaleissa menestyneisiin puolueisiin. Onnistuimme saamaan hallitusohjelmaan runsaasti metsänomistajille tärkeitä kirjauksia. Näiden perusteella hallitus esimerkiksi sitoutuu parantamaan metsänomistajien asemaa, varmistamaan ettei hakkuille tule rajoituksia sekä edistämään monimuotoisuuden turvaamista yksityismetsissä vapaaehtoisesti. Lisäksi hallitus linjasi esimerkiksi metsävähennyksen laajentamisesta. Tärkeää on myös hallituksen tahto parantaa EU:n ennakkovaikuttamista. Hallitusohjelmaa haastaa tiukka taloustilanne ja olemme korostaneet, että esimerkiksi metsänhoitoon on löydettävä rahoitusta. Hallitusohjelman mukaan MTK:n voimakkaasti edistämä metsäbiotalouden tiedepaneeli vakinaistettiin. Hallitusohjelmassa linjattiin myös suurpetopoliittikkaa sekä valkuposkivanhanien asemaa lainsäädännössä MTK:n tavoitteiden mukaisesti.

Kansallinen metsästrategia

Kansallisen metsästrategian 2035 toimeenpano aloitettiin vuoden 2023 alussa. Olimme mukana linjaamassa toimeenpanon painopisteitä kansallisessa metsäneuvostossa ja sen työvaliokunnassa. MTK:n asiantuntijat osallistuivat aktiivisesti kansallisen metsästrategian toteutusta tukevien verkostojen työhön ja strategian hankesalkkujen laatimiseen.

Metka + metsänhoito

Metsänhoidon asiantuntijaryhmä toimi aktiivisesti ja koordinoi metsänhoidon edunvalvontaa sekä kehittämistä. Marraskuussa valtioneuvosto säätöi uudistetun metsätalouden kannustejärjestelmän (Metka) voimaantulosta vuoden 2024 alusta sekä tuettavien työlajien tarkemmista ehdoista ja tukitasoista. MTK painotti kannanotoissaan tukijärjestelmän kannustavuutta ja selkeyttä. MTK:n aloitteen mukaisesti taimikon ja nuoren metsän hoidon tukea voidaan myöntää jo viiden vuoden kuluttua aiemmin samalle kohteelle myönnetyn tuen maksamisesta.

Viestimme metsänhoitoyhdistyksille ja metsänomistajille uuden tukijärjestelmän sisällöstä. Kannustimme metsänomistajia hyödyntämään kemera-

mahdollisuudet mahdollisimman hyvin ennen järjestelmän päättymistä, ja metsänhoidon työmäärät nousivatkin edellisestä vuodesta.

Toteutimme metsänhoitoyhdistyksille kyselyn metsänhoitotöiden laadusta ja laadunseurannan menetelmistä kehittämistyön pohjaksi.

Osallistuimme aktiivisesti metsänhoidon suositusten päivitystyöhön hankkeen johto- ja ohjausryhmässä ja asiantuntijatyöpajoissa. Vaikutimme suositusten metsänomistajalähtöisyyteen ja käytettävyyteen. Pidimme esillä toimenpidevalikoiman monipuolisuutta ja kustannustehokkuutta.

Olimme mukana ohjaamassa useita metsien hoitoon liittyviä tutkimushankkeita ja tuomassa esille metsänomistajien näkökulmia ja tarpeita tutkimukselle.

METSO- ja Helmi-ohjelmat sekä talousmetsien luonnonhoito

MTK vaikutti voimakkaasti vapaaehtoisen METSO-suojeluohjelman rahoitukseen. Metsäkeskuksen rahoitus kaksinkertaistettiin vuodelle 2023, jonka ansiosta sopimuksia solmittiin ennätysmäärä. Metsänhoitoyhdistykset lisäsivät entisestään suojeluneuvontaa ja suojelukohteiden välitystä metsänomistajien metsä- ja suojeluviranomaisille toiveiden mukaisesti.

Metsäkeskuksella oli MTK:n myötävaikutuksella ensimmäinen oma Helmi-ohjelman budjetti käytössä vuonna 2023. Budjetin mahdollistamana soiden ennallistamiskohteita selvitettiin ensimmäistä kertaa yksityismailta. Kohteita löytyi 1000 hehtaaria ja kohteiden suunnittelu pystyttiin aloittamaan. Metsänhoitoyhdistykset osallistuivat ensimmäisten kunnostuskohteiden toteutuksen kilpailutukseen tavoitteiden mukaisesti.

MTK:n pitkäaikaisten tavoitteiden mukaisesti voidaan vuoden 2024 alusta maksaa myös suoraan luontoarvoista eli lahopuusta. Muutos toteutuu Metka-tukijärjestelmän käyttöönoton myötä. Metkan myötä monimuotoisuutta merkittävästi lisäävä kulutus palaa tuettavaksi työlajiksi. Muutokset varmistuivat vuoden 2023 aikana.

Suojelun ja luonnonhoidon kehittämistoimet ovat MTK:n Monimuotoisuus-ohjelman (2020) linjausten mukaisesti yksityisille metsänomistajille vapaaehtoisia. Suojelu ja ennallistaminen toteutetaan kohdentaen toimet parhaille kohteille eko- ja kustannustehokkaasti.

MTK:n asiantuntijat osallistuivat voimakkaasti monimuotoisuuden turvaamisen rahoitusohjelman laajentamiseen.

Hankkeet

MTK osallistui ACWA LIFE -hankkeen suunnitteluun. Hanke eteni kakkosvaiheen hyväksyntäkierrokselle. Toimme metsäelinkeinojen ja metsänomistajanäkökulmaa hankkeen työpakettien sisältöön ja toimenpiteiden suunnitteluun. Mikäli hanke saa komission hyväksynnän alkaa se 2025 vuoden alusta. Hankkeessa pyrimme edistämään jäsentemme tietoisuutta ja osaamista vesiensuojelussa.

Luontoarvot.fi -konseptin kehittämiseksi haimme hankerahoitusta maa- ja metsätalousministeriöltä jo vuoden 2022 puolella. Kielteinen rahoituspäätös tuli helmikuussa 2023. Tämän jälkeen keskustelua jatkettiin Sitran kanssa, joka oli alkanut jo MMM hankehaun yhteydessä.

Sitra myönsi Luontoarvot.fi -kehitystyölle kaksivuotisen hankerahoituksen keväällä 2023 ja hankkeeseen palkattiin projektipäällikkö. Syksyn isoin tapahtuma hankkeessa oli Luontoarvofoorumi, joka kokosi aihepiiristä kiinnostuneita toimijoita yhteen. Luontoarvofoorumeja on tarkoitus järjestää hankkeen aikana kaikkiaan kolme.

Syksyn aikana valmisteltiin lisäksi yksivuotinen kehittämishanke Lapin alueelle, jota Lapin ELY-Keskus sitoutui rahoittamaan ja projektihenkilön paikka laitettiin auki vuoden 2023 puolella.

Näin Luontoarvot.fi -kehitystyö sai uutta vauhtia vuonna 2023, mistä on hyvä jatkaa vuonna 2024.

MTK on mukana Liito-orava-LIFE -hankkeessa, jossa parannetaan lajin huomioimista talousmetsien käsittelyissä. Hanketoimijoiden yhteistyö, tiedotus- ja koulutusmateriaalien tuottaminen sekä maanomistajien tavoitteiden yhdistäminen hankkeen luonnonhoitotoimien kanssa on onnistunut hyvin. Vuonna 2023 toteutettiin erityisesti talousmetsien käsittely- ja kartoituskouluksia ympäri Suomen toteutetuilla hankkeen esimerkkihakkuukohteilla. Metsänhoitoyhdistykset olivat mukana useiden hankekohteiden hakkuiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Metsänhoitoyhdistykset osallistuivat koulutuksiin ahkerasti, ja pystyvät neuvomaan maanomistajia paremmin lajin huomioinnista hakkuissa ja suojelusopimusten valmistelussa.

Kansainvälinen toiminta ja EU

MTK on vaikuttanut vuoden aikana aktiivisesti reiluun kymmeneen EU-metsäprosessiin. Vaikka nykyisen Ursula von der Leyenin ohjaama komissio on haastanut suomalaisia metsänäkemyksiä, metsävaikuttaminen on mennyt kokonaisuudessaan oikeaan suuntaan. Merkittäviä torjuntavoittoja tehtiin vuoden aikana muun muassa EU:n ennallistamisasetuksessa, EU-taksonomiassa sekä uusiutuvan energian direktiivissä (RED III), ja vaikuttamistyössä koroistui vahvasti rakentava, vaihtoehtoisten ratkaisujen edistäminen. Moni metsäprosessi on vielä EU-koneistossa kesken ja vaikuttaminen eri instituutioihin sekä keskeisiin sidosryhmiin jatkuu.

EU:n metsäkatoasetus tuli voimaan 29.6.2023. Voimaantulemisen jälkeen alkaa 18 kuukauden siirtymäaika, jonka päätyttyä asetuksen soveltaminen alkaa. MTK osallistui maa- ja metsätalousministeriön asettamaan työryhmään, jonka tehtävänä on valmistella asetuksen kansallista toimeenpanoa. MTK korosti, että toimeenpanossa tulee mahdollisimman pitkälle hyödyntää olemassa olevia järjestelmiä ja käytäntöjä, eikä luoda uutta byrokratiaa. Asetuksen toimeenpano ei saa muodostua metsänomistajille esteeksi osallistua puumarkkinoille.

MTK vaikutti EU:n metsäprosesseihin niin suoraan kuin Brysselissä toimivien katto-organisaatioiden kautta. Suoraa vaikuttamista on tehty aktiivisella vuoropuhelulla ja lukuisilla tapaamisilla niin Euroopan komission, parlamentin kuin jäsenmaidenkin suuntaan.

Suoran vaikuttamisen lisäksi MTK oli aktiivinen jäsen niin yksityisten metsänomistajien organisaatio CEPF:n toiminnassa sekä pohjoismaisten metsänomistajien allianssissa NSF:ssä. MTK toimi syksyn 2023 ajan NSF:n puheenjohtajana. MTK:n luotsaamana järjestö valmisteli kantapaperin ensi vuonna aloittavan Euroopan komission ja parlamentin varalle. MTK panosti kontaktien lisäämiseen eurooppalaisten kollegoiden kanssa, ja järjesti kesäkuussa eurooppalaisten metsänomistajien vuosikokouksen Hämeenlinnan Aulangolla.

Metsäjärjestöjen lisäksi MTK on vaikuttanut viljelijöiden järjestö Copa-Cogecassa, jossa metsäjohtaja Marko Mäki-Hakola on toiminut järjestön metsätyöryhmän puheenjohtajana. Copa-Cogeca on alkanut ottaa metsäaloitteita jatkuvasti enemmän työpöydälleen.

MTK:lla on hallituspaikka myös kansainvälisten metsänomistajien järjestössä IFFA:ssa. Vuonna 2023 IFFA:n puheenjohtaja vaihtui Antti Sahin jäädessä pois toiminnasta. IFFA:n vaikuttavuutta on pyritty kasvattamaan lisäämällä sen yhteistyötä muun muassa FAO:n ja YK:n kanssa.

Riistapolitiikka ja vahinkoeläimet

EU:n päätösten mukaisesti lyijyhaulien käyttökielto ns. Ramsar-kosteikoilla astui voimaan helmikuussa 2023 Tämän ennakoidaan lisäävän merkittävästi teräshaulien käyttöä kaikessa pienriistan metsästyksessä. Organisoimme yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa kenttä- ja sahauskokeet teräshaulien vaikutuksista sahatavaran tuotantoon. Selvityksen perusteella oli pääteltävissä, ettei teräshaulit aiheuta suuria ongelmia sahoille eikä katsottu tässä vaiheessa tarpeelliseksi suositella teräshaulien käyttökieltoa metsästyvuokrasopimuksiin.

Vaikutimme hirvikannan hallintaan alueilla, joissa tiheydet edelleen suuria. Suurimmassa osassa Suomea hirvikantatavoitteet saavutettiin. Osallistuimme myös maa- ja metsätalousministeriön rahoittamaan Sorkka-hankkeeseen, missä tavoitteena oli kehittää menetelmiä, joiden avulla sovitetään yhteen metsänhoitoa ja sorkkaeläinkantojen hallintaa ilmastokestävasti.

Esitimme lainsäädännön kehittämistä ja lisäsimme painetta valkohäntäpeuran kannanleikkaamiseksi tihentymäalueella. Lisäsimme painetta myös ratkaisujen saamiseksi valkoposkihanhiin aiheuttamien vahinkojen torjuntaan.

Vaikutimme osaltaan suden kannanhoitosuunnitelman valmisteluun estäen pelkästään ekologiaan ja genetiikkaan perustuvan kohtuuttoman korkean kantatavoitteen asettamisen. Vaadimme taloudellisen ja sosiaalisen kestävyuden huomioimista kantatavoitteessa. Vaikutimme osaltaan komissioon, joka käynnisti suden suojelustatuksen alentamiseen tähtäävän prosessin Bernin sopimuksessa.

MTK teki myös aloitteen petovahinkolain korvauserusteiden uudistamisesta.

Vaikutimme MMM:n villisikatyöryhmän tavoitteisiin ja toimenpidesuunnitelmaan. Valtakunnallinen tavoite on jo laskussa olevan villisikakannan puolittaminen ja leviämisen estäminen. Kannan raju vähentäminen on keskeistä afrikkalaisen sikaruton leviämisriskin pienentämisessä.

Kertomusvuoden lopulla koordinoimme ja valmistelimme lähes 300 riistanhoitoyhdistyksen hallitusten maanomistajaedustajien valintaa yhteistyössä MTK-liittojen, MTK yhdistysten ja metsänhoitoyhdistysten kanssa.

Metsäsertifiointi

MTK tuki vahvasti PEFC-sertifiointin uusien metsänhoidon vaatimusten ja ryhmäsertifiointin käytäntöjen käyttöönottoa. Lisäsimme metsänhoitoyhdistysten ja metsänomistajien osaamista ja valmiuksia uusien vaatimusten mukaiseen toimintaan, erityisesti alueellisten metsäsertifiointitoimikuntien puheenjohtajina ja Kestävän Metsätalouden yhdistyksen toiminnan kautta. Korjaavien toimenpiteiden osalta otettiin käyttöön valtakunnallinen työryhmä-malli, jonka toteuttamisessa ja suunnittelussa toimikuntien puheenjohtajilla on tärkeä rooli.

Ohjasimme PEFC:n toimintaa ja PEFC-Suomen uuden strategian laadintaa PEFC:n hallituksessa ja kehittämistyöryhmässä. Uudella strategialla tavoitel-

laan PEFC:n vaikuttavuuden, sidosryhmille, ml. metsänomistajat, tuottaman hyödyn ja markkina-aseman vahvistamista.

Pilotoimme ja selvitimme mahdollisuuksia FSC ryhmän perustamiseen. Valmius ryhmän perustamiseen on olemassa, mikäli FSC pystyy kehittymään oikeaan suuntaan ja toimintaan löytyy kustannustehokas malli,

Puukauppa ja puutavaran mittaus

Panostimme merkittävästi puumarkkinaedunvalvontaan. Puukauppavuosi 2023 oli kaksijakoinen. Alkuvuotena käytiin jopa historiallisen korkeita puunmyyntikuukausia ja hintataso kohosi kesään mennessä korkealle. Inflaatio ja korkojen nousu sysäsivät kuitenkin globaalin talouden laskuun, joka vaikutti myös metsäteollisuuden kysynnän voimakkaaseen laskuun varastotasojen ollessa korkealla. Syyskauden puuntarve väheni tätä kautta voimakkaasti, jolloin puukauppamäärä jäi 5 vuoden keskiarvoa alhaisemmaksi (-6%). Hakkuutasot käyttäytyivät samoin. Puun hintataso laski myös kesän jälkeen voimakkaasti, mutta ei samassa suhteessa lopputuotteiden hinnan laskun kanssa. Puun hintataso onkin ollut kilpailukykyinen ja säilynyt korkealla. Kuitupuun hintatasoa on ylläpitänyt tuontipuun saatavuuden vaikeutuminen, Kemin tehdasinvestointi ja puun korkea energiakäyttö sekä odotukset suhdanteen kääntymisestä nopeammin takaisin nousuun.

Poikkeuksen vaihtelevana vuotena puumarkkinavaikuttaminen on ollut johdonmukaista. Puumarkkinaviestinnässä tukeuduimme PTT:n ja Luken ennusteisiin. Vuoden aikana metsänhoitoyhdistyksien kilpailuttamien puukauppojen tarjousten välillä on ollut hurjaa vaihtelua, joten viestinnässä on korostettu kilpailuttamisen merkitystä. Loppuvuodesta olemme kritisoineet voimakkaasti takuuhintajärjestelmien epämääräisyyttä. Metsäyhtiöiden viestinnässä on ollut havaittavissa vaikuttavia markkinointitoimia sekä keväällä että loppuvuodesta. Olemme olleet ajan tasalla viestinnässä ja edunvalvonnallisessa vaikuttamisessa. Saimme maaliin vuoden kestäneen puukaupan toimenpideohjelman kesään mennessä, joka antoi tavoitteet ja toimenpiteet puumarkkinaedunvalvonnan strategiselle etenemiselle. Tärkeimpinä tavoit-

teita ovat 1) Asiakaskeskisyys lähtökohtana 2) Parempi kannattavuus 3) Yhtenäinen palvelulaatu 4) Houkutteleva brändi.

Puukaupparyhmän kehittämistoimina vuodelle 2023 oli 1) lisätä MTK:n ja MHYP:in puukaupparyhmien välistä yhteistyötä, joka toteutui hyvin pitämällä viisi yhteistä tapaamista puukaupan toimenpideohjelman ja palvelumuotoilun edistämiseksi. 2) Datan hyödyntämisen kehittämistä asiantuntija- ja metsänomistajakentälle päästiin vahvaan kasvuun meneillä olevan MTK:n data hankkeen turvin, jonka valmistuneita aineistoja pystyttiin esittelemään lukuisissa tilaisuuksissa. 3) Tehokkuutta toimintamalleihin ja vaikuttavuutta pystyttiin osoittamaan erityisesti markkinaviestinnän parantumisessa sekä asiantuntijaryhmän tehtävän jaottelulla. Fyysinen kokoontuminen onnistui Kettulassa ja sidosryhmäyhteistyötä toteutettiin. Palautteen mukainen yleisarvosana (9) ryhmän toiminnasta parani edellisvuodesta.

Markkinainformaation kehittäminen otti harppauksia vuoden aikana ja jäsenillä on entistä paremmat mahdollisuudet menestyä markkinoilla. Kehittämisen mahdollisti MTK:n erillisrahoitus sekä sujuva yhteistyö toteuttajatahojen kanssa. Kevään aikana uudistettiin 1) tuotemarkkinaseuranta 2) Mhy-data-seuranta 3) Itämeren alueen markkinaseuranta. Lisäksi on kehitetty julkaisematon markkinaosuuden seurannan alustaa. Valmiit konseptit julkaistiin välittömästi metsänomistajien kirjautumissivujen taakse ja ne ovat saaneet asiantuntijoilta ja metsänomistajilta positiivisen vastaanoton. Niitä on mainostettu verrattain vähän, sillä työ halutaan tehdä vaikuttavasti jäsenien etuja ajamaan. Loppuvuodesta valittiin tarjouskilpailun perusteella Sitowise valmistelevaan sisäisen työryhmän kanssa "Puukaupallisten palveluiden ja markkinaseurannan palvelumuotoilu" projektia, jossa pidettiin 7 työpajaa. Näiden lopputuloksena saatiin konseptitason visio OmaMetsä-palvelun kehittämiseksi tarjoten metsänomistajille helppoa ja turvallista puukaupan aloitusta ja toteutusta. Työ jatkuu käytännön toteuttamiseen. Toteutuessaan kokonaisuus mullistaa Metsänomistajat ketjun vaikuttavuutta markkinoilla yhdistämällä edunvalvonnan ja liiketoiminnallisten palvelujen elementit metsänomistajien päätöksenteon tueksi.

Puutavaran mittauksen neuvottelukunta aloitti uuden kolmivuotiskautensa, jossa toimimme puunmyyjien edustajana. Osallistuimme myös aktiivisesti neuvottelukunnan alaisuudessa toimivien työryhmien toimintaan, joissa laaditaan toimintamalleja ja suosituksia puutavaran ja energiapuun mittaukseen liittyen.

Maakuntaedunvalvonta

Osallistuimme maakuntakaavojen valmisteluvaiheen työryhmiin. Painotimme maakuntakaavojen laadinnassa metsätalouden toimintaedellytyksiä ja puolustimme metsänomistajien omaisuuden käyttöä. Lausuntovaiheissa vaikutimme yhdessä MTK-liittojen ja metsänhoitoyhdistysten kanssa kaavamääräyksiin huomioiden metsätalouden toimintaedellytykset.

Osallistuimme alueellisiin vesienhoidon yhteistyöryhmiin. Toimimme yhteistyössä vesienhoitosuunnitelmien toimenpiteiden edistämiseksi vesien hyvän tilan saavuttamiseksi ja tarkoituksenmukaiseen toteutukseen elinkeinojen näkökulmasta.

Järjestimme yhdessä MTK-liittojen ja metsänhoitoyhdistysten kanssa kansanedustajaehdokkaille vaalipaneeleja. Valituille kansanedustajille järjestimme tapaamisia ja viestimme metsätalouden merkityksestä mm. alue- ja kansantalouteen ja ilmastonmuutoksen hillinnässä.

Osallistuimme kaikkiin maakunnallisiin metsäneuvostoihin ja varmistamme, että toiminta on metsänomistajien näkökulmasta oikean suuntaista. Koostimme näkemyksemme siitä, miten Metsäkeskusta tulisi kehittää

Olimme mukana maakunnallisten ilmasto-ohjelmien valmistelussa. Vaikutimme ohjelmien toimenpiteiden sisältöihin metsäelinkeinojen toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Lisäksi osallistuimme alueellisten METSO – ja Helmi -yhteistyöryhmiin. Edistimme maakunnissa vapaaehtoista suojelua, luonnonhoitoa ja ennallistamista molempien ohjelmien kautta.

Edistimme metsänhoitoyhdistyksen rakennekehitystä ja kehitimme metsänomistajien palveluita yhteistyössä metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

Viestimme maakunnallisista metsäteemoista metsänomistajille, sidosryhmille ja medialle ja järjestimme yhteistyössä metsänhoitoyhdistyksen kanssa Metsämarssi 2023 tapahtumia.

Koulutus ja tutkimus

Vuosi oli aktiivinen osalta. Koulutuksia järjestettiin paljon ja osallistujia oli hyvin. Merkillepantavaa on, että niin toimihenkilöt, kuin jäsenetkin ovat tottuneet verkossa järjestettäviin koulutuksiin. Siksi paino on ollut vahvasti niissä. Läsnäolokoulutuksilla on kuitenkin tärkeä roolinsa, sillä niissä keskustelu ja toisiin tutustuminen korostuvat.

Paikan päällä järjestettyjä koulutuksia on ollut metsänhoitoyhdistysten henkilöstön kehittämispäivät, joita järjestettiin MTK-koulutuksen ja Maaseudun sivistysliiton kanssa noin 10 eri puolilla Suomea. Toinen tärkeä läsnäkoulutus on ollut keväällä ja syksyllä järjestetyt kaksipäiväiset uusien toimihenkilöiden koulutukset. Molemmat koettiin palautteiden perusteella tarpeellisiksi ja hyödyllisiksi.

Kaikille metsänhoitoyhdistysten toimihenkilöille suunnattuja koulutuksia kuten puukauppainfoja, FSC/HCV/uhanalaisten lajien huomiointi metsien käytössä, kaavoituskoulutus sekä vesiensuojelukoulutus toteutettiin team-silla. Näistä kussakin tilaisuudessa oli mukana useita satoja mhy-toimihenkilöitä. Lisäksi tehtiin tallenteet Konkeroon. Lisäksi mhy-toimihenkilöillä oli mahdollisuus osallistua MTK-koulutuksen järjestämiin vaikuttajataitojen valmennuksiin.

Metsänhoitoyhdistysten hallitusten jäsenille pidettiin keväällä koulutus, joka painottui talouden seurantaan ja johtamiseen sekä strategiseen johtamiseen.

Metsänomistajille järjestettiin noin 14 kappaletta metsänomistaja- ja muita webinaareja. Webinaarit toteutettiin yhteistyössä ja koordinoitujen Mhyp:n

kanssa. Aiheina oli muun muassa verotus, uudet metsänomistajat, puukauppa, huoltovarmuus, ilmastonmuutos, hiilensidonta, sukupolvenvaihdokset ja metsätalouden uusi kannustinjärjestelmä Metka.

Metsänomistajat -linjan sekä mhy-kentän edustus oli vahvasti mukana MTK-koulutuksen ohjausryhmän työskentelyssä.

Teimme tiivistä yhteistyötä tutkimuslaitosten ja eri yliopistojen kanssa. Autoimme esimerkiksi näitä saamaan rahoitusta metsänomistajille tärkeisiin teemoihin. Tutkimussisältöjä sparrasimme lukuisissa ohjausryhmissä. Omaan tutkimus- ja selvitystoimintaamme kuuluivat esimerkiksi hankkeet, metsätutkakyselyt sekä järjestön sisäiset selvitykset esimerkiksi metsänhoidon laadusta. Kansainvälisesti teimme yhteistyötä mm. IUFRO:n suuntaan sekä EU-laajuisen metsäntutkimuskokonaisuus FTP:n kanssa. Lisäksi olemme olleet aktiivisia FAO:n Team of specialist yhteistyössä.

Metsämarssi

Valtakunnallinen Metsämarssi 2023 järjestettiin syyskuussa yhdessä Mhyp:n, metsänhoitoyhdistysten ja SLC:n kanssa. Tavoitteena oli edistää metsärauhaa tuomalla metsänomistajien vahva, rakentava puheenvuoro kärjistyneeseen metsäkeskusteluun tarjoamalla monipuolista tietoa metsänomistajien

monitavoitteisuudesta, hyvän metsänhoidon tuomista moninaisista hyödyistä sekä monista tavoista hyödyntää metsää.

Kampanja toteutettiin monikanavaisesti. Kotipaikkana oli metsämarssi.fi -sivut, joihin tuotettiin runsaasti hyvin monipuolista sisältöä aina raivaussahan huollossa vapaaehtoiseen suojeluun. Somessa jaettiin sisältöä aktiivisesti. Sähköisten alustojen lisäksi maakuntalehdissä oli kattavasti ilmoituksia ruotsinkielisiä alueita unohtamatta. Kampanjan avasi maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah Tuusulan Järvenpäässä 1950 metsämarssin muistokivellä. Lisäksi metsänhoitoyhdistykset järjestivät kymmenittäin erilaisia tapahtumia ympäri maan.

Metsämarssi 2023 sai erittäin hyvän vastaanoton. Facebookissa ja Instagramissa tavoitettiin yli 800 000 käyttäjätiliä. Sähköisissä kanavissa näyttökertoja oli yli 5 miljoonaa. Metsämarssi.fi -kanavalle tuotettuja videoita katsottiin ahkerasti ja datan mukaan ne koettiin kiinnostaviksi. Lehdet kirjoittivat metsämarssista paljon ja myönteiseen sävyyn.

Metsänhoitoyhdistysten järjestämät tapahtumat keräsivät yhteensä tuhansia kävijöitä ympäri maan. Metsänomistajien palautteissa näkyy tapahtumien hyvä henki ja se, että positiivinen ja rakentava viesti metsien käyttöön ja metsänomistamiseen liittyen koettiin tarpeelliseksi.

MAASEUDUN ELINVOIMA

Vaalivuosi

Osallistuimme aktiivisesti eduskuntavaaleihin ja hallitusohjelman valmisteluun. Kävimme hallitusohjelmaneuvoittelussa kuultavana erityisesti voimajohtojen korvauskysymyksiin ja lunastuslain uudistamistarpeisiin liittyen Puhtaan energian reformipöydässä sekä veropolitiikan linjauksista Kestävä julkinen talous –reformipöydässä.

Hallitusohjelman sisällössä näkyvät MTK:n arvot ja asettamamme tavoitteet eri politiikkaloikoille. Olemme kirittäneet uutta hallitusta hyvän ohjelman toteuttamisen aikatauluissa meille tärkeiden asioiden osalta.

Toimintakertomusvuoden loppuksi valmistauduimme tuleviin EU parlamentin vaaleihin, valmistelemalla kantojamme sekä ennakkovaikuttamisen sisältötarpeisiin että tulevan komission työohjelman sisältöön.

Ympäristö ja maankäyttö

Lunastuslaki

Vaikutimme aktiivisesti siihen, että lunastuslain uudistaminen on parhaillaan käynnissä ja hallitus priorisoi sen valmistumaan vuoden 2024 aikana. MTK rakensi mallin voimajohtojen korvaamisesta vuosittaisilla, yhtiön tuottoon sidotuilla korvauksilla ja vie mallia voimakkaasti mukaan lainsäädäntöön.

Luonnon monimuotoisuus

Vaikutimme päämäärätietoisesti kansallisiin ja kansainvälisiin luonnon monimuotoisuutta koskeviin prosesseihin. Osallistuimme aktiivisesti Suomen kansallisen luonnon monimuotoisuutta koskevan strategian ja toimintaohjelman sekä EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoa koskevien Suomen sitoumusten valmisteluun. EU:n ennallistamisasetukseen vaikuttaminen oli yksi edunvalvontamme painopisteistä sekä kotimaassa että EU-tasolla ja myötävaikutimme lainsäädäntötekstiin ongelmakohtien paranemiseen. Jatkoimme MTK:n ja SLC:n yhteisen luonnon monimuotoisuuden tiekartan tekemistä tavoitteenamme saada se valmiiksi vuoden 2023 aikana ja julkaistuksi pian sen jälkeen. Veimme tutkijatytöt loppuun sekä päätimme tiekarttaan sisältyvistä järjestöjen tavoitteista ja toimen-

piteistä. Pidimme tiekarttaa viestinnällisesti esillä järjestämällä siitä kaksi avointa webinaaria.

Vesienhoito

Edistimme maa- ja metsätalouden vesistökuormitusriskiin ja sen vähentämiseen liittyvien hankkeiden ja ryhmien toimintaa mm. ohjausryhmiin osallistumalla ja välittämällä tietoa. Osallistuimme vesienhoidon ympäristötavoitteita ja niistä poikkeamista selvittävän työryhmän kuulemisiin sekä vesien- ja merenhoidon toteuttamista seuraaviin ryhmiin alueellisella ja valtakunnallisella tasolla. Osallistuimme aktiivisesti ACWA LIFE (Actions for Waters) -hankkeen valmisteluun ja päätimme hankkeeseen osallistumisesta, mikäli hanke saa myönteisen rahoituspäätöksen vuonna 2024.

Maaperä, ilmasto ja kiertotalous

Osallistuimme aktiivisesti koko alkutuotannon ja erityisesti ruokajärjestelmän ilmastovaikutuslaskentaa koskevaan keskusteluun. Käynnistimme ruokajärjestelmän toimijoille yhteisen pyöreä pöytä -foorumin maataloustuotannon ilmastovaikutuslaskennan valmisteluun liittyen. Keskustelun tavoitteena on luoda yhteinen näkemys siitä, miten ruokajärjestelmä voi edistää alkutuotannon ympäristövaikutusten laskentaa ja samalla vähentää koko ruokajärjestelmän ympäristövaikutuksia.

Perustelimme Suomen erityistarpeita ja teimme siihen liittyviä muutosehdotuksia maaperän monitorointia koskevaan EU-direktiiviin. Järjestimme useita asiaa tukevia sidosryhmätapaamisia ja pellonpiennarpäiviä sekä päätöksentekijöille että yritysmaailmalle. Teimme monialaista vaikuttamistyötä kiertotalouden green deal -prosessissa, erityisesti sen merkityksestä markkinaehtoisesta kiertotalousliiketoiminnan käynnistämisessä.

Alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki, yhdyskuntarakentamislaki

Vaikutimme maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistuksen jäljelle jääneen lainsäädäntökokonaisuuden lainvalmistelun käynnistämiseen. Nykyinen MRL jakautuu tulevaisuudessa neljään eri lakiin; rakentamislaki (751/2023), alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki sekä yhdyskunta-

rakentamislaki. Alueidenkäyttölain työryhmä perustettiin 10/2023 ja yhdyskuntakehittämislakia sekä yhdyskuntarakentamislakia käsittelevä työryhmä 12/2023. MTK:lla on edustus molemmissa työryhmissä ja vaikuttaminen jatkuu aktiivisesti molempien työryhmien toimikauden ajan.

Aurinko- ja tuulivoima

MTK panosti vuonna 2023 maanomistajien tuuli- ja aurinkovoimaneuvontaan ja on koostanut sekä päivittänyt kattavan tukimateriaalikonaisuuden, jotta maanomistajajäsenten on entistä helpompaa toimia itsenäisesti ja yhdessä muiden maanomistajien kanssa uusiutuvan energian hankkeissa.

MTK sai runsaasti medianäkyvyyttä eri medioissa aina painetuista lehdistä SuomiAreenan paneelikeskusteluihin tuuli- ja aurinkovoimakysymyksissä sekä hankkeiden sähkönsiirrossa. Vaalivuosi edisti maanomistajanäkökulttuurien esiin tuomista. Lisäksi vaikutimme Ympäristöministeriön valmistelussa oleviin tuuli- ja aurinkovoimaoppaisiin.

Elinkeinopolitiikka, koulutus ja hankkeet

Maaseutumatkailu

Teimme maaseutumatkailun edunvalvontaa ja vaikuttamista sekä viestintää yhteistyössä erityisesti Lomalaidun ry:n, Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry:n ja eurooppalaisen maaseutumatkailun RuralTour -kattojärjestön kanssa. Edunvalvonnassamme painotimme maaseutumatkailuyritysten taloudellisen kestävyys haasteita mm. kustannusten nousun takia sekä kotimaan ja Suomeen suuntautuvan matkailun positiivisia vaikutuksia alueiden elinvoimaan. Kehittämistyössä ja viestinnässä painotimme maa- ja metsätalouden, kotimaisen ruuan ja suomalaisen luonnon merkitystä matkailumme vetovoimatekijänä. Vastustimme matkailun alv-kantoihin (majoitus, aktiviteetit) suunnitteilla olevia verokantojen nostoa. Uudistimme maaseudun matkailukohteita markkinoivan Matkamaalle.fi -sivuston, jonka hallinnoijana toimii Lomalaidun ry.

Koulutus- ja tutkimuspolitiikka

Kävimme tiivistä vuoropuhelua tutkimuslaitosten ja ammattikorkeakoulujen

kanssa elinkeinojemme kannalta tärkeiden tutkimusteemojen edistämiseksi. Otimme kantaa elinkeinojemme tutkimus- ja koulutusresurssien säilyttämisen puolesta sekä osallistuimme aktiivisesti kansallisen osaamisverkoston AgriHubin verkostotyöhön sekä uusien työkalujen kehittämiseen.

Johdimme alan osaamisen ennakkointityötä Luonnonvarat, elintarvike ja ympäristöalan ryhmässä sekä luonnonvara-alojen AMK- ja tiedekorkeakoulujen liiketalous- ja kestävyysosaamisen kansallista arviointityötä. Asiantuntijuuttamme hyödynnettiin maanäyttösektorin ilmastosuunnitelman koulutuksen selvitystyössä ja sen ehdotusten toimeenpanossa. Selvityksen myötä alan koulutuksen kehittämiseen suunnattiin eri lähteistä lähes 10 miljoonaa euroa.

Asiantuntijamme kutsuttiin myös kalatalouden koulutuksen kehittämisen selvityshenkilöksi.

Toimme näkemyksemme esiin ja puolustimme elinkeinojamme oppivelvollisuuden ja jatkuvan oppimisen uudistamisen lainsäädäntöprosesseissa ja seurannassa.

TREASoURcE -hanke

Olemme mukana TREASoURcE -hankkeessa vauhdittamassa kiertotaloutta maa- ja metsätaloussektorilla. TREASoURcE on nelivuotinen (2022–2026) EU:n Horisontti Eurooppa -ohjelman rahoittama hanke, jonka tavoitteena on edistää kiertotaloutta alueellisten kiertotalouspilottien kautta. Piloteissa on mukana kolme arvoketjua: hyödyntämätön muovijäte, sähköautojen akkujen uusiokäyttö sekä biopohjaiset sivuvirrat ja jätteet, etenkin maa- ja metsätalouden osalta. MTK:n vastuulla on vetää osahanketta, jossa pyrimme löytämään käyttötapoja sekä liiketoimintamahdollisuuksia tällä hetkellä hyödyntämättömille biopohjaisille sivuvirroille ja jätteille. Lisäksi olemme mukana kehittämässä maatalousmuovien kiertotaloutta.

KiertoaSuomesta.fi-digitaalinen markkinapaikka on yksi kehitettävistä toimista. Uudistettu palvelu julkistettiin hankkeen järjestämässä kiertotalousseminaarissa Tampereella alkukesästä. Alustan kehitystyö jatkuu kuitenkin

vielä koko hankkeen ajan. Markkinapaikan on tarkoitus yhdistää erityisesti biopohjaisten sivuvirtojen myyjät ja ostajat, parantaa sivuvirtojen kiertoa ja tuottaa samalla lisäarvoa käyttäjille. Uusien helposti lähestyttävien liiketoimintamahdollisuuksien tarve etenkin ruokaketjun alkupäähän on suuri. Pyrimme digitaalisen palvelun kautta kehittämään helppoa, luotettavaa ja kotimaista kanavaa kiertotalouden edistämiseen.

TREASoURcE -hankkeessa aloitimme myös alueellisten resurssien tehokkaampaa hyödyntämistä auttavien mallien ja työkalujen kartoituksen ja uudenlaisten työkalujen suunnittelun. Sen lisäksi tarkastelussa ovat olleet biotalouteen liittyvät säännökset, lait ja asetukset sekä näihin liittyvät haasteet ja pullonkaulat. Tämä työ jatkuu vielä. Myös työ julkisten hankintojen parissa jatkuu. Pyrimme löytämään malleja, joilla voitaisiin tukea alueellisten kiertojen toimivuutta myös mm. tilallisia hyödyttävällä tavalla.

Järjestimme TREASoURcE -hankkeessa eri aiheilla ja KiertoaSuomesta.fi-temalla kymmenittäin tapaamisia ja useampia tilaisuuksia, joissa jaettiin tietoa kiertotaloudesta, hyvistä käytänteistä ja selvitettiin kentän tarpeita. Runsaasti erilaista materiaalia tuotettiin vuoden aikana ja jaettiin useissa eri kanavissa. Vuosi päättyi joulukuussa MTK-Satakunnan kanssa yhteistyössä tehtyyn kiertotalousjouluvalenteriin, jossa päivittäin esittelimme viljelijöiden monipuolisia kiertotaloustoimia sosiaalisessa mediassa, tuoden kiertotaloutta käytännön tasolle. Viestinnän ja neuvonnan työtä tullaan jatkamaan aktiivisesti.

BRANCHES-hanke

Kansainvälisessä BRANCHES-hankkeessa jaettiin ja jalkautettiin tutkimustietoa maa- ja metsätalouden käytännön toimijoille. Olimme mukana kolmevuotisessa tiedonvälityshankkeessa, jonka keskiössä oli biotalouden uudet innovaatiot ja kustannustehokkaat teknologiat. Hankkeen tavoitteena oli biomassan käytön lisääminen sekä alueellisten liiketoimintamallien ja biokierron edistäminen. BRANCHES-hanke päättyi 31.12.2023.

Järjestimme hankkeessa useita seminaareja ja työpajatilaisuuksia ympäri Suomen, hankkeen viimeisenä vuonna 2023 erityisen aktiivisesti. MTK oli

päävastuussa Pohjois-Suomen metsäbiotalouteen keskittyneestä työpajaseminaarista, jossa työstettiin suunnitelmia alueen potentiaalın hyödyntämiseksi eri maankäyttömuodot huomioiden. Seminaari oli jatkoa keväällä 2022 järjestetyille vastaavalle tilaisuudelle.

Lisäksi järjestimme keväällä kasvintuotantotiloille suunnatun webinaarin nurmituotannon mahdollisuuksista. MTK:n vastuulla oli myös BRANCHES-hankkeen päätöseseminaarin järjestäminen loppuvuodesta, jossa kokosimme hankkeessa kerättyä tietoa ja välitimme sitä runsaalle yleisölle.

Kirjoitimme hankkeen sivuille tiivistelmätekstejä biotalousalan parhaista käytänteistä. Metsämarkkinatiedon automatisointi esitteli metsätalosten hankintaan, varastointiin ja jakamiseen hyödynnettäviä teknologioita. Aiheina oli lisäksi KiertoaSuomesta.fi -markkinapaikka biopohjaisille sivuvirroille, tilakokoinen lannan hygienisointilaitte ManPas sekä metsänomistajalähtöinen energiapuun toimitusketju Suomessa. Kaikki hankkeen materiaalit löytyvät www.branches.fi -sivustolta vielä kolme vuotta hankkeen päättymisen jälkeen.

Resilienssi, sosiaalinen kestävyys ja työhyvinvointi

Maatilojen taloudellisen kannattavuuden heikentymisen vaikutukset ruuantuottajien työhyvinvointiin ja sosiaaliseen kestävyteen ovat merkittäviä. Kestävyttä syö ruuantuottajan heikko asema ruokaketjussa sekä ruuantuottajien syöminen ilmasto- ja ympäristökeskustelussa.

Varmistimme, että päättäjillä oli riittävä tieto ja valmius päättää Väliä viljelijästä -työhyvinvointihankkeen vakinaistamisesta. Väliä viljelijästä -toiminnan vakinaistaminen on nyt hallitusohjelmassa ja näin varmistimme, että hankkeen työhyvinvointitoiminta jatkuu.

Nostimme esille maatilojen resilienssin vahvistamisen tarpeen. Järjestimme jäsenille keskustelun työhyvinvoinnista, jossa nostimme esille palautumisen tärkeyden sekä väsymyksen ja uupumisen havaitsemisen haasteet. Haimme

tuettuja lomina maatalousyrittäjille ja vaikutimme lomituspalveluiden säilymiseen työhyvinvointipalveluna. Toimimme esille maatalousyrittäjien työterveyshuollon ennaltaehkäisevää merkitystä ja aloitimme yhteydenpidon valtakunnallisiin työterveyshuollon palveluntuottajiin yhteistyössä tuottajaliittojen kanssa. Tavoitteena on maatalousyrittäjien erityistarpeiden tunnistaminen ja työterveyshuoltoon liittymisen helpottuminen.

Veropolitiikka

MTK oli kuultavana hallitusohjelmaneuvoittelussa Säätyalolla vaalikaudeksi tehävistä veropolitiikan linjauksista Kestävä julkinen talous –reformipöydässä.

MTK:n lähtökohta kuulemisessa oli, ettei raskaassa kustannuskriisissä olevan maa- ja metsätalouden asemaa ei tule heikentää millään tavoin uusilla kustannuksilla tai veroilla. Viljelijöiden, metsänomistajien ja muiden maaseutuyrittäjien verotus ei saa muodostua raskaammaksi kuin muiden väestöryhmien. Säätyalolla MTK:n veroedunvalvonnassa saavutettiin seuraavat tulokset:

Tasausvarauksen yläraja poistettava

Maataloutta harjoittavalla verovelvollisella on mahdollisuus tehdä maatalouden tuloverotuksessa tasausvaraus. Tasausvaraus on verovelvollisen valinnan mukaan 0–40 % maatilan maatalouden puhtaasta tulosta. Tasausvarauksen vähimmäismääräksi on säädetty 800 euroa verovuodessa ja tasausvarauksen enimmäismäärä on puolestaan 13 500 euroa.

Tasausvarausmahdollisuus tulisi kuitenkin olla käytettävissä yhtäläisenä kaikilla maataloudenharjoittajilla toiminnan laajuudesta riippumatta. Näin ollen tasausvaraus pitäisi saada tehdä ilman, että sitä rajoitetaan euromääräisellä ylärajalla. Tätä kannatti yksimielisesti myös parlamentaarinen maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien arviointiryhmä.

EU-tason muutokset, jotka koskevat CAP:n strategisten suunnitelmien asetusta ja sen artiklaa 133, vapauttivat valtiontukilainsäädännön piiristä tietyt kansalliset verotustoimet, joilla tasataan maataloudenharjoittajan tuloa

hyvinä ja huonoina vuosina. Näin ollen myös yhteisön lainsäädäntö näyttää jatkossa suosivan tasausvarauksen tyyppistä tulontasauskeinoa.

MTK vaati hallitusohjelmaneuvoittelussa, että kaikilla maataloudenharjoittajilla tulee olla sama suhteellinen mahdollisuus varauksen tekemiseen. Tämän vuoksi perusteltua olisi poistaa tasausvarauksen yläraja kokonaan. Hallitusohjelmassa päätettiin, että maatalouden tasausvarauksen katto nostetaan 25 000 euroon.

Maatalouden tulolähteen selkeät pääomatulot

Nykyisen lainsäädännön mukaan maatalouden tulolähteen tietyt selkeät pääomatulot, kuten kiinteistön tai sen osan vuokratulo, menevät osin tai kokonaan ansiotuloksi. Tämän korjaamiseksi MTK vaati, että jaettava yritystulo katsotaan nettovarallisuudesta riippumatta pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa verovelvollisen maatalouden tulona verotettavia tilasta, sen osasta ja tilalla olevasta rakennuksesta saatuja vuokria ja muita sellaisia korvauksia sekä verovelvollisen omistamien maatalouden varoihin kuuluvien arvopapereiden sekä elinkeinotoiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvien kiinteistöjen ja arvopapereiden luovutusvoittoja. Hallitusohjelmassa linjattiin, että maatilan tai sen osan vuokratulot on säädettävä pääomatuloksi. Tämä on merkittävä periaatteellinen muutos.

Metsävähennyksen tasoa nostetaan

Metsävähennys myönnetään metsätalouden pääomatulosta, joka on saatu 1.1.1993 tai sen jälkeen vastikkeellisella saannolla hankitusta metsästä. Metsävähennyksen saa tehdä vain tällaiselta metsävähennykseen oikeutavalta alueelta myydystä puusta saadusta metsätalouden pääomatulosta. Myöskään perintö- tai lahjasaannossa ei muodostu metsävähennystä.

Verovelvollisella on omistusaikanaan oikeus vähentää metsävähennyksenä enintään 60 prosenttia metsän (maapohjan ja puuston) hankintamenosta. Metsävähennys saa olla enintään 60 prosenttia verovelvollisen metsävähennykseen oikeuttavasta metsästä verovuonna saaman metsätalouden pääomatulon määrästä.

Yleinen lähtökohta verojärjestelmässämme on se, että tulonhankkimiskustannukset saadaan vähentää täysimääräisesti. Ristiriitaista on, että ko. puuston hankintamenosta saadaan metsätalouden tuloverotuksessa vähentää vain 60 prosenttia.

MTK katsoi hallitusohjelmaneuvoittelussa, että metsävähennys tulee nostaa vastaamaan puuston todellista osuutta metsän hankintamenosta. Puuston osuus metsän hankintamenosta on tyypillisesti 90–95 prosenttia. Hallitusohjelmaan kirjattiin, että hallitus tulee nostamaan metsävähennysprosentin 15 prosenttiyksikköä. Tämä oli erittäin merkittävä veropoliittinen saavutus metsän osalta.

MTK:n veroseminaarit ympäri Suomen

MTK järjesti vuonna 2023 yhdessä liittojen kanssa osakeyhtiöittämissuoksia ja veroseminareja sekä paikan päällä että Teams-kokouksina. Tilaisuuksiin osallistui yli 1000 maa- ja metsätaloudenharjoittajaa. Tämän lisäksi jäseniä palveli vero-oikeudellisissa kysymyksissä MTK:n oma palveluva veropuhelin.

Aluepolitiikka ja maaseutupolitiikka

Aluepolitiikka

Kertomusvuonna Suomen EU:n alue- ja rakennepolitiikkaohjelma Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 oli vahvassa toteuttamisvaiheessa. Ohjelman hankehaut olivat käynnissä ja rahoituspäätöksiä tehtiin runsaasti. Tietojärjestelmäongelmat viivästyttivät kuitenkin erityisesti JTF-rahaston hankkeiden rahoituspäätöksiä. Suomen alue- ja rakennepolitiikkaohjelman julkinen rahoitus on koko kaudelle yhteensä noin 3,2 mrd. euroa, josta EU:n rahoittama osuus on yli 1,9 mrd. euroa. Ohjelma kostuu kolmen EU-rahaston, Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahaston (ESF+) sekä Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) kautta rahoitettavista toimenpiteistä. MTK osallistui ohjelman seurantakomitean toimintaan. Ohjelman edistymistä ja tavoitteiden toteutumista seuraava komitea kokoontui

kertomusvuonna kaksi kertaa. Huhtikuussa Kajaanissa pidetyn kokouksen yhteydessä tutustuttiin myös rahoitusta saaviin kohteisiin. MTK:sta EU:n alue- ja rakennepolitiikkaohjelman seurantakomitean jäsenenä toimi Simo Tiainen.

MTK osallistui kertomusvuonna valtioneuvoston alue- ja rakennepolitiikka- jaoston (EU4) laajan kokoonpanon toimintaan. TEM:in johtamassa jaostossa koordinoidaan EU:n alue- ja rakennepolitiikkaan liittyviä asioita sekä valmistellaan Suomen kannanmuodostusta EU-asioihin liittyen. EU4-jaoston jäsenenä MTK:sta toimi Simo Tiainen.

MTK osallistui myös edellisten vuosien tapaan alueiden uudistumisen neuvottelukunnan (AUNE) toimintaan. AUNE on työ- ja elinkeinoministeriön johtama alueiden kehittämisen kansallinen toimielin, joka koordinoi eri hallinnonalueilla, neuvottelukunnissa ja asiantuntijaryhmissä tapahtuvaa alueiden kehittämistyötä sekä käsittelee alueiden kehittämiseen liittyviä keskeisiä uudistuksia. Marinin hallituskauden aikana toiminutta neuvottelukuntaa johti aluepolitiikasta vastaava ministeri Mika Lintilä. Kertomusvuoden syksyllä nimitettiin hallituskaudeksi uusi alueiden kehittämisen neuvottelukunta, jonka puheenjohtajaksi asetettiin ylijohtaja Tiina Korhonen TEM:stä. MTK:sta AUNEn toimintaan osallistui Simo Tiainen. MTK osallistui kertomusvuoden syykaudella AUNEn ohjaamana tapahtuneeseen valtioneuvoston aluekehittämispäätöksen valmistelutyöhön.

MTK osallistui kertomusvuonna tulevan, vuoden 2027 jälkeisin EU:n alue- ja rakennepolitiikan valmisteluun ja asiaan liittyvään keskusteluun. MTK:n edustajat tapasivat asiaan liittyen poliitikkoja, virkamiehiä ja sidosryhmien edustajia niin kotimaassa kuin Brysselissäkin. MTK piti yhteyttä myös komission asettaman EU:n koheesiopolitiikan tulevaisuutta tarkastelevan työryhmän suomalaisjäsenen. MTK osallistui EU4-jaostossa käsiteltävien Suomen ennakkovaikuttamiskantojen valmisteluun. Syyskuussa EU:n aluepolitiikasta vastaava komissaari Elisa Ferraira vieraili Suomessa. Vierailun yhteydessä järjestettiin 21. syykuuta EU:n alue- ja rakennepolitiikan tulevaisuutta käsittelevä seminaari Mikkeliissä, johon MTK myös osallistui.

Itäisen Suomen elinvoima ja turvallisuus

Keskeinen asia EU:n tulevaan alue- ja rakennepolitiikkaan liittyen oli muuttuneen geopoliittisen tilanteen huomioon ottaminen itäisessä Suomessa. MTK:n johtokunta teki kesällä ehdotuksen Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikkaan sisällytettävästä itäisen ulkorajan elpymis- ja kehittämisrahastosta. Eesityksen tavoitteena oli vahvistaa raja-alueiden EU:n puoleisten maakuntien taloutta, lieventää niille sodasta koituneita haitallisia vaikutuksia sekä lisätä näiden alueiden turvallisuutta. Ehdotuksen mukaan toimenpiteitä kohdennettaisiin niihin EU-maihin, joilla on raja Venäjän kanssa. Miljardiluokan rahoituksella ja monivuotisilla ohjelmilla vahvistettaisiin raja-alueiden elinvoimaa, turvallisuutta sekä asukkaiden hyvän elämän edellytyksiä. Rahaston toimenpiteisiin olisi sisällytettävä mm. panostuksia raja-alueiden saavutettavuuteen, kuten investointeja tie- ja ratahankkeisiin sekä tietoliikenteeseen. Maa- ja metsätalouden sekä jalostavan teollisuuden edellytysten parantaminen olisi sisällytettävä myös rahaston toimenpiteisiin. MTK piti esitystään vahvasti esillä niin kotimaassa, kuin EU-tasollakin. Myös edellisen hallituksen käynnistämään itäisen Suomen visiotyöhön sisältyvien toimenpiteiden edistäminen kuului MTK:n toimintaan kertomusvuonna.

Maaseutupolitiikka

Maaseutupolitiikkaan liittyvä keskeinen asia oli uuden hallitusohjelman kirjaus toteutettavista säästöistä, jotka Suomen CAP-ohjelmassa painotettaisiin alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen. Hallitusohjelman mukaisesti leikkaukset kohdistuisivat vuosille 2025–2027 siten, että kansallista rahoitusosuutta leikattaisiin yhteensä 137,5 miljoonaa euroa, eli liki puolet maaseudun kehittämiseen varatuista varoista. Kansallisen rahoitusosuuden leikkaus vähentäisi myös EU:n rahoitusosuutta, jolloin maaseudun kehittämistoimiin kohdentuvat leikkaukset voisivat kohota yhteensä yli 240 miljoonaa euroon. MTK toi esille vahvan huolensa siitä, että kyseinen leikkaus vaarantaa tarvittavien vihreän siirtymän investointien, kuten biokaasuhankkeiden toteuttamisen maaseudulla. Leikkaukset näkyisivät myös maaseudun laajakaista- ja infrahankkeiden, osaamiseen, innovaatioihin ja digitalisaatioon liittyvien hankkeiden sekä Leader-toiminnan rahoituksessa.

MTK osallistui kertomusvuonna aktiivisesti maaseutupolitiikan neuvoston MANEn sekä sen sihteeristön toimintaan. Maaseutupolitiikan neuvosto on poikkihallinnollinen ja sektorit ylittävä elin, joka osallistuu mm. kansallisen aluekehittämisen sekä EU:n maaseutu- ja aluepolitiikan yhteensovittamiseen. Maaseutupolitiikan neuvosto toteuttaa vuosille 2021–2027 laadittua maaseutupoliittista kokonaisuohjelmaa. Nykyisen maaseutupolitiikan neuvoston toimikausi päättyy 31.12.2025.

MTK:sta maaseutupolitiikan neuvoston varsinaisena jäsenenä kertomusvuonna oli toiminnanjohtaja Jyrki Wallin ja hänen varajäsenenään johtaja Simo Tiainen. Lisäksi Tiainen sekä MTK:n maaseutunuorten asiamies Meri Remes olivat maaseutupolitiikan neuvoston sihteeristön jäseninä. Hallitusohjelman eräs keskeinen maaseutupolitiikkaan liittyvä asia oli se, että hallitus laatii kaudellaan uuden maaseutupoliittisen kokonaisuohjelman. Hallituksen vaihdoksen myötä MANEn puheenjohtajana aloitti syksyllä maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah. Kertomusvuonna aloitettiin MANEn koordinoimana syyskuussa 2024 Nurmeksessa toteutettavan Maaseutuparlamentti 2024 -tapahtuman valmistelu. MTK osallistui tapahtuman valmisteluun vahvalla panoksella ja aikoo tukea tapahtumaa myös taloudellisesti strategiaansa tukevana hankkeena.

EU:n tasolla maaseudun kehittämiseen liittyvä merkittävä asia oli EU:n pitkän aikavälin maaseudun kehittämissiisioin eteneminen. Asian taustalla on komission vuonna 2021 antama tiedonanto, jolla tavoitellaan kokonaisvaltaista ja vaikuttavampaa maaseudun kehittämistä EU:ssa. EU:n puheenjohtajamaa Ruotsi järjesti toukokuussa Uppsalassa maaseutuvisiota koskevan konferenssin, johon Simo Tiainen ja Meri Remes osallistuivat. Vuoden loppupuolella EU:n puheenjohtajamaana toiminut Espanja sai aikaiseksi neuvoston päätelmät maaseutuvisiosta. MTK oli tukemassa Suomelle tärkeiden asioiden sisällyttämistä neuvoston päätelmiin. Näitä olivat mm. geopoliittisen tilanteen muutoksen huomioon ottaminen sekä pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityinen huomiointi.

Aluehallintouudistus

Hallitus käynnisti syksyllä massiivisen valtion aluehallintouudistuksen valmistelun. Sen keskiössä ovat uuden luvituksesta vastaavan viranomaisen sekä alueellisten elinvoimakeskusten perustaminen. MTK on osallistunut aktiivisesti valmisteluihin. Sekä lupaviranomaisen että elinvoimakeskusten osalta MTK edellyttää hallinnon läheisyysperiaatteen vahvistamista. MTK on vaatinut, että julkiset palvelut on uusittava koko maassa siten, että edellytykset elämiseen, työn tekemiseen ja yrittämiseen vahvistuvat. Hajautettu yhteiskunta- ja hallintorakenne ovat Suomen vahvuus sekä talouden että turvallisuuden kannalta.

Valiokunnat

Ympäristö- ja maankäyttövaliokunta

MTK:n ympäristö- ja maankäyttövaliokunta kokoontui vuonna 2023 neljä kertaa, joista kolme ensimmäistä kokousta järjestettiin etänä ja viimeinen joulukuun läsnäkokouksena. Valiokunnan kokouksissa käsiteltiin vuoden aikana ajankohtaisia ympäristö- ja maankäyttökysymyksiä, joihin kuului muun muassa uusiutuvaan energiaan liittyvät maankäyttökysymykset, luonnonmonimuotoisuusaiheet, kiertotalous, lunastuslaki ja metsäkatoasetus. Valiokunnassa puhututti näiden kysymysten paikalliset vaikutukset sekä EU:n ympäristöpolitiikan käytännön toteutuminen Suomessa. Useammassa kokouksessa myös nousi keskusteluun, miten jäsenistöä saadaan parhaiten osallistuttua MTK:n ja SLC:n luonnon monimuotoisuuden tiekartan toteuttamiseen.

Vuonna 2023 valiokunnan puheenjohtajana toimi Vesa Paavola ja varapuheenjohtajana Lassi-Antti Haarala. Jäseninä olivat Hannu Karpila, Sari Lantta (MHY), Sami Nivala, Kari Pennanen ja Ritva Toivonen (MHY). MTK:n Johtokunnan edustajana oli Pekka Kärkäs ja SLC:n edustajan Thomas Antas. Kokouksissa sihteerinä toimivat Jenni Hunnako ja Juho Ikonen.

Elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta

MTK:n elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta kokoontui kertomusvuoden aikana kuusi kertaa, joista etäkokouksia oli kolme. Valiokunta käsitteli kokouksissaan laajasti yrittäjyyteen ja elinkeinotoimintaan liittyviä teemoja, kuten luonnonvara-alan koulutusasioita, energiapolitiikkaa, maaseutumatkailua, liikenne- ja logistiikka-asioita, työvoimakysymyksiä sekä verotukseen liittyviä asioita. Valiokunta käsitteli kesällä tuoreeltaan uutta hallitusohjelmaa oman toimintansa näkökulmasta ja julkaisi myös asiaa koskevan tiedotteen. Heinäkuun alussa valiokunta piti kesäkokouksen Oulussa. Kokouksen yhteydessä järjestettiin yhteistyössä Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa seminaari, jossa käsiteltiin alueen elinkeinoelämän näkymiä ja ajankohtaisia kysymyksiä ja kuultiin katsaus MTK-Pohjois-Suomen ajankohtaisista asioista. Kesäkokouksen ohjelmaan sisältyivät mm. vierailut Oulun Ammattikorkeakouluun, LUKEn Ruukin tutkimusasemalle sekä Vihiluodon Kala OY:öön.

Valiokunnan puheenjohtajana vuonna 2023 toimi Leena Erälinna ja varapuheenjohtajana Hannu Uitto sekä jäseninä Riku Kalmari, Tuomo Raininko, Pekka Vihtonen, Tarmo Turunen, Janne Hänninen sekä Jaakko Halkilahti johtokunnan edustajana, Thomas Lindroth SLC:n edustajana ja Helena Halinen hevosverkoston puheenjohtajana. Valiokunnan sihteerin tehtävää hoiti Simo Tiainen. Valiokunnan kokouksista julkaistiin kokoustiedotteet.

Osaaminen ja hyvinvointivaliokunta

Valiokunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Kokouksissa keskusteltiin kevään 2023 eduskuntavaalitavoitteista. MTK:n teeseistä valiokunnan keskustelussa olivat Väliä viljelijästä – turvaa kotimainen ruuantuotanto sekä Tee maaseudun yrittäjyydestä houkuttelevaa - omistajavaihdoksia ja osaamista tarvitaan lisää. Viljelijäväestö tarvitsee tukea omaan työhönsä, maatilojen heikko kannattavuus ja tilan ulkopuolelta tulevat vaatimukset haastavat viljelijöiden jaksamista. Lomitusjärjestelmän toimivuus puhutti valiokuntaa kaikissa kokouksissa.

Luonnonvara-alan koulutuksen vetovoimatyö on tärkeää ja koulutuksen tilanteesta keskusteltiin. AgriHubin ydintehtävä on edistää ruuantuotannon

kannattavuutta ja AgriHubin toivotaan tulevan työkaluksi maatalousyrittäjille. Tavoitteena on tuottaa yrittäjille tietoa yhdestä paikasta, löytää kumppaneita ja vahvistaa yhteistyötä.

Valiokunta teki elokuussa kokousmatkan Varsinais-Suomeen, jossa tutustuttiin Turun yliopiston Tulevaisuustutkimuskeskukseen. Tapaamisen teemana oli ruoka osana tulevaisuuden tutkimusta. Ohjelmaan kuului myös tutustumista vihanneistilaan erityisesti työvoiman saatavuuden ja hallinnan näkökulmasta sekä broilerituotantoon yrittäjien osaamistarpeiden ja hyvinvoinnin näkökulmasta.

Valiokunnan uudeksi asiantuntijajäseneksi kutsuttiin Maatilayritysten osaa-
misverkosto AgriHubin koordinaattori Susanna Lahnamäki-Kivelä Luonnon-
varakeskuksesta.

Valiokunnan puheenjohtajana toimi Kati Partanen (MTK johtokunta), varapuheenjohtajana Mika Nieminen, ja jäseninä Henna Vuotila, Juhana Jalkanen, Liisa Salmela, Jaana Timonen, Eija Komulainen, Mats Wikner SLC:n edustajana sekä asiantuntijajäseninä Heli Backman (Mela), Päivi Wallin (Mela), Susanna Lahnamäki-Kivelä (AgriHub), Susanna Kumpulainen (MTK) ja sihteerinä Maire Lumiaho ja hänen sijaisenaan Aino Launto-Tiuttu.

Kauppapolitiikka ja kestävyys

EU edustaa Suomea kauppapolitiikan neuvotteluissa ja riitakysymysten ratkomisessa. Suomi osallistuu valmisteluun, huolehtii sopimusten sisällön avaamisesta suomalaisille yrityksille ja toimii yritysten tukena vienninedistämismatkoilla. EU:n työkalupakissa on myös vienninedistämisen eli promootiovarat, joita käytetään erityisesti uusien sopimusten luomien vientimahdollisuuksien avaamiseen. EU:n Access2Markets-työkalu toimii apuna vientiedellytysten tunnistamisessa.

MTK toimii yhdessä hallinnon kanssa meille tärkeiden kestävyysvaatimusten (kuten antimikrobiresistenssi, salmonellavapaus, eläinten hyvinvointi,

jäljitettävyyden) edistämiseksi EU:n neuvottelupöydissä. MTK osallistuu laajasti kauppapääosaston järjestämiin tilaisuuksiin.

EU:n elintarvikevienti muodostaa merkittävän osan EU:n kauppapilvistä. EU vie jalostettuja tuotteita ja tuo pääasiassa raaka-aineita, kuten soijaa. Suomalainen elintarvikesektori on hyötynyt erityisesti EU:n Japanin ja Etelä-Korean kanssa tehdyistä kauppasopimuksista. Metsäsektorille avoin kauppa on tärkeä kilpailuedellytys viennissä.

WTO muutosvaatimusten ristitulessa

Monenkeskinen kauppajärjestelmä Maailman kauppajärjestön WTO:n toiminta on ollut vaikeuksissa. WTO:n pääjohtaja Ngozi Okonjo-Iweala on omalla persoonallaan ja karismallaan luonut positiivista ilmapiiriä WTO:n ympärille. WTO:n edellinen ministerikokous oli askel uuteen maailmaan, kun MC12 keskusteli koronarokotteiden saatavuuden parantamisesta, Maailman ruokaohjelman WFP:n ruokaostojen tullimenettelyistä ja WTO:n tulevasta työohjelmasta. Kauppapolitiikasta on tullut entistä keskeisempi geopolitiikan väline.

Monenkeskisen kauppapolitiikan valmistelu on ollut yhtä hidasta viimeisten ministerikokousten välillä eikä valmistautuminen seuraavaan MC13-kokoukseen poikkeakaan tästä. Keskeisillä jäsenmailla ei ole ollut halua löytää uusia ratkaisuja. Nairobien kokouksessa 2018 vuosikymmeniä pyöritetty ns. Dohan kehityskierros saatiin loppusuoralle. Maatalouden kannalta tärkein päätös oli vientituesta ja vastaavista kilpailumuodoista luopuminen, jonka toteutuminen vaatii koko ajan markkinaseurantaa.

EU ei käytä vientitukea, koska se on ollut maatalouspolitiikan yksi markkinahäiriötyökalu. Sama tukivaikutus voidaan saada aikaan valtion vientiyritysten, vientiluohtojen tai ruoka-avun kautta. Valtionyritysten rooli on kasvanut erityisesti Kiinan vientituen työkaluna.

Huonot tulokset ministerikokouksessa yhdessä USA:n kauppapoliittisten toimien kanssa ovat herättäneet huolta monenkeskisen järjestelmän tulevaisuudesta. Presidentinvaihdos USA:ssa Trumpista Bideniin ei ole muuttanut

merkittävästi maan kannanottoja. EU:n on pystyttävä ratkaisemaan vaikeat asiat osana laajempaa kauppasopimusta USA:n kanssa. Tehtävä on vaikea, koska USA kytkee hyvin nopeasti EU:lle tärkeät gmo- ja elintarvikehygieniakysymykset sekä hormonien käytön neuvottelujen ydinkysymyksiksi. TTC:n rinnalla USA:n maatalousviranomaisen USDA ja komission maatalouspääosasto ovat käyneet keskusteluja yhteistyön ongelmakohtien ratkomiseksi kauppapolitiikkaa.

Erityisesti riitojenratkaisupaneelien tuomarinimityksien estäminen on halvauttamassa WTO:n toimintaa. EU:n tärkeänä tehtävänä on WTO:n toiminnan uudistaminen ja riitojenratkaisun huolehtiminen jatkossakin, koska riitojen ratkaisu on pohjana myös kahdenvälisien sopimuksien epäselvyyksien ratkomiselle. MTK on kannustanut tapaamisissaan ratkaisun löytämisen tärkeyttä Helsingin, EU:n ja WTO:n keskeisille päättäjille.

Kahdenkeskisiä kauppaneuvotteluja eri suuntiin

Monenkeskisten neuvottelujen vaikeudet ovat johtaneet keskeiset kauppakumppanit neuvottelemaan suoraan keskenään alueellisista vapaakauppasopimuksista. Kahdenkeskisissä neuvotteluissa päästään aina syvemmälle yksityiskohtiin kuin monenkeskisissä neuvotteluissa. Nyt neuvotelluissa uusissa kahdenkeskisissä sopimuksissa on edetty erityisesti kestävän kehityksen kysymyksissä, kuten eläinten hyvinvointi-, ilmasto- ja ympäristökysymykset.

MTK on tukenut COPA-COGECA:n linjaa, jonka mukaan maataloutta ei pidä erottaa erillisiksi neuvotteluiksi USA:n kanssa. Erityisesti Japanin ja Korean kanssa saavutetut sopimukset ovat avannut uutta vientiä Aasiaan. Samaan aikaan Aasian ja Tyynenmeren alueen kauppasopimus (CPTPP) saatiin valmiiksi USA:n irtaannuttua neuvottelutuloksesta. Kiinan isoksi kauppapoliittiseksi voitoksi on katsottu perinteinen tulleja alentava Aasian-Tyynenmeren alueen 15 maan RCEP-vapaakauppasopimus. Uudet sopimukset ovat muuttaneet mm. Uuden-Seelannin ja Australian markkina-asemaa Aasian markkinoilla, samalla kun kyseiset maat ovat hakeneet sopimuksia niin EU:n kuin Iso-Britannian kanssa.

Pitkään jumissa olleet EU:n ns. Mercosur-neuvottelut saatiin päätökseen 20-vuotisjuhlien kunniaksi vuonna 2019. Sopimustekstien tarkastus ja kriittinen, Amazonin alueen metsäpalojen kuumentama poliittinen keskustelu on viivästyttänyt sopimuksen ratifiointia. EU tarjosi kasvavia maataloustuotteiden tuontikiintiöitä vastapainoksi Mercosur-maiden markkinoiden avautumisesta. MTK on kiinnittänyt huomiota erityisesti naudanlihan ja siipikarjan lihan tuontikiintiöiden kasvattamiseen samassa yhteydessä, kun Iso-Britannia on eroamassa EU:n sisämarkkinoilta. Oleellista on, että tuontituotteiden laatuvaatimukset eivät vastaa EU:n omia tuotantovaatimuksia.

Brexitin jälkeen Iso-Britannian kanssa käytävä kauppa on ollut koko ajan epävarmuuden alla, kun Iso-Britannia ei ole pystynyt eikä halunnut toteuttaa brexit-sopimuksen sitoumuksia mm. sps-tarkastusten toteuttamisesta. Tämä on edellyttänyt jatkuvaa seurantaa ja tiedottamista viennistä kiinnostuneille toimijoilla.

EU:n kauppapolitiikan päivitys

Avoimuuden ja taloudellisen kasvun ohjelmaa on päivitetty vastaamaan Green Dealin, koronan ja Venäjän hyökkäyssodan vaatimuksia. Komission varapuheenjohtaja Vadis Dombrovskis on vienyt johdonmukaisesti päivitysprosessia eteenpäin. Uusi strategia korostaa EU:n strategista autonomiaa, jossa EU:n avoimuutta ei voida antaa muiden väärinkäytettäväksi.

Strategisen autonomian kauppapolitiikkaan liittyy kolme uutta kokonaisuutta: hiilirajamekanismi CBAM, metsäkatoasetus ja yritys vastuudirektiivi (Due Diligence). Näillä uusilla mekanismeilla komissio pyrkii estämään hiilivuodon ympäristövaatimusten osalta löysempiin säädösympäristöihin ja mahdollistamaan Etelä-Amerikan maatalousviejämaiden Mercosurin kanssa neuvotellun sopimuksen ratifioinnin EU-maissa.

Hiilivuodon torjumisessa CBAM on maataloudelle haastava, koska markkinatilanteen ja sodan seurauksena lannoitteiden hinnat ovat nousseet ja CBAM-maksut nostaisivat entisestään typpilannoitteiden hintoja sisämarkkinoilla. MTK on kritisoinut myös polkumyyntitullien jatkoa yhdessä muiden

EU-maiden tuottajien kanssa siksi, että CBAMin ja polkumyyntitullien yhteisvaikutusta ei ole mietitty päätöksenteossa. Suomessa tulli on hakenut 79 henkilövuoden lisäresurssia CBAM-maksujen perintään.

Metsäkatoasetuksella pyritään estämään globaalia metsäkatoa, josta maataloustuotannon laajentuminen aiheuttaa 80 prosenttia. Suomessa maatalouden osuus on ollut pieni ja pääosa metsäkadosta aiheutuu infrastruktuurin rakentamisesta. Vuodessa ei ole vielä saatu toimeenpanoon kunnan selkeyttä maa- ja metsätalousministeriön vetämässä kansallisessa toimeenpanotyöryhmässä, vaan edelleen odotellaan komission tarkempia ohjeita. Isojen yritysten osalta metsäkatovapauden todennus pitäisi olla käytössä jo vuoden 2024 lopussa, mikä on käymässä liian tiukaksi aikatauluksi. Tämä osaltaan todentaa MTK:n alkuperäisen huolen heikosta valmistelusta ja riittämättömästä vaikutusten arvioinnista. MTK vaati ministeröstä tarkempia ohjeita, jotta erityisesti maitoinvestoinnit saataisiin turvallisesti käyntiin.

Kestävä rahoitus

EU:ssa aloitettiin jo edellisen komission aikana yksityisen rahoituksen ohjaaminen ympäristön kannalta tärkeisiin investointeihin, kun nähtiin, että julkisella rahoituksella kannustettaessa muutosta ei saada riittävän nopeasti eteenpäin. Von der Leyenin komissio on Green Dealin myötä laajentanut vihreän siirtymän työkaluja ja tukia. Aluksi vapaaehtoisuuteen perustuvien korkean tavoitetasoinvestointikriteerit ovat nyt valumassa moneen muuhun komission lainsäädäntöesitykseen, mikä muuttaa kokonaisuudessaan kriteerien logiikkaa.

Kestävän rahoituksen ilmastokriteerien tullessa voimaan joulukuussa 2021 alkoi luontojärjestöjen kritiikki sääntöjen löysyydestä erityisesti bioenergian ja metsien osalta. Sanaharkka kasvoi entisestään, kun maakaasu ja ydinvoima määritettiin siirtymäkauden tuotteiksi. Maatalouskriteereitä komissio ei julkaisut ensimmäisessä toimeenpanoasetuksessa, vaan ne jäivät odottelemaan CAP-uudistuksen valmistumista.

Luonnon monimuotoisuuskriteerien valmistelussa metsäkriteerien valmistelu kriisiytyi ja CEPF yhdessä BusinessEuropen kanssa tarjosi kriteereihin vaihtoehtoisen mallin eriävänä mielipiteenä. Valmistelussa olleet maa- ja metsätalouskriteerit eivät ole käytäntöön sovitettavissa ainakaan Suomen luonnonoloissa. Komissio ei ottanut maa- ja metsätalouskriteereitä lainkaan mukaan delegoituun säädökseen, vaan ne jäivät odottamaan seuraavaa vaihetta.

Komissio on nimennyt taksonomia-kriteerien valmisteluun nyt jo toisen neuvottelukunnan (Platform 2.0), joka yrittää löytää lisää käytettävyyttä olemassa oleville kriteereille. Valmistelussa on myös seuraavan komission työohjelmaan liittyvä kriteerivalmistelu, jonka kuulemisessa MTK ehdotti maa- ja metsätalouskriteerien täydentämistä. Maatalouden osalta pitää tukeutua yhteiseen maatalouspolitiikka ja sen ehdollisuusvaatimuksiin. Metsän monimuotoisuuden osalta MTK esitti edelleen vaihtoehtoisuutta, jossa kansallisilla viranomaisilla olisi keskeinen rooli priorisoitaessa jäsenmaalle mielekkäitä toimenpiteitä.

Yritysten kestävyysraportointi ja yritysvastuu

Yritysten kestävyysraportointidirektiivi (CSRD) korvasi aikaisemman ei-taloudellisten tietojen raportointivelvoitteet (NFRD). Isot yritykset velvoitetaan direktiivin avulla yhdenmukaisesti tilinpäätöstietojen yhteydessä raportoimaan tuotantoketjujensa metsäkatovapauden, taksonomiakriteerien täyttämisen, työntekijöiden oikeuksien toteuttamisen ja ESG-kelpoisuuden. Käytännössä kattodirektiivi kokoaa yhteen erillisissä kokonaisuuksissa annetut erillislainsäädännöt ja vapaaehtoiset järjestelmät, kuten taksonomia ja EFRAGin valmistelemat ESG-vaatimukset.

Joulun alla pitkään valmisteltu yritysvastuudirektiivi sai myös neuvottelukompromissin komission, parlamentin ja neuvoston neuvotteluissa. Kompromissin hankaluus näkyy lopputuloksessa. Paketissa on paljon ristiriitaisuuksia ja epätarkkuuksia. Yritysvastuudirektiivin tavoitteena on, että yritykset

huomioivat kestävyystavoitteet aiempaa kattavammin päätöksenteossaan. Direktiivi ottaa esiin ihmisoikeuksien kunnioittamisen, työntekijöiden oikeudet ja ympäristösuojelun, luontokadon ja ilmastomuutoksen torjunnan yritysten riittävän huolellisuuden velvoitteen piiriin. Direktiivi edustaa maksimiharmonisointia haitallisten vaikutusten tunnistamiseksi, ehkäisemiseksi, lieventämiseksi ja viime vaiheessa kauppasuhteen lopettamiseksi. Jäsenvaltiot eivät voi vaatia direktiivin säännöksiä pidemmälle meneviä toimia yrityksiltä.

MTK on osallistunut valmisteluun ja korostanut kestävyyskriteerien valmistelussa, että isoille yrityksille tarkoitettu kriteerit monessa tapauksessa toteutuvat maa- ja metsätalouden alkutuotannossa. Raportoinnista on helposti tulossa markkinoille pääsyn ehto, jossa kaupankäynnin vahvempi osapuoli tai rahoittaja sanelee mikroyrityksille raportointiehtot.

A photograph of two women walking through a field. The woman on the left is wearing a black jacket and dark pants, with her hair in two braids. The woman on the right is wearing a blue jacket, a light blue beanie, and dark pants. They are walking on a path next to rows of white plastic mulch. In the background, there is a forest of trees with some autumn-colored foliage under a cloudy sky.

**JÄSENET JA
JÄRJESTÖTOIMINTA**

Vuoden 2023 ulospäin näkyvimät tekemiset järjestötoiminnan osalta olivat toukokuussa Säätytalon edessä hallitusneuvotteluiden aikaan järjestetty koko päivän kestävä viestinvienti hallitusneuvottelijoille sekä syyskuussa järjestetty valtakunnallinen Metsämarssi.

Perustyötä eduskuntavaalivaikuttamiseen ja hallitusohjelmaa varten on totta kai tehty jo aiemmin, mutta paikalla olo hallitusneuvotteluiden alettua oli tärkeää ja kantoi myös hedelmää. Hallitusohjelmassa on paljon MTK:n jäsenille tärkeitä kirjauksia.

Syyskuussa järjestimme valtakunnallisen Metsämarssin 2023 yhdessä MHYP:n ja metsänhoitoyhdistyskentän kanssa. Toimme tällä metsärauhaa edistävällä kampanjalla metsänomistajien vahvan, rakentavan puheenvuoron kärjistyneeseen metsäkeskusteluun tarjoamalla monipuolista tietoa metsänomistajien monitavoitteisuudesta, hyvän metsänhoidon tuomista moninaisista hyödyistä sekä monista tavoista hyödyntää metsää.

Toteutimme kampanjan monikanavaisesti. Kotipaikkana oli metsämarssi.fi -sivu, jolle tuotimme runsaasti hyvin monipuolista sisältöä aina raivaussahan huollosta vapaaehtoiseen suojeluun. Somessa jaoimme sisältöä aktiivisesti. Sähköisten alustojen lisäksi maakuntalehdissä oli kattavasti ilmoituksia ruot-sinkielisiä alueita unohtamatta. Kampanjan avasi maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah Tuusulan Järvenpäässä 1950 metsämarssin muistokivellä. Lisäksi metsänhoitoyhdistykset järjestivät kymmenittäin erilaisia tapahtumia ympäri maan.

Metsämarssi 2023 sai erittäin hyvän vastaanoton. Facebookissa ja Instagramissa tavoitimme yli 800 000 käyttäjää. Sähköisissä kanavissa näyttökertoja oli yli 5 miljoonaa. Metsämarssi.fi -kanavalle tuotettuja videoita katsottiin ahkerasti ja datan mukaan ne koettiin kiinnostaviksi. Lehdet kirjoittivat Metsämarssista paljon ja myönteiseen sävyyn.

Metsänhoitoyhdistysten järjestämät tapahtumat keräsivät yhteensä tuhansia kävijöitä ympäri maan. Metsänomistajien palautteissa näkyi tapahtumien

hyvä henki ja se, että positiivinen ja rakentava viesti metsien käyttöön ja metsänomistamiseen liittyen koettiin tarpeelliseksi. Metsänomistajille suuntasimme myös alkuvuodesta yhdessä MHYP:n kanssa rakennetun Metsien Puolustusliitto -kampanjan tukemaan metsänhoitoyhdistysten jäsenpitoa ja jäsenhankintaa. Tiivistimme myös muutoin jäsenviestinnän yhteistyötä MHYP:n ja mhy-viestijöiden kanssa.

MTK osallistui Okra-maatalousnäyttelyyn 5.–8.7. Oripäässä ja KoneAgriaan 12.–14.10 Tampereella. Tilaisuuksissa jäsenet tulivat tapaamaan luottamusjohtoaamme sekä asiantuntijoitamme ja keskustelemaan ajankohtaisista asioista. Teimme KoneAgria -maatalouskonenäyttelyyn liittyen myös tiivistä ohjelmasuunnitteluyhteistyötä ProAgrian kanssa. MTK:n johtoa ja asiantuntijoita oli hyvin esillä näyttelyohjelmassa. Lisäksi osallistuimme tammikuussa Educa-messuille ja syyskuussa Kuntamarkkinoille.

Tapahtumat ja kampanjat ovat tärkeä osa ulkoista, suurelle yleisölle suunnattua viestintää, mutta samalla myös elimellinen osa järjestön jäsenviestintää. Näissä näkyä ja kuuluu jäsenten hyväksi tehty edunvalvontatyö. Paransimme jäsenviestintäämme myös muutoin. Uudistimme jäsenlehti Mainion kaksi kertaa vuodessa ilmestyväksi lehdeksi ja nyt sen levikki kattaa kaikki MTK:n perusjäsenet niin MTK-yhdistyksissä kuin metsänhoitoyhdistyksissäkin. Samalla muokkasimme myös ulkoasun ja sisällöt entistä selkeämmin kaikille jäsenryhmille kohdennetuksi.

Viimeistelimme MTK:n jäsensegmentoinnin yhteistyössä Maaseudun Sivistysliiton kanssa. Segmentointityön tuloksia tullaan hyödyntämään jäsenviestinnän ja -palveluiden, viestinnän työkalujen sekä koulutus- ja tapahtumamarkkinoinnin kehittämisessä.

Julkaisimme ja kehitimme jäsenillemme suunnattuja, sähköpostitse lähetettäviä uutiskirjeitä. Luottamus- ja toimihenkilöille julkaisimme viikoittain ilmestyvää Simonkadun viikkoraporttia. Jäsenille julkaisimme kaikkiaan kahdeksaa eri sähköistä uutiskirjetä, joiden kautta kerroimme järjestön edunvalvonnasta, tapahtumista, markkinavaikuttamisesta ja järjestötyöstä.

Sisällöltään kohdennetummat kirjeet: Viljakirje, Kotieläinkirje, MTK-Luomu, Maaseutunuorten Sähköpaimen sekä luottamushenkilöille suunnattu Avainviesti ilmestyivät 1–4 kertaa vuodessa. Yleisempää sisältöä sisältävät MTK-Viesti, Markkinakatsaus ja Bryssel-viesti ilmestyivät reilun kuukauden välein. Valmistelimme myös vuonna 2024 julkaistavan uuden metsäaiheisen uutiskirjeen konseptia.

Sähköisen ja some-viestinnän merkitys on kasvanut, ja sen takia aloitimme vuoden aikana myös MTK-apin rakennustyön. Syksyllä valitsimme ohjelmistotoimittajan ja appi on tarkoitus lanseerata vuoden 2024 aikana. Sähköisten jäsenpalveluiden osalta panostimme vahvasti myös markkinainformaation lisäämiseen. Erityisesti puumarkkinainformaation koonnissa ja jalostamisessa käyttäjystävälliseen muotoon teimme paljon töitä.

Uusimme myös jäsenwebinaarikonseptin ja se on jatkossa tärkeä osa paitsi jäsenviestintää myös informaation jakamista osana jäsenkoulutustamme. Isoimman ponnistuksen teimme ohjelmakauden vaihtuessa tukikoulutuksen ja EU-avustajakonseptin uusimisessa. Tiivistimme myös yhteistyötämme ProAgrian kanssa tässä työssä.

Järjestön koulutus on tärkeä osa työtämme. Sillä pidämme järjestön pyörät pyörimässä, tuemme edunvalvontaa sekä tarjoamme laajalle luottamushenkilökunnallemme mahdollisuuden myös itsensä kehittämiseen. Entistä tärkeämmäksi olemme todenneet myös järjestöllisen perehdyttämisen paitsi luottamus- myös toimihenkilöillemme.

Näihin haasteisiin vastataksemme aloitimme myös järjestön koulutuksen uudelleen organisoinnin MTK-Akatemiaksi vuoden 2023 aikana. Kehitämme järjestön koulutuksen yhteistyömalleja, rakenteita ja kumppanuuksia sekä parannamme koulutuksista tiedottamista sekä jäsenille että kentän toimihenkilöille. Uudistuksessa jäsenämme järjestön tarjoamat koulutukset selkeämmin eri kohderyhmät tavoittaviksi kokonaisuuksiksi ja kokonaan uusia kokonaisuuksia rakennamme mm. markkinavaikuttamiseen sekä maakunta/kuntavaikuttamiseen liittyen.

MTK-Akatemian pilotiksi rakensimme toimihenkilöille suunnatun vaikuttajataitojen valmennuskokonaisuuden, jonka toteutamme noin vuoden kestäväksi kokonaisuutena. Koulutus koostuu useista erilaisista ½-2 päivää kestävästä moduuleista, joista osa on ollut kasvokkain koulutusta rajatulle osallistujajoukolle ja osa Teams-koulutuksia ilman osallistujamäärärajoitteita. Teemoina on ollut mm. lehtikirjoitusta, lausunnon kirjoitusta, TV-esiintymistä ja vaikuttavan puheen ja esityksen pitämistä. Esikuvana tällä koulutukselle on ollut koronatauton jälkeen käyntiin saatu lähinnä luottamushenkilöille kohdennettu vaikuttajavalmennus, joka antaa valmiuksia MTK:n edunvalvonta- ja vaikuttamistyöhön niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Järjestön sisäisen tekemisen näkökulmasta teimme ison harppauksen yhtenäisempään tekemiseen. Tätä varten laadimme uuden, koko järjestöä koskevan hallinto-ohjesäännön. Uudistuksen keskiössä on valiokuntien ja verkostojen toimintamallien uudistaminen ja roolien selkeyttäminen. Uudistuksella tavoittelemme sitä, että kentän ääni välittyy valiokuntien ja verkostojen kautta entistä selkeämmin johtokunnalle sekä sitä, että pystymme esiintymään ulospäin entistä yhtenäisemmin. Osana uudistusta aloitimme myös valmistelun luottamushenkilö- ja jäsenkunnan osallistumismahdollisuuksien lisäämiseen. Uudistuksen myötä vahvistimme myös luomutuotannon roolia ja aiemman luomuverkoston tilalle tulee luomuvاليokunta. Myös lihavaliokunnan kokoonpanoa uudistettiin entistä selkeämmin jäsenkuntaa edustavaksi.

Metsävaltuuskunnan ja metsäjohtokunnan ohjesääntö sekä metsävaltuuskunnan äänestys- ja vaalijärjestys uudistettiin siten, että nuorten edustajasta tuli metsäjohtokunnan äänivaltainen jäsen ja jokainen MTK:n jäsenenä oleva metsänhoitoyhdistys saa metsävaltuuskuntaan yhden edustajan 5 000 alkavaa jäsentään kohden.

MTK:n jäsenmaksut keräsimme nyt kolmannen kerran uudistetun jäsenmaksujärjestelmän mukaisesti. Teknisesti järjestelmä, ml. LeafPoint-integraatio, on osoittautunut toimivaksi, joskin yhdistysten viestintäominaisuuksissa on ollut paljon kehittämistarvetta. Niidenkin osalta onnistuimme etenemään loppuvuodesta. Jäsenrekisterien ajan tasalla pitäminen on haasteellista etenkin

osassa MTK-yhdistyksiä, mutta siitä huolimatta lähetetyistä jäsenmaksulas-
kuista maksettiin kaiken kaikkiaan 97 %, MHY:ssä jopa yli 98 %.

Vuoden 2023 aikana valmistelimme myös kaksi isoa teknistä muutosta
jäsenmaksujärjestelmään, jotka otetaan käyttöön vuoden 2024 laskutukses-
sa: paperilaskutuslisän sekä maatalousperusteisen edunvalvontamaksun
perinnän myös niiltä maatalousyrittäjiltä, jotka ovat jäsenenä vain MHY:ssä.
Paperilaskutuslisällä kannustamme jäseniä sähköisen laskutuksen käyttöön,
joka on paljon kustannustehokkaampi ja vähemmän virheitä tuottava malli.
Jäsenmaksujärjestelmän muutokset toimeenpantiin valtuuskunnan yksimie-
listen päätösten mukaisesti.

Vuoden 2023 aikana jatkoimme myös jäsenhankinnan kannusteiden
maksamista yhdistyksille, jos ne onnistuivat kasvattamaan yritystoiminnan
laajuuteen perustuvaa edunvalvontamaksukertymää. MTK-yhdistyksistä
kannusteen piiriin pääsi 67 yhdistystä, mutta MHY:stä vain yksi. MTK-yhdis-
tyksille maksoimme kannustimia myös päiväkotij- ja alakouluikäisten lasten
maatilavierailujen järjestämisestä sekä yläkoululaisten Kokkaa kotimaista
- konseptin toteuttamisesta.

Organisaatio ja jäsenistö 2023

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n jäsenenä oli vuoden
lopussa 14 maataloustuottajain liittoa, 52 metsänhoitoyhdistystä, Suomen
Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, ProAgria Keskusten Liitto ja Suomen
Yhteismetsät ry ja Suomen Hippos ry. MTK-liittojen jäsenenä oli 309 MTK-yh-
distystä sekä yhteisöjäsenenä osuuskuntia ja eri tuotantosuuntia edustavia
kerhoja. Vuoden aikana kuitenkin valmisteltiin sekä MHY- että MTK-Y
kentässä useita yhdistymisiä, jotka astuivat voimaan vuoden 2024 alusta.
MTK-yhdistyksiin kuului vuoden lopussa 95 916 jäsentä ja 37 356 jäsentilaa.
Jäsenten määrä metsänhoitoyhdistyksissä oli 169 556. Noin 6 500 jäsentä
on jäsenenä kahdessa tai useammassa metsänhoitoyhdistyksessä.

Jäsenpalveluvaliokunta 2023

Jäsenpalveluvaliokunta kokoontui vuoden aikana 7 kertaa, kokouksista 3
pidettiin Simonkadulla ja loput teamsilla. Valiokunta keskittyi kevätkauden
kokouksissaan jäsensegmentointiin ja yhdistysten toiminnan tukemiseen.
Syksyllä painopiste suuntautui yhdistysten tukemiseen jäsenpidossa ja
jäsenmarkkinoinnissa.

Valiokunnan kokouksissa käsiteltiin mm. jäsensegmentointia ja jäsenvies-
tinnän kehittämistä, koulutusuudistusta eli MTK-akatemiaa, yhdistysten
kannusteita sekä valiokuntaudistusta ja siihen liittyvää hallintaohjesääntöä.

Valiokunnan kokoonpano: Johanna Kankaanpää, Ähtäri, pj.,
Tuomo Tikkanen, Vesanto, vpj., Sirpa Alkkiomäki, Jämijärvi,
Hanna-Mari Kasurinen, Ivalo, Kari Klaavu, Kotka, Kari Korpi, Mhy Länsi-
Uusimaa, Paavo Myllymäki, MTK-Varsinais-Suomi, Elina Nummela,
MTK-Häme, Kaisa Ralli, Sulkava, Juha Sarviluoma, Karvia,
Susanna Valtonen, Hämeenlinna ja Hannu Välikangas, Kemijärvi.

Taloustyöryhmä

Valtuuskunnan nimeämä taloustyöryhmä kokoontui vuoden 2023 aikana
kolme kertaa. Kevätkauden kokouksen pääasia oli valmistelutyö jäsenmak-
suohjelman päivitystä varten, josta valtuuskunnan kevätkokous päätti MTK:n
johtokunnan ja metsäjohtokunnan yksimielisen esityksen perusteella.

Syyskauden ensimmäinen kokous oli yhteiskokous jäsenpalveluvaliokunnan
kanssa ja toisessa kokouksessa keskeinen tehtävä oli jäsenmaksuesityksen
tekeminen valtuuskunnan syyskokoukselle. Taloustyöryhmän puheenjohtaja-
na toimi johtokunnan edustaja Arto Laine ja muina jäsenenä Jukka Niittyöja,
Perttu Sirviö, Heikki Lehtiniemi, Yrjö Ojaniemi, Päivi Rönni, Pekka Sahlman,
Jyrki Wallin ja Heikki Laurinen. Sihteerinä toimi Perttu Pyykkönen.

MAASEUTUNUORET

MTK:n keskusliiton maaseutunuorten valiokunta ideoi ja toteuttaa MTK:n alle 35-vuotiaille jäsenille suunnattua toimintaa. Vuonna 2023 valtakunnallisia päätapahtumia olivat kevät- ja syysparlamentit. Lisäksi järjestimme matalan kynnyksen kesätapaaminen maatalousnäyttelyn yhteyteen sekä koordinoitiin maaseutunuorten joulutulia. Tyypillisesti kaikki tapahtumat tehtiin tiiviissä yhteistyössä kohdemaakunnan MTK-liiton kanssa. Valiokunta harjoitti edunvalvontaa MTK:n johtokunnassa hyväksytyin maaseutunuorten poliittisen ohjelman, eli Raakileen tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi valiokunnassa käsiteltiin niitä ajankohtaisia teemoja, joilla oli kohderyhmälle erityinen merkitys.

Kevätparlamentti oli erityisesti MTK-liittojen maaseutunuorten valiokuntien jäsenille tarkoitettu tapahtuma, joka järjestettiin Maalaistentalolla ja osin eduskuntatalolla Kokoomuksen vieraina. Syysparlamentti järjestettiin hyvässä yhteistyössä MTK-Kaakkois-Suomen kanssa Lappeenrannassa. Syysparlamentin teemana oli vaikuttamisen polut, joita tapahtumassa tarkasteltiin niin yksilön vaikuttamisen taitojen kuin yksittäisen edunvalvontatavoitteen edistämisen näkökulmasta. Monille jäi varmasti mieleen myös ikimuistoinen Rakuunan rykmentin kunniatervehdys maataloustuottajille.

Maaseutunuorten kesätapaaminen järjestettiin maatalousnäyttely Okran yhteydessä Loimaalla. Tilaisuus keräsi yli 450 osallistujaa kesäisen lämpimään ja ehkä jopa hikiseen tunnelmaan Seurahuoneelle. Iso kiitos onnistuneesta tilaisuudesta kuului MTK-Varsinais-Suomelle.

Maaseutunuorten joulutulet sai poikkeuksellisen huomionosoituksen, kun MTK:n valtuuskunnassa tämä pitkän historian omaava tapahtumakokonaisuus nostettiin esimerkiksi yhteisöllisestä toiminnasta koko järjestölle. Tapahtumapäivänä 22.12. perinteisten joulutulien rinnalla nähtiin muun muassa sähköisiä joulutulia, paalitaidetta ja yleisötapahtumia. Ensimmäistä kertaa joulutulet koottiin interaktiiviseksi kartaksi. Maaseutunuorten Instagram-tilillä julistettiin kolmatta kertaa Ruokarauha joulutulipäivänä ja lisäksi järjestettiin MTK:n yhdistyksille joulutulikuvakilpailu.

Maaseutunuorten valiokunnan aktiivisuutta ei voi mitata kokouksissa tai edes edustusten määrässä, sillä valtaosa yhteisen hyvän eteen tehdystä työstä perustuu täysin vapaaehtoisuuteen. Varsinaisia kokouksia pidettiin yhteensä kuusi, mutta vaihdettujen Whatsapp-viestien määrä lasketaan tuhansissa.

Valiokunta järjesti kaksi kohtaamista poliittisten nuorisojärjestöjen kanssa, näiden tavoitteena oli herätellä kohdejärjestöissä niin sanottua “maaseutusuhdetta”. Ensimmäinen yhteinen tapaaminen oli Kevätparlamentin Maaseudun Sydämenasia- paneelikeskustelu 14.2. ja toinen kohtaaminen oli syksyinen vierailu Kettulassa. Lisäksi osa poliittisista nuorisojärjestöistä piti oman vierailupäivän maaseutunuorten Instagram-tilillä.

Vuoden kokouksien lomassa vierailtiin muun muassa Ruokavirastossa ja tavattiin järjestön asiantuntijoita. Lisäksi yhdessä MTK-liittojen maaseutunuorten valiokuntien edustajien kanssa käytiin keskusteluja vakuuttamisen tulevaisuudesta LähiTapiolan edustajien kanssa Tiirasaassa. Koko vuoden leimallisin yksittäinen keskusteluteema kaikissa vierailuissa oli maatilayritysten omistajavaihdosten vähäinen määrä.

Maaseutunuoret osallistuivat kansainväliseen toimintaan Euroopan nuorten viljelijäin kattojärjestön (CEJA) kautta. Valiokuntaa CEJA:ssa edusti tehtävään erikseen valittu kv-edustaja Eeva Harhala. Valiokunnan varapuheenjohtaja Katariina Latva myös osallistui Maailman viljelijäin kattojärjestön (WFO) nuorten valmennukseen, joka kulminoitui COP26- kokoukseen osallistumiseen Dubaissa. Valiokunnan vpj. ja pj. myös osallistuivat Pohjolan talonpoikaisjärjestön keskusneuvoston (NBC) kokoukseen Billundissa.

Valiokunnan kokoonpano: Puheenjohtaja Antti Tyynelä (MTK-Keski-Pohjanmaa), varapuheenjohtaja Katariina Latva (MTK-Satakunta), Susanna Valtonen (MTK:n johtokunta), MHY-edustaja Mikko Tukeya (MHY-Lakeus), Aki Laaksonen (MTK-Varsinais-Suomi), Niko Rytä (MTK-Uusimaa) ja siht. Meri Remes.

VIESTINTÄ JA VAIKUTTAMINEN

MTK:n viestinnässä keskeisessä osassa vuonna 2023 olivat kevään eduskuntavaalit – niiden ohjelmatyö sekä vaali- ja hallitusohjelmavaikuttaminen. Järjestön oma vaaliohjelma ”Kymmenen teesiä elävälle Suomelle” viimeisteltiin tammikuun toimihenkilöpäivillä Gustavelundissa. Ohjelmaa vietiin laajasti vaaleihin valmistautuville puolueille ja ehdokkaille sekä esiteltiin MTK:n kaikissa päättäjä- ja sidosryhmätapaamisissa.

Vaali- ja hallitusohjelmavaikuttamisessa haimme myös yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Järjestimme metsäalan tavoitteita käsittelevät ehdokastilaisuudet Helsingissä ja Oulussa yhdessä Sahateollisuuden ja Teollisuusliiton kanssa. Metsäteollisuus ry:n ja Paperiliiton kanssa järjestimme yhteiset järjestöjohdon tapaamiset kolmelle suurelle medialle (Yle, Helsingin Sanomat ja Almedia). Maatalouden ja ruokaketjun vaalitavoitteita ajoimme yhdessä Elintarviketeollisuusliiton kanssa. Tämä sisälsi useita yhteisiä kannanottoja ruoka-alan kasvu- ja vientiohjelman tueksi. Samoin uuden hallituksen aloitettua järjestimme yhteisen ruokavientiseminaarin tärkeimpien vientimaiden suurlähettiläille elokuun lopun suurlähettiläspäivillä.

Hallitusohjelmavaikuttamisessa näkyvin tempaus järjestettiin toukokuun alussa Säätytalon edustalla yhdessä SLC:n kanssa. Teemana oli vaaliohjelmamme mukaisesti tarjota hallitusneuvottelijoille ja kaikille suomalaisille ”Ruokaa, turvaa ja hyvinvointia”. Tapahtumassa vierailivat kaikkien hallituspuolueiden (kok-ps-RKP-kd) puheenjohtajat, lukuisat tulevat ministerit sekä useita muita hallitusneuvottelijoita. Itse hallitusneuvottelujen aikana MTK:n yhteys neuvottelijoihin oli tiivis ja rakentava. MTK arvioi hallitusohjelman maa- ja metsätalouden kannalta hyväksi. Arvio kerrottiin myös julkisuuteen.

Sodasta tuli arkipäivää – huoli ruuasta helpotti, hiilinieluista ei

Viestintäympäristö vuonna 2023 muuttui huomattavasti vuoteen 2022 verrattuna. Vuonna 2022 Venäjän hyökkäys Ukrainaan ravisteli ruoka-, tuotantopanos- ja energiamarkkinoita. Huoli huoltovarmuudesta ja ruuan riittävydestä nosti MTK:n medianäkyvyyttä. Vuonna 2023 Ukrainan sodasta tuli ”arkipäivää”, ja uutisoinnissa sodan vaikutuksista nopea inflaatio ja korkojen nousu

saivat päähuomion. Muutos laski jonkin verran MTK:n näkyvyyttä mediassa. Kotimaisessa mediassa järjestö mainittiin vuoden aikana 1850 uutisessa.

Maatilojen poikkeuksellisen jakautunut taloustilanne näkyi myös ristiriitaisena uutisointina – välillä mediassa kerrottiin tiloilla menevän hyvin, välillä huonosti. Kumpikaan ei sellaisenaan pitänyt paikkaansa. Yleisön tuki kotimaiselle maataloudelle säilyi kuitenkin vahvana, eikä ruuan hinnan ennätysmäisestään noususta syytetty viljelijää. Maataloutta koskeva MTK:n viestintä painotti tilojen talouskysymyksiä, tukimaksuaikatauluja, tuotemerkkinoita sekä oman maatalouden merkitystä huoltovarmuudelle.

Metsätalouden vahva vuosi näkyi myös julkisessa keskustelussa. Venäjän puun poistuminen markkinoilta kasvatti kotimaan hakkuita, mistä seurasi epäilyjä hakkuiden kestävydestä ja metsien hiilinielun pienenemisestä. Muun muassa ilmasto- ja luontopaneelin esittämä kritiikki hakkuita kohtaan sai paljon tilaa mediassa. MTK:n viestinnässä painotimme talousmetsien aktiivisen hoidon merkitystä hiilinielujen turvaamisessa sekä metsätaloutta välttämättömänä keinona päästä irti fossiilitaloudesta. Luonto- ja ympäristökeskusteluun vastasimme laatimalla tutkijoiden kanssa maa- ja metsätalouksympäristöille biodiversiteettikartan. Tiekartta julkistetaan helmikuussa 2024. Lisäksi MTK piti viestinnässä esillä toimivien vapaaehtoisten luontomarkkinoiden tarvetta metsänomistajille.

Osallistuimme vuonna 2023 myös useisiin tapahtumiin. Suurin näistä oli OKRA 2023 -näyttely Oripäässä, jossa myös koko MTK:n johtokunta oli näyttelyvieraiden tavattavissa. Toinen suuri ammattitapahtuma, jossa olimme mukana, oli KoneAgria lokakuussa Tampereella. Järjestön johtoa ja asiantuntijoita osallistui myös kesäkuun SuomiAreenaan Porissa sekä Turun EurooppaFoorumiin elo-syyskuun vaihteessa. Lisäksi MTK:n asiantuntijat tapasivat kuntapäätäjää Kuntamarkkinoilla syyskuussa. Hevosalan tapahtumista olimme paikalla St Michelissä, Kouvolan Kuninkuusraveissa sekä Ponikuninkuusraveissa Turussa.

MTK jatkoi vahvaa ruokaviestiä kuluttajille ja sidosryhmille. Kuluttajille suunnatussa ruokaviestissä huomioitiin satokaudet, erilaiset teemaviikot

ja -päivät sekä vuoden kierron juhlat ja pyhät. Viestissä korostettiin ruuan alkuperää ja alkuperän tuntemusta. Kuluttajaviestin äänensävy halutaan pitää hyväntuulisena, kiittävänä ja vertaisena. Pääsiäiseksi ja kevään muihin juhliin toteutettiin uudet ruokakuvat resepteineen, kesällä kuvattiin iloisia välipalakuvia, joita hyödynnettiin myös uudessa lasten Puuhakirjassa. Yhteistyötä tehtiin useiden tahojen kanssa, mm. Leipätiedotus, Vuoden kokki ja tarjoilija- kisaorganisaatio, Ruokatietoyhdistys.

Jouluna kotimaisuus näkyi Kolmen sepän patsaalla videonäytöllä, ja tiedotteiden muodossa lehdissä ja verkossa. Yhteistyö kasvisviestinnässä Satokausikalenterin kanssa jatkui kattavana, kanavina mm. Instagram ja TikTok, lisäksi perinteiset, hyvin tavoittavat tiedotteet, monikanavaisuus ja tarkka kohdennus ovat tavoitettava yhdistelmä. Kaikessa kuluttajaviestissä ruokavies- ti mukaanluettuna korostuu kuvallisuus ja kohderyhmän tuntemus.

MTK verkossa ja sosiaalisessa mediassa

MTK:n verkkosivuille mtk.fiin tehtiin vuoden 2022 aikana visuaalinen uudistus, jonka ohella sivujen rakennetta ja sisältöjä päivitettiin. Aiempaa organisaatorakennetta mukailut navigaatio päivitettiin vastaamaan paremmin MTK:n nykyistä toimintaa, minkä tarkoituksena oli parantaa sisältöjen löydettävyyttä ja käyttäjäkokemusta. Loppuvuodesta aloitettiin myös MTK-liit- tojen sivujen päivitykset, jotka jatkuvat vuoden 2024 puolelle.

Sivujen kävijämääristä ei ole saatavissa selkeitä tai aiempaan nähden ver- tailukelpoisia lukuja vuodelta 2023, koska Google uudisti kävijäseurantansa heinäkuussa. Suosituimpia sisältöjä olivat etusivun ja yhteystietojen lisäksi jäsenedut, uusi jäsenelle-sivu ja puumarkkinatilastot. Myös autiotalat-hank- keen sivu keräsi paljon kävijöitä vuoden aikana.

Sosiaalisen median näkyvyys oli tärkeä osa edunvalvontajärjestömme viestintää. Sosiaalisen median kautta tavoitimme viesteillämme niin jäseniä, kuluttajia, toimittajia kuin päättäjiä. Vuonna 2023 tuotimme monipuolisesti sisältöä eri sosiaalisen median kanaviin. Sosiaalisen median kanavia käytettiin muun muassa ajankohtaisista asioista tiedottamiseen, jäsenpal-

veluiden ja -etujen markkinoimiseen sekä kuluttajatyön jalkauttamiseen. Merkittäviä kokonaisuuksia olivat vuoden mittainen yhteistyökampanja Satokausikalenterin kanssa, kevään eduskuntavaalikampanja sekä syys- kuussa järjestetty Metsämarssi-kampanja. Erityisesti jälkimmäinen kampanja oli iso ponnistus viestinnältä ja toi paljon uusia seuraajia YouTube -kanavалlemme.

Vaikuttajamarkkinointimme keskittyi yhteistyösopimusurheilijoidemme kanssa tehtyyn yhteistyöhön. Vuonna 2023 yhteistyöurheilijoinamme toimivat kolmiloikkaaja Kristiina Mäkelä, maajoukkuehiihtäjä ja metsänomistaja Perttu Hyvärinen sekä juoksija ja maidontuottaja Kaisa Honkaharju. Toteutimme yhteistyöurheilijoidemme kanssa yhteensä muun muassa kahdet eri kuvauk- set, joissa tutustuimme viljanviljelyyn sekä sikatilan arkeen. Molemmissa kuvauksissa päivitimme MTK:n markkinointimateriaaleja sekä tuotimme kuluttajille ja koululaisille tarkoitettuja materiaaleja suomalaisesta ruuantuo- tannosta sosiaalisessa mediassa jaettavaksi.

Kuluttajatyö

Kokkaa kotimaista

Suosittua Kokkaa kotimaista- konseptia jatkettiin syksyllä 2023. Kampanja uudistui siten, että kampanja-aikaa pidennettiin jatkumaan kevättalveen, helmikuun 2024 loppuun. Lisäksi SLC osallistui kampanjaan ruotsinkielisellä versiolla ”Kocka inhemskt”, ja näin laajentui myös ruotsinkielisille yläkouluille. MTK ja SLC tekivät yhteistyötä kampanjassa siten, että kampanjan sisältä oli sama, ja kampanjamateriaalit sisärnäköisiä.

Suomenkielinen Kokkaa kotimaista- kampanja tavoittaa noin 10.000 8.-luok- kalaista. Yhdistyksiä ja jäseniä on tuettu kampanjan toteutuksessa mm. materiaalipaketein ja jäsenkoulutuksen avulla.

Yrityskylät

MTK osallistui Yrityskylä- toimintaan vuonna 2023 kahdeksassa Yritysky- lässä: Varsinais-Suomi, Pohjois-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Itä-Suomi, Pirkan- maa, Keski-Suomi, Kaakkois-Suomi, Helsinki-Vantaa ja syksyllä uutena ky-

länä aloittanut Porissa sijaitseva Yrityskylä Satakunta. Lukuvuonna 2022–23 Yrityskylätoiminnan kautta tavoitettiin 6. luokkalaisia yhteensä 42 586.

4H-yhteistyö

MTK tuki 4H-järjestön ”Safkasankarit kokkaa kotimaista”-lähiruoka-aiheisia kerhoja, ja osallistui kerhomateriaalin suunnitteluun. Kerhoja järjestettiin valtakunnallisesti, ja ne tavoittivat 1100 kerholaista ja nuorta ohjaajaa. Lisäksi kuljetustukea käytettiin 4H:n Ruokakoulu- leirien maatilavierailujen toteutukseen. 4H-yhteistyö poiki myös paljon hyväntuulista viestintää toteutuessaan.

Kuljetustuet yhdistyksille

MTK-Keskusliitto tuki MTK-yhdistysten koululaistyötä kannusteilla, joista korvattiin koululais- ja päiväkotiryhmien kuljetuksia maatilavierailuille, samoin kuin Ruokakoulu- leirien maatilavierailuille. Yhteensä 9067 vierailijaa 232 päiväkodista, koulusta tai leiriltä vieraili maatiloilla vuonna 2023.

Maistuva Ammatti- verkosto

MTK osallistuu Maistuva Ammatti- verkoston toimintaan. Verkostoon kuuluu ruokaketjun järjestöjä. Verkoston tavoitteena on ruoka-alan, sisältäen alkutuotanto, koulutus- ja uramahdollisuuksien esittely ja alan vetovoiman parantaminen.

Kuluttajatyöryhmä

Kuluttajatyöryhmä uudistui johtokunnan päätöksellä siten, että kuluttajatyöryhmään kuuluu MTK:n johtokunnan edustaja, neljä MTK-yhdistysten edustajaa ja kaksi MT- liittojen toimihenkilöjäsentä. Jäsenet valitaan kolmen vuoden kausiksi.

Kuluttajatyöryhmän aloitteesta järjestettiin MTK:n jäsenille jäsenkoulutuksia, mm. ”Eväitä ja vinkkejä Päivä maalla- tapahtumiin” keväällä 2023 ja info syksyn teemapäivistä, kuten Lähiruokapäivä ja Suomalaisen ruoan päivä syyskauden 2023 aluksi. Koulutukset keräsivät hyvin osallistujia, ja tallenteet jatkavat elämäänsä Oiva-jäsenverkossa. Läsnäolevaa jäsenkoulutusta kuluttajatyöryhmän tarjottiin myös, mutta se ei kerännyt tarpeeksi osallistujia toteutuakseen. Kuluttajatyöryhmä osallistui jäsenkoulutuksen kehittämiseen yhdessä MTK-koulutuksen kanssa. Vuoden toisessa läsnäolokokouksessa kuluttajatyöryhmä työskenteli työpajamuotoisesti MTK:n verkkokaupan kehittämiseksi.

Kokoonpano: MTK:n johtokunnan edustaja Susanna Valtonen (pj.), MTK-yhdistysten edustajat: Janne Kainulainen, Miika Väänänen, Salla Niemi, Marianne Huhtala (vpj.), MTK-liittojen edustajat: Heini Mämmi, Sirpa Laitinen, sihteeri Heidi Siivonen.

**EU-EDUNVALVONTA
JA BRYSSELIN TOIMISTO**

Suomen maa- ja metsätalouden ja osuuskuntien Brysselin toimiston tehtävänä on suomalaisten maanviljelijöiden, metsänomistajien sekä maaseutuyrittäjien etujen valvominen Euroopan unionissa.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK, ruotsinkielisten maanviljelijöiden ja metsänomistajien keskusliitto SLC ja Osuuskuntien Keskusjärjestö Pellervo ovat toimineet Brysselissä vuodesta 1991 lähtien. Toimintavuosia on kertynyt siis jo 32.

Teemme EU-edunvalvontaa erinomaisella yhteistyöllä organisaatioiden asiantuntijoiden kanssa sekä pitkäjänteisellä verkostojen rakentamisella. Brysselin toimiston tehtävänä on erityisesti varmistaa, että MTK:n, SLC:n ja Pellervon jäsenten ääni kuuluu ja tarpeet otetaan huomioon EU-päätöksenteossa.

Vuoden 2023 ajankohtaiset asiat

Euroopan parlamentin vaalit keväällä 2024 ja komission vaihtuminen syksyllä 2024 kirittivät viimeistelemään Vihreän kehityksen ohjelmaa eli Green Dealin lainsäädäntötyötä vuoden 2023 aikana. Toisaalta koronapandemian, Ukrainan sodan ja energiakriisin aiheuttamat epävarmuudet markkinoilla ja korkea inflaatio, saivat miettimään uudelleen millä toimilla EU:n kunnianhimoiset tavoitteet saavutetaan, sillä ruokaturvasta ja EU:n kilpailukyvyistä on pidettävä myös huolta. Viljelijöillä on tärkeä tehtävä ruokaturvan ja huoltovarmuuden takaajina. Tämä on ollut tärkein periaate syksyllä 2023 alkaneessa keskustelussa EU:n tulevasta maatalouspolitiikasta.

Suomessa on tehty paljon työtä ruokaketjun kestävyiden parantamiseksi. Komissiolta odotettua lainsäädäntöä aiheesta jäi syksyllä julkaisematta, kuten myös iso eläinten hyvinvointilainsäädäntöpaketti. Vain eläinkuljetuslainsäädännön uudistus saatiin loppuvuodesta. Myöskään kuluttajainformaation kehittämisen lainsäädäntötyö ei edennyt vuonna 2023.

Pellolta pöytään -strategian tärkeät työkalut kestävyiden parantamiseen tarvittaisiin käyttöön viljelijöille. Vuoden 2023 aikana lainsäädäntöä valmis-

teltiin mm. kestävästä kasvinsuojeluaineiden käytöstä (SUR) sekä uusista genomi-/jalostustekniikoista. Ruokajätteen ja -hävikin vähentämisestä säädettiin tavoitteet EU-tasolla. Kirjanpitolitoja koskevaa lainsäädäntöä uudistettiin ja mukaan otettiin kestävyystiedon tallentaminen tilatasolta.

Ollakseen reilu maanomistajille, jäsenmaille ja luonnolle, ilmastotavoitteiden toimeenpanon tulee perustua luonnontieteellisiin kriteereihin ja kansalliseen laskentaan päästöistä ja poistumista. Hiilenpoiston sertifiointia koskevan lainsäädännön valmistelussa varmistimme, että markkinaehtoiset keinot ovat maanomistajien käytettävissä, sillä ne kasvattavat tehokkaimmin hiilensidontaa.

Ympäristön tilan parantamiseksi jo tehty työ ja erilaiset lähtötasot ovat olleet hankala tunnustaa EU-lainsäädännön valmistelussa, erityisesti ennallistamisasetuksessa ja maaperän terveysdirektiivissä. Ennallistamisasetuksessa tavoitteet ovat olleet kunnianhimoisia, mutta kannatettavia. Sen sijaan jäsenmaiden liikkumavara toimenpiteissä, joilla tavoitteisiin päästään, ei ole ollut riittävä. Joustoa tarvittaisiin myös pakkaus- ja pakkausjäteasetuksessa.

Metsien monitoroinnin lainsäädäntöesityksessä on otettava huomioon, että Suomen metsistä on jo olemassa monipuolisesti dataa, jonka käytöstä maanomistajalla tulee olla oikeus päättää ja luovuttaminen EU-politiikan tarkoituksiin tulee harkita yksityiskohtaisesti, oli sitten kyseessä maaperän tai metsien tila. Metsäkatoasetuksen toimeenpanon ongelmiin olisi löydettävä ratkaisuja pian.

Eurooppalainen perhemetsätalous on paras tae kestävydestä sukupolvien yli. Uusiutuvan energian direktiivistä saatiin lopulta järkiratkaisu ja primäärimetsäbiomassan käyttö energiaksi on jatkossakin kestävä.

Kauppapolitiikassa EU on globaali johtaja kestävässä tuotannossa, mutta tuonti kolmansista maista ei täytä Euroopalle asetettuja standardeja. Kestävyys olisi sisällytettävä kaikkiin kauppasopimuksiin, ja meidän on kyettävä kontrolloimaan kriteerien täyttymistä.

Maaseudun pitkän aikavälin visiossa on paljon potentiaalia maaseudun elinvoiman lisäämiseen. Maaseutuvaikutusten arviointi tarvitaan kaikkeen lainsäädäntöön EU-tasolla. MTK:n esitystä EU:n itäisen ulkorajan rahastosta vietiin eteenpäin sekä kansallisesti että EU-tasolla.

Komissio julkaisee alkuvuodesta 2024 uusia ilmastopolitiikan päästövähennystavoitteita, ja keskustelu alkoi jo syksyllä mahdollisesta esityksestä päästökaupan ulottamiseen maataloussektorille.

Aktiivinen vaikuttaminen EU-politiikassa

MTK on jäsenenä eurooppalaisten tuottajajärjestöjen muodostamassa COPA:ssa. COPA on MTK:n päävaikuttamiskanava Brysselissä. COPA:lla on jäseniä lähes kaikista EU-maista, sekä myös EU:n ulkopuolisista Euroopan maista. COPA edustaa 23 miljoonaa viljelijää ja heidän perheitään EU:ssa. COPA:n puheenjohtajana toimi Ranskan viljelijäjärjestön FNSEA:n puheenjohtaja Christiane Lambert. COGECA:n puheenjohtajana oli espanjalainen Ramon Armengol. Pellervon hallituksen varapuheenjohtaja Tiina Linnainmaa toimi COGECA:n varapuheenjohtajana kaudella 2020–2023.

COPA:lla on yhteinen sihteeristö maatalousosuuskuntien järjestön COGECA:n kanssa. Sihteeristön päällikkönä toimi pääsihteeriksi Pekka Pesonen.

COPA:n ja COGECA:n johtokunnat kokoontuivat viisi kertaa vuoden aikana. MTK:n edustajana COPA:n johtokunnassa oli puheenjohtaja Juha Marttila.

Myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden viljelijäjärjestöjen edustajat kokoontuivat COPA:n kokousten yhteydessä käymään läpi ajankohtaisia politiikka-aiheita sekä markkinatilannetta. Yhteinen kirje komissiolle lähetettiin uusien jalostustekniikoiden käytön sallimiseksi EU:ssa.

COPA:n ja COGECA:n politiikkavalmistelu tehdään yhteisissä työryhmissä ja johtokunnan kokouksia valmisteleavassa politiikan koordinaatioryhmässä

(POCC), joka kokoontuu kuukausittain. Koordinointikokous sovittaa yhteen COPA:n eri työryhmien ja jäsenjärjestöjen mielipiteitä yhteiseksi COPA:n linjaksi, jonka johtokunta käsittelee ja hyväksyy. MTK:n edustajina POCC-kokouksissa on ollut toimiston johtaja sekä EU-asiantuntija.

COPA:ssa MTK:n vientijohtaja Thimjos Ninios toimi promootiotyöryhmän varapuheenjohtajana. Kasvinterveystyöryhmän varapuheenjohtajana toimi vilja-asiamies Max Schulman ja hänet valittiin myös siementyöryhmän varapuheenjohtajaksi. Hunajatyöryhmän puheenjohtajana MTK:n ja SLC:n edustajana toimi Stanislav Jas marraskuuhun saakka. Metsäjohtaja Marko Mäki-Hakola valittiin metsätyöryhmän puheenjohtajaksi syyskuussa.

MTK:n asiantuntijat osallistuivat aktiivisesti Copa-Cogecan työryhmäkokouksiin, komission maatalouspääosaston sidosryhmäkuulemisiin Civil Dialogue -ryhmissä sekä maataloustuotteiden markkinaseurantaan, jota tehdään sidosryhmien kanssa yhteistyössä Market Observatory -työryhmissä. Myös lannoitteille perustettiin oma markkinaseurantatyöryhmä.

Toimiston johtajana toimi Hanna Leiponen-Syyrakki ja kotieläinasiemiehenä Rauli Albert elokuuhun saakka. Marraskuun alussa kotieläintalouden ja osuustoiminnan EU-asiantuntijana aloitti Jussi Savander. EU-asiantuntijana vastaa kotieläinsektoreiden ja osuuskuntien edunvalvonnasta. Yhteispohjoismaisena metsäkoordinaattorina toimi Maria Pohjala toukokuuhun saakka ja Daniel Komlos heinäkuusta alkaen. Toimiston assistenttina toimi Maarit Holma ja harjoittelijoina 5 kuukautta kerrallaan olivat Tuomas Kuittinen ja Jenni Kurvonen. Maaseudun Tulevaisuuden Eurooppa-kirjeenvaihtajana toimi Tapio Nurminen.

Elokuun lopussa Itävallan viljelijäjärjestön johtoa vieraili Suomessa, Päijät-Hämeessä.

Copa-Cogecan ja Pohjois-Amerikan viljelijäjärjestöjen kongressi kokoontui Kanadassa Prinssi Edwardin saarella syyskuussa.

Lokakuussa järjestettiin perinteinen MEP-illallinen Strasbourgissa, viimeistä kertaa tällä parlamenttikaudella.

Cogecan Business Forum pidettiin Espanjassa marraskuussa. Business forumin aiheena oli maatalouden tulevaisuuden varmistaminen.

Suomalaista siipikarjanlihan tuotantotapaa esiteltiin Copa-Cogecan jäsenille webinaarissa joulukuussa. Antibioottivapaan siipikarjan lihan tuotantotapa herätti kiinnostusta osallistujien kesken.

Vuoden aikana tavattiin myös vierailijaryhmiä, joita olivat muun muassa MTK:n vaikuttajavalmennusryhmä, MTK:n liittojen puheenjohtajat, SLC:n nuorten viljelijöiden ryhmä ja omistajanvaihdosfoorumin asiantuntijat.

Tehtäväkierrossa Brysselin toimistolla olivat vuoden 2023 aikana MTK Keski-Pohjanmaan toiminnanjohtaja Jan-Ove Nyman, MTK:n tutkimuspäällikkö Kalle Karttunen sekä asiantuntija Lumi Drozzin.

Viestimme Brysselin suomalaisvaikuttajille ja Suomen sidosryhmillemme noin kerran kuukaudessa ilmestyneen Bryssel-viesti -uutiskirjeen kautta. Viestinnässä hyödynsimme myös MTK-viesti -uutiskirjettä, kokousraportteja sekä tammi- ja syyskuussa julkaistua Bryssel-Agendaa, johon kokosimme ajankohtaiset EU-asiat ja MTK:n kannat.

MTK globaaleissa verkostoissa

Euroopan Talous- ja Sosiaalikomitea

Vuonna 2023 Euroopan Talous- ja Sosiaalikomitean (ETSK) jäsenenä jatkojohtaja Simo Tiainen MTK:sta. ETSK on EU:n neuvoo-antava toimielin, jonka toiminta pohjautuu EU:n perussopimukseen. Yli 60 vuotta toiminut työnantajia, työntekijöitä ja yhteiskunnan muita kansalaisjärjestöjä edustava komitea antaa lausuntonsa lähes kaikista Euroopan komission lakialoitteista. Lausuntotyön lisäksi komiteassa käydään jatkuvasti keskustelua ajankohtai-

sista EU-asioista. ETSK järjestää erilaisia tilaisuuksia, tapahtumia ja seurantakokouksia.

Komission jäsenet vierailevat säännöllisesti ETSK:n täysistunnoissa. Komiteassa on 329 jäsentä, joista suomalaisjäseniä on yhdeksän. MTK:n lisäksi komiteassa ovat Suomesta edustettuina Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Keskuskauppakamari, Suomen Yrittäjät, Akava, SAK, STTK, Kotitalous- ja kuluttaja-asiain neuvottelukunta/Kuluttajaliitto sekä SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry. ETSK:n suomalaisjäsenet järjestivät kertomusvuonna vakiintuneen käytäntönsä mukaisesti yhteisiä tapaamisia ja keskustelutilaisuuksia EU-asioista, mm. EU-suurlähettiläs Markku Keinäsen sekä alivaltiosihtööri Jori Arvosen kanssa.

Kertomusvuonna EU:n vihreään kehityksen ohjelmaan liittyvä lainsäädäntötyö oli aktiivisessa vaiheessa ja ETSK:ssa laadittiin lukuisia lausuntoja tähän kokonaisuuteen liittyen. MTK:n edustaja osallistui aktiivisesti mm. EU:n ennallistamisasetusta koskevan lausunnon laatimiseen. Vuoden alkupuolen EU:n puheenjohtajamaana toiminut Ruotsi pysyi ETSK:lta lausunnon puurakentamisesta, johon MTK:n edustaja myös osallistui aktiivisesti. Puheenjohtajamaa ja ETSK järjestivät kesäkuussa Tukholmassa erityisen konferenssin puurakentamista, josta annettiin vahva viesti puurakentamisen edistämisen puolesta. Vuoden jälkipuolella EU:n puheenjohtajamaana toiminut Espanja järjesti ETSK:n kanssa mm. ruokaturvaa käsitelleen konferenssin Santiago De Compostellassa.

Simo Tiainen toimi kertomusvuonna ETSK:n esittelijänä oma-aloitelausunnossa ”Korkeiden energianhintojen vaikutus maatalousalaan ja maaseutualueille”. Lausunto hyväksyttiin joulukuussa komitean täysistunnossa suurella äänenemmistöllä. Lausunnossa annetaan useita toimenpidesuosituksia, mm. EU:n maatalouspolitiikkaan ja erityisesti elintarvikeketjun sopimuskäytäntöihin liittyen. Tiaisen asiantuntijana lausunnon valmistelutyössä toimi tohtori Kyösti Arovuori Reinu Econ Oy:stä.

Kertomusvuonna ETSK:ssa toteutettiin kauden puoliväliin liittyvä tehtäväkierto. Tiainen jatkoi oman ryhmänsä yhtenä varapuheenjohtajana. Lisäksi

Tiainen valittiin EU:n ja Armenian välisessä CEPA-sopimuksessa perustetun kansalaisjärjestöfoorumin puheenjohtajaksi. Tiainen jatkoi myös jäsenenä ETSK:n Venäjä-seurantakomiteassa sekä energia-, liikenne ja infrastruktuuriasioita käsittelevän jaoston työvaliokunnan jäsenenä sekä komiteassa toimivan viljelijäkategorian jäsenenä.

Pohjolan Talonpoikaisjärjestön Keskusneuvosto NBC – toiminta 2023

NBC-vieraat tutustumassa Tanskan tuottajajärjestön Søren Søndergaardin maatilalla (Kuva L&F)

Pohjolan Talonpoikaisjärjestön Keskusneuvosto NBC:n sihteeristö jatkoi koronapandemian aktivoimaa työtä Venäjän hyökkäyssodan vaikutusten lieventämiseksi. Pohjoismaisen tuottajajärjestöjen kesken jaettiin paljon kokemuksia yhteiskunnan ja markkinoiden toimivuuden rajoituksista, työvoiman saatavuudesta ja tukitoimenpiteistä. Tämä tarjosi kaikille osapuolille uusia näkökulmia, millä jäsenistön sopeutumiskykyä uuteen tilanteeseen voitiin helpottaa.

NBC:n yleiskokous kertomusvuotena järjestettiin Tanskan tuottajajärjestö

Landbrug & Fødevarer toimesta Billundissa elokuun puolivälissä. Pääkeskustelu käytiin tuottajien roolista ruokakriiseihin varautumisessa. Suomalainen huoltovarmuusjärjestelmä kiinnostaa muissa Pohjoismaissa ja yhteistyötä järjestelmien rakentamisessa jatketaan huoltovarmuustyöryhmässä. Ajankohtainen ja poliittisesti herkkä teema keräsi ison joukon pohjoismaisia vieraita Legolandiin.

Kokouksen julkilausuma kuvasi hyvin kokoukseen keskusteluja – ”Maatalous tarjoaa turvaa elintarviketuotannolle ja ratkaisuja kestäväan ruoan ja energian tuotantoon tulevaisuudessa. Voimme toimittaa ratkaisuja ja tuotteita, jotka täyttävät tulevaisuuden kestäväan yhteiskunnan tavoitteet ja tavoitteet. On välttämätöntä, että se tapahtuu rakentavassa ja luottamuksellisessa kumppanuudessa hallitusten, poliitikkojen ja tutkimuslaitosten kanssa.

Epävakaammassa ja epävarmassa maailmassa on tärkeää varmistaa elintarviketuotantoon valmistautuminen aktiivisella maataloudella ja toimivalla elintarvikejärjestelmällä. Tämä pätee taloudellisesti ja poliittisesti, ja se koskee hallituksia ja yksittäistä maataloutta. Pohjoismainen maatalous on valmis vastaamaan haasteisiin, mutta vaadimme selkeitä signaaleja suunnasta ja aikahorisontista. Haluamme varmistaa jatkuvan elintarvikehuollon ja olemme aktiivisia toimijoita vihreän energian lisäämisessä, mutta haluamme saada tunnustusta panoksesta ja odotamme olosuhteita, jotka takaavat pitkän aikavälin kannattavuuden maataloudessa.

Pohjoismaiden maanviljelijöillä on vahva tavoite turvata ja jatkaa vihreää siirtymää, ottaa käyttöön lisää ilmastotoimenpiteitä, toimittaa enemmän terveellistä ruokaa, vahvistaa ja kehittää biologista monimuotoisuutta, lisätä kestävää energiantuotantoa, turvata työpaikkoja maaseudulla ja edistää myönteistä talouskehitystä yhteiskunnassa. Mutta odotamme ymmärrystä maatalouden erityisolosuhteista ja mahdollisuudesta ylläpitää kannattavaa tuotantoa myös tuleville sukupolville.”

NBC on vuonna 1934 perustettu pohjoismaisten tuottaja- ja osuustoimintajärjestöjen yhteistyöfoorumi. Jäseninä ovat Maa- ja metsätaloustuottajain

Keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf ja Osuustoimintakeskus Pellervo (Suomi), Lantbrukarnas Riksförbund LRF (Ruotsi), Landbrug og Fødevarer (Tanska), Bændasamtök Islands (Islanti), Norges Bondelag ja Norsk Landbrukssamvirke (Norja). NBC:n Suomen osaston johtokunnassa ovat mukana MTK:n, SLC:n ja Osuustoimintakeskus Pellervon edustajat. Puheenjohtajana on MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila, varapuheenjohtajana SLC:n puheenjohtaja Mats Nylund ja sihteerinä Juha Ruippo.

World Farmers' Organisation WFO – Maailman viljelijäjärjestö

WFO on vuonna 2011 perustettu maailman tuottaja- ja osuustoimintajärjestö, jossa on mukana lähes 100 järjestöä maapallon kaikista maanosista. WFO edustaa 1,3 miljardia alkutuottajaa 40 maasta. Suomesta WFO:n jäsenenä on MTK. WFO jatkaa edeltäjänsä IFAP:n (International Federation of Agricultural Producers) työtä, joka toimi vuosina 1946 – 2010. MTK on ollut mukana alusta lähtien viljelijöiden globaalissa yhteistyössä jatkaen aktiivista rooliaan IFAP:ssa.

WFO:n 13. yleiskokoukseen osallistui 320 ihmistä 70 maasta. Sääntömääräisten asioiden lisäksi kokouksessa keskusteltiin WFO:n strategian päivityksestä, solidaarisuusrahaston käynnistymisestä, tieteellisen neuvoston ja työryhmien työstä. Kokouksen isäntinä olivat Southern African Agri Initiative (SAAI), African Farmers Association of South Africa (AFASA) ja the Wildlife Ranching South Africa (WRSA).

Kokous viimeisteli WFO:n kauppapolitiikkapäivityksen, jossa korostettiin paikallisten ruokajärjestelmien merkitystä, joita pitää myös tukea kauppapolitiikalla. Kokous päätti perustaa WFO:lle pysyvän kauppapolitiikkaryhmän. Kokous hyväksyi myös kannanoton viljelijöiden vastauksen ilmastohaasteeseen, ruokaturvaan ja markkinoiden epävarmuuteen. Lisäksi keskusteltiin WFO:n kannanostosta hiilimarkkinoihin.

WFO:n puheenjohtaja Arnold Puech d'Alissac kannusti osallistumaan mah-

dollisuuksien mukaan WFO:n uuteen solidaarisuusrahastoon, jolla tuetaan maksuvaikeuksissa olevia kehitysmaiden jäseniä jäsenmaksujen helpottamiseksi. Puheenjohtaja Puech d'Alissac haluaa nuoret mukaan WFO:n työhön. Gymnasium-koulutusohjelma on lähtenyt hyvin käyntiin ja osallisuutta täydennetään WFO Youth -toimintamallilla, jolla nuoret saavat paikan myös WFO:n hallituksessa. Gymnasium-ohjelmassa on mukana MTK:sta Katariina Latva. WFO:n tieteellistä komitean laajennetaan tukemaan WFO:n päätöksenteon tiedeperusteisuutta. Suomesta mukana on uutena MMT Liisa Pietola.

Varanhoidosta vastaavana (Treasurer) hallituksen jäsenenä Kati Partanen esitteli kokoukselle järjestön taloudenhoitoa. Partanen ja talouspäälikkö Giacomo Barbieri ovat uudistaneet järjestön talousraportointia vastaamaan paremmin järjestötyön ja laajan hankemaailman edellyttämää läpinäkyvyyttä ja tarkkaa talouden seurantaa. Partanen korosti puheenvuorossa, että järjestön toiminta ja strategia edellyttävät jäsenmäärän kasvua mm. latinalaisessa Amerikassa ja Länsi-Afrikassa.

Hallitukseen nimettiin Oseanian edustajaksi Australian tuottajajärjestön puheenjohtaja Fiona Simson. Hallitukseen on vielä paikkoja avoimena Etelä-Amerikalle. Varapuheenjohtajavaalin voitti Kanadan Mary Robinson.

Ruokaturvaryhmä esitti kymmenen vuotta vanhan politiikkapaperin päivityksen aloittamista. Kokous valtuutti ryhmän aloittamaan työn, joka lausuntokierroksen jälkeen tulee seuraavan yleiskokouksen hyväksyttäväksi. Ruokaturvaryhmässä on mukana MTK:sta Juha Ruippo.

Seuraava yleiskokous WFO 2024 General Assembly pidetään Roomassa. Veto vastuussa on sihteeristö yhdessä italialaisten jäsenten CIA ja Coldiretti kanssa.

WFO on viljelijöiden puhemies YK:ssa

Nälänhätä maailmassa on kasvussa, elintarviketurva heikkenemässä ja aliravitsemus kasvamassa. Äärimmäiset sääilmiöt yleistyvät. Viljelijöiden pääsy käsiksi tuotantoresursseihin, sukupuolten tasa-arvo, nuorten vaikutusmahdollisuudet ja markkinoille pääsy ovat edelleen haasteita. Viljelijät ovat

ensimmäisiä, jotka kohtaavat nämä ongelmat ja joiden pitää ratkaista niitä päivittäin, jotta ruokaa voitaisiin tuottaa enemmän ja kestävämmiin vähemmillä tuotantopanoksilla.

WFO:n vahvistaman The Farmers' Route -ohjelman mukaisesti WFO edistää viljelijöiden omaa lähestymistapaa maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamiseksi ja korostaa tapaa, jolla viljelijät ympäri maailmaa ovat jo rakentamassa kestävämpää tulevaisuutta koko ihmiskunnalle. Ohjelma on myös ohjenuora WFO:n valmistautuessa YK:n Food Systems Summit -jatkotyöhön.

Ohjelmassa korostetaan, että maailma on vuosituhansien ajan elänyt viljelijöiden työssä ja sitoutumisessa. Kuitenkin päätöksentekijät kansallisesti ja kansainvälisesti tekevät heidän päivittäiseen työhönsä ja elämäänsä koskevat päätökset. Viljelijöiden on sanottava mielipiteensä ja osoitettava tietään kohti kestävää kehitystä.

MTK järjesti yhdessä AgriCordin ja WFO:n kanssa viljelijäedustajat mukaan keskusteluun EU:n ja Afrikan Unionin maatalousministerikokoukseen Roomaan kesäkuussa. Kati Partanen piti viljelijäpuheenvuoro Euroopan puolelta.

WFO kokoaa viljelijät yhteen YK:n ilmastokokouksissa

Maa- ja metsätalouden rooli ilmastomuutoksessa on iso ja vaativa. On välttämätöntä, että viestinnässä tuodaan esille maatalouden asema ja sen merkitys ilmastotyössä. Monet ihmiset ovat kovin etäällä perustuotannon arjesta, mikä vaatii tutkimuksiin perustuvaa faktatietoa ja sen tehokasta viestintää. Maataloustuotannon olosuhteet ovat maapallon eri osissa hyvin erilaiset, mikä on otettava huomioon ratkaisuisissa.

The Climakers on tärkeä WFO:n toimintatapa, jolla viljelijöillä on konkreettinen mahdollisuus esittää toimenpiteitä ilmastomuutokseen sopeutumisen edistämiseksi. Maatalous sitoo miljardeja tonneja hiiltä ilmakehästä. On löydettävä kannusteet, miten työstä maksetaan viljelijöille.

YK:n ilmastokokous on nostanut WFO:n roolia viljelijöiden ilmastoryhmittym-

män vetäjänä jo COP26 Glasgow:ssa ja Sharm el Sheikhin COP27 -kokouksessa. COP26 sitoutti teollisuusmaita ilmastorahoitukseen. COP27:ssa kehitysmaat käänsivät rahoituksen painopistettä enemmän viljelijöiden kannalta oleelliseen ilmastomuutokseen sopeutumiseen. Dubain COP28-kokouksessa WFO:n ilmastotyöryhmän vetäjä brittien NFU:n Ceris Jones johti viljelijöiden yhteistä organisoimisesta. Ilmastokokoukset linkittivät myös MTK:n työn AgriCordissa yhteen WFO:n työn kanssa, kun järjestöt toimivat yhdessä viljelijöiden edun vaalijoina.

Pohjoismainen metsänomistajajärjestö NSF, eurooppalainen metsänomistajajärjestö CEPF ja metsänomistajien yhteistyöverkosto IFFA

Metsäasioissa vaikuttamme Euroopan metsänomistajien liiton CEPF:n kautta. CEPF on vuonna 1996 perustettu perhemetsänomistajien edunvalvontaorganisaatio, jossa jäseniä on yli 20 Euroopan maasta. Järjestö edustaa yli 16 miljoonaa yksityistä metsänomistajaa Euroopassa. Järjestön pääviestit ovat muun muassa kestävä metsätalouden puolustaminen, omistusoikeuksien huomioimien ja kilpailukykyinen metsäsektori Euroopassa. MTK:n Puheenjohtaja Juha Marttila on CEPF:n hallituksessa. MTK:n rooli CEPF kannanmuodostuksessa onkin merkittävä.

CEPF:n lisäksi Copa-Cogeca on ottanut metsäasioita viime vuosina agendalle enemmän. MTK:n metsäjohtaja Marko Mäki-Hakola on toiminut Copan metsätyöryhmän puheenjohtaja kesästä 2023 lähtien.

EU-päätöksentekoon vaikuttamisen lisäksi MTK:lla on laaja vaikuttamisverkosto pohjoismaisissa järjestöissä. Metsäasioissa Suomen, Ruotsin, Norjan ja Tanskan metsänomistajat perustivat vuonna 1995 NSF-verkoston, jonka tarkoituksena on puolustaa pohjoismaisten yksityismetsänomistajien erityispiirteitä EU-päätöksenteossa. NSF:llä on oma pohjoismainen metsäkoordinaattori Brysselissä, ja järjestön puheenjohtajuus siirtyi syyskuussa 2023 MTK:lle. Vuonna 2023 metsäkoordinaattorina toimi Maria Pohjala sekä loppuvuoden unkarilainen, aiemmin Copassa työskennellyt Dániel Komlós.

Kansainvälisten metsänomistajien ääni kuuluu IFFA:ssa. Kansainvälinen perhemetsänomistajien liitto IFFA, International Family Forestry Alliance perustettiin 2002. Järjestön tavoitteena on edistää perhemetsätaloutta ja metsien kestäväää käyttöä sekä niiden kehitystä tukevia päätöksiä kansainvälisissä prosesseissa, kuten YK:ssa ja FAO:ssa.

FFD 10 vuotta kehitysyhteistyötä AgriCord-verkostossa

MTK on AgriCord Allianssin jäsen ja näin ollen kansallisen maatalousjärjestö Food and Forest Development Finland (FFD) -kehitysjärjestön perustaja ja tuki. AgriCord Allianssin kautta vahvistamme maa- ja metsätaloussektoreilla toimivia tuottajajärjestöjä globaalissa etelässä, pitää sektorien tärkeyttä esillä kehityspolitiikassa ja -rahoituksessa. Maa- ja metsätaloustuottajat ovat monessa maassa tiukilla korkojen nousun sekä ilmastomuutoksen paineessa. Vaatimukset tietyille tuotteille vastuullisuusraportoinnin myötä tuovat myös lisätyötä. FFD hyödyntää toiminnassaan suomalaista osaamista ja verkostoja.

Lokakuussa 2023 FFD vietti kymmenvuotisjuhliaan. Kymmenen vuoden aikana järjestö on parantanut 500.000 tuottajan ja heidän perheenjäsenien toimeentuloa maaseudun elinkeinojen kautta. Alla oleva kuva kertoo keskeisimmät tulokset.

Toimintamme tukee useampaa kestävään kehityksen tavoitetta, mutta erityisesti köyhyyden vähentämistä (1.), ruokaturvan parantamista (2.), sukupuolten tasa-arvoa (5.), ihmisarvoisen työn ja talouskasvun tukemista (8.) ja

ilmastotekoja (13.). AgriCord –allianssissa on 13 ns. Agri-Agencya eri maista mukaan lukien FFD. FFD vetää Allianssin ilmastotyötä ja sitä kautta osallistui myös Dubain ilmastokokoukseen.

Kehitysyhteistyöhankkeiden kokonaisbudjetti 2023 oli n. 1,37 miljoonaa euroa. Rahoitus toiminnalle saatiin Suomen ulkoasiainministeriön, Ranskan (AFD) kehitysjärjestöltä ja Euroopan komissiolta osin suoraan ja osin IFAD:n teknisellä tuella. Hankkeilla tuettiin maa- ja metsätalouden tuottajajärjestöjä tai osuuskuntia eri aloilla, kuten metsänhoidon, metsätuotteiden, kuten lehtilautasten, maidon ja vihannesten tuotannossa sekä kalankasvatuksessa. Tuetut järjestöt sijaitsevat Hondurasissa, Keniassa, Nepalissa, Tansaniassa, Ugandassa ja Vietnamissa. Niiden kautta saavutettiin yli 27 000 tuottajaa ja heidän perhettään, joista noin 40 % oli naisia.

Tuetuilla järjestöillä on suomalainen kummiyhdistys, joita olivat metsähoitoyhdistykset Savotta ja Pirkanmaa. Maatalouspuolella kummeina toimivat: Puutarhaliitto ry, Paliskunnat ry, Carbon Action sekä Suomen Kalankasvattajaliitto ry. FFD:n 10-vuotisjuhlan yhteydessä järjestettiin työpaja etelän vieraittemme ja kummiemme kesken, missä identifiimme, miten FFD:n kummitoiminnan hyötyjä voisi vahvistaa niin globaalissa etelässä, kuin Suomessa. Lisäksi osa kummeista osallistui FSC-seminaariin sekä tapaamiseen suomalaisten elintarvikesektorin yrityksiin.

FFD on vetänyt AgriCord Allianssissa ilmastotyötä 2018 lähtien. Vuonna 2023 FFD järjesti koulutuksen kouluttajille "Building Resilience" (BR) sopeutumistyökalan I osasta Nepalissa ja koordinoi II osan kenttätestauksen Tansaniassa, Madagaskarilla sekä Burkina Fasossa yhteistyössä AgriCord allianssin sisäjärjestöjen kanssa. BR-II vahvistaa tuottajajärjestöjen osaamista ilmastohankkeiden suunnitteluun. Olemme myös valmistelleet allianssille selkeämpiä indikaattoreita ilmastotoimien seurantaan. Marraskuussa 2023 FFD osallistui yhdessä AgriCordin sihteeristön kanssa Dubain ilmastokokoukseen (COP-28).

FFD:n Tiina Huvio on AgriCordin hallituksessa tällä hetkellä ja Juha Ruippo edustaa MTK:ta AgriCordin yleiskokouksissa. Tiina Huvio edustaa MTK:ta myös FAO:n Forest and Farm Facilityn ohjauksomiteassa ja toimi sen puheenjohtajana.

**MTK-KESKUSLIITON HALLINNON
JA TOIMIELINTEN TOIMINTA**

Johtokunta

MTK:n johtokunta kokoontui 13 kertaa. Kokoukset pidettiin pääsääntöisesti MTK:n keskusliiton tiloissa Simonkadulla. Erillisinä strategiakokouksina käsiteltiin useampaan otteeseen MTK:n strategian päivittämistä ja vastuulisuusasioita sekä kilpailuoikeudellisia asioita. Lisäksi saatiin katsaus omistajaohjauksesta sekä meneillään olevista hankkeista. Vuoden viimeisessä strategiapäivässä käytiin läpi monimuotoisuustiekarttaa sekä järjestöllisiä asioita, kuten uutta IT-strategiaa.

Johtokunta käsitteli kokouksissaan uusinta ja tulevaa CAP-ohjelmaa sekä kansallisen tuen ratkaisua. Lisäksi käsiteltiin muita maatalouteen ja sen kannattavuuteen, ympäristöön, metsänomistukseen, maaseutuyrittäjyyteen ja koulutukseen sekä muuhun edunvalvontaan liittyviä asioita. Myös EU-vaikuttamista ja siihen liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä ja niitä koskevia linjauksia ja päätöksiä sekä kannanottoja linjattiin. Monia maankäyttö-, sosiaali- ja veropolitiikkaan liittyviä asioita oli johtokunnan asialistalla. Johtokunta lähetti kokoustiedotteita MTK:n valtuuskunnan jäsenille sekä medialle. Uusi maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah sekä uusi perusturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen kävivät johtokunnan vieraana keskustelemassa ajankohtaisista asioista.

Vuoden 2023 eduskuntavaaliohjelman viimeistely sekä niiden jälkeisiin hallitusneuvotteluihin valmistautuminen olivat listalla. Johtokunta sai katsauksia puheenjohtajalta ja toiminnanjohtajalta sekä linjajohtajilta lyhyitä katsauksia asiantuntijoiden pöydällä olevista asioista. Lisäksi johtokunnan jäsenet raportoivat valiokuntien ja verkostojen kokouksista.

Eri sidosryhmien, muun muassa ministeriöiden, muiden järjestöjen ja osuuskuntien edustajien tapaamiset olivat osa johtokunnan työtä. Yhteistyökokouksia pidettiin perinteiseen tapaan yhteisöjäsenten kanssa. Johtokunta käsitteli ja teki päätöksiä myös keskusliiton taloudesta ja sijoituksista.

Johtokunta käsitteli liittojen ja valiokuntien lähettämiä kirjeitä, esityksiä ja aloitteita. Keskusliiton asiantuntijat pitivät alustuksia meneillään olevista aiheista. Johtokunnan jäsenet kiersivät myös aktiivisesti liittojen ja yhdistysten

kokouksissa ja tilaisuuksissa ympäri Suomea. Osa vieraili myös kokouksissa Brysselissä.

Johtokunnan kesäretki tehtiin vuonna 2023 Lappiin. Siellä tavattiin median ja sidosryhmien edustajia illallisen merkeissä. Varsinaisessa ohjelmassa oli tilavierailuja, Inarin kunnanjohtajan tapaaminen, Inarin yhteismetsän sekä MTK Lapin ja Metsänomistajien edustajia. Lisäksi vierailtiin Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksessa, jossa keskusteltiin Saamelaiskäräjien edustajien kanssa ja tutustuttiin Saamelaismuseo Siidaan.

Johtokunnan kokoonpano

1. puheenjohtaja MMT, maanviljelijä Juha Marttila Simosta (2009 -, johtokunnan jäsen 2005 -)
 2. puheenjohtaja maanviljelijä Tero Lahti Karstulasta (2023 -)
 3. puheenjohtaja maanviljelijä Arto Laine Hattulasta (2021 -)
- TaM, maanviljelijä Markus Eerola Hyvinkäältä (2011 -)
- maanviljelijä Kati Partanen Iisalmesta (2011 -)
- maanviljelijä Jaakko Halkilahti Salosta (2014 -)
- maanviljelijä Asko Miettinen Joensuusta (2019 -)
- maanviljelijä Susanna Valtonen Hämeenlinnasta (2022 -)

Johtokunnan kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeutettuina osallistui valtuuskunnan puheenjohtaja, maanviljelijä Eerikki Viljanen, metsävaltuuskunnan puheenjohtaja maanviljelijä Mikko Tirola sekä toiminnanjohtaja Jyrki Wallin. Johtokunnan sihteerinä toimi johdon erityisavustaja Tiina Perho sekä talous- ja henkilöstöasioiden osalta talousjohtaja Heikki Laurinen.

Johtoryhmä

Johtoryhmä kokoontui kertomusvuoden aikana 12 kertaa. Keskusliiton operatiivisena elimenä toimii johtoryhmä. Johtoryhmä käsittelee johtokunnan

sille antamia tehtäviä ja valmistelee johtokunnalle päätettäväksi esitettäviä asioita. Lisäksi johtoryhmä käsittelee ja tekee päätöksiä keskusliiton talous- ja henkilöstöasioista siinä laajuudessa kuin johtoryhmän ohjesäännössä on määritelty. Lisäksi johtoryhmä nimeää järjestön edustajia eri ministeriöiden tai muiden vastaavien työ- ja muihin ryhmiin.

Johtoryhmän kokoonpano

Johtoryhmän puheenjohtajana toimi johtokunnan ensimmäinen puheenjohtaja Juha Marttila ja jäseninä 2. puheenjohtaja Tero Lahti, 3. puheenjohtaja Arto Laine sekä toiminnanjohtaja

Jyrki Wallin. Läsnaolo-oikeutettuina johtoryhmän kokouksiin osallistuivat MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Eerikki Viljanen sekä metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko Tirola. Keskusliiton toimihenkilöt ovat osallistuneet johtoryhmän kokouksiin tarpeen tullen omien vastualueidensa asioiden esittelijöinä. Johtoryhmän sihteerinä toimi johdon erityisavustaja Tiina Perho sekä talous- ja henkilöstöasioiden osalta talousjohtaja Heikki Laurinen.

Valtuuskunta 2023

MTK:n valtuuskunta kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa. Valtuuskuntaan kuului 55 MTK-liittojen nimeämää jäsentä, 20 MTK:n jäseniksi liittyneiden metsänhoitoyhdistysten nimeämää jäsentä, neljä yhteisöjäsentä ja kuusi asiantuntijaa.

Valtuuskunnan kevätkokous järjestettiin Espoon Hanasaassa 12.4.2023. Kokouksessa oli läsnä 70 varsinaista jäsentä, 7 varajäsentä. Asiantuntijajäsenistä paikalla oli viisi edustajaa.

Vuoden Helmi -palkinto myönnettiin MTK-Merikarvialle Terve Ruoka messujen järjestämisestä.

Valtuuskunta vahvisti MTK:n ja MTK-konsernin edellisen vuoden tilinpäätöksen ja antoi vastuuvapauden asianomaisille.

Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin jatkamaan Eerikki Viljanen MTK-Uudeltamaalta, 1. varapuheenjohtajaksi Sanna Hämäläinen MTK-Etelä-Savosta ja 2. varapuheenjohtajaksi Sari Lantta Mhy Mänty-Saimaasta.

Valtuuskunnan syyskokous järjestettiin 22.–23.11.2023 Espoon Hanasaassa. Kokouksessa oli läsnä 65 varsinaista jäsentä, 5 varajäsentä. Asiantuntijajäsenistä paikalla oli kolme edustajaa.

Valtuuskunta hyväksyi MTK:n toimintasuunnitelman ja talousarvion. Ensimmäisenä päivänä aloitettiin yleiskeskustelu, jossa tehtiin henkilöesitykset toisen päivän henkilövaaleihin. Ensimmäisen kokouspäivän päätteeksi järjestettiin johtokunnan jäsenten vaaliin osallistuneille ehdokkaalle paneelikeskustelu. Illallinen nautittiin kokouspaikan ravintolassa ja illallispuheen piti päätoimittaja Ulla Appelsin.

Toinen kokouspäivä jatkui yleiskeskustelulla ja tämän jälkeen kuultiin asiantuntijoiden vastaukset. Kokouksen toisena päivänä kokouksessa vieraili maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah.

Kokouksessa valittiin johtokunnan erovuoroisten jäsenten tilalle johtokunnan jäseniksi kolmivuotiskaudelle 2024–2026 Riitta Torikka (MTK-Kaakkois-Suomi) ja Aleksis Kyrö (MTK- Uusimaa).

MTK:n valtuuskunnan kokoonpano 2023

	MTK-liitot	Nimi
1	Etelä-Pohjanmaa	Huhtala Arto
2	Etelä-Pohjanmaa	Kankaanpää Timo pj
3	Etelä-Pohjanmaa	Kohtakangas Kati
4	Etelä-Pohjanmaa	Isomäki Jaakko
5	Etelä-Pohjanmaa	Ojala Tero

6	Etelä-Pohjanmaa	Rantala Suvi
7	Etelä-Pohjanmaa	Uitto Hannu
8	Etelä-Savo	Makkonen Otto
9	Etelä-Savo	Hämäläinen Sanna pj
10	Etelä-Savo	Pajunen Taneli
11	Häme	Kantola Matti
12	Häme	Haarala Lassi-Antti pj
13	Häme	Länninki Aku
14	Häme	Parikka Pia
15	Häme	Välilä Päivi
16	Kaakkois-Suomi	Hovi Petri
17	Kaakkois-Suomi	Suonio Susanna
18	Kaakkois-Suomi	Savelainen Ville
19	Kaakkois-Suomi	Seitsonen Matti pj
20	Keski-Pohjanmaa	Ala-Kopsala Atso
21	Keski-Pohjanmaa	Vuotila Henna pj
22	Keski-Pohjanmaa	Kanala Arsi
23	Keski-Suomi	Jalkanen Juhana pj
24	Keski-Suomi	Laahanen Maija
25	Keski-Suomi	Ahonen Tomi
26	Lappi	Kasurinen Hanna-Mari pj
27	Lappi	Kortesalmi Aleks
28	Pirkanmaa	Hevonoja Jani
29	Pirkanmaa	Niittyöja Jukka pj.
30	Pirkanmaa	Ojanen Tuula
31	Pohjois-Karjala	Myllynen Kalle pj
32	Pohjois-Karjala	Leminen Urpo
33	Pohjois-Karjala	Pennanen Kari Pekka
34	Pohjois-Savo	Harmoinen Bartje
35	Pohjois-Savo	Sirviö Perttu pj
36	Pohjois-Savo	Kiiski Atte
37	Pohjois-Savo	Kajan Jari
38	Pohjois-Suomi	Nivala Sami pj
39	Pohjois-Suomi	Komulainen Eija

40	Pohjois-Suomi	Joensuu Sauli
41	Pohjois-Suomi	Paakkari Tauno
42	Pohjois-Suomi	Ojantakanen Jukka
43	Satakunta	Heikola Otso pj
44	Satakunta	Kangasvuori-Hosike Anne
45	Satakunta	Junnila Juha
46	Satakunta	Tiusanen Johannes
47	Satakunta	Uusitalo Mikko
48	Uusimaa	Kurki Sanna
49	Uusimaa	Kyrö Aleksis pj
50	Uusimaa	Viljanen Eerikki
51	Varsinais-Suomi	Ahokas Pekka
52	Varsinais-Suomi	Lehtonen Arne pj
53	Varsinais-Suomi	Mahkonen Tero
54	Varsinais-Suomi	Jensen Henrik
55	Varsinais-Suomi	Setälä Anna

Yhteisöjäsenet

1	STKL	Sjöholm Markus
2	ProAgria	Keisala Merja
3	Suomen Yhteismetsät	Kerkelä Antti
4	Suomen Hippos ry	Voutilainen Harri

MHY-alueet

1	Itä-Suomi	Aalto Jouni
2	Itä-Suomi	Lantta Sari
3	Itä-Suomi	Tiirola Mikko
4	Itä-Suomi	Otronen Päivikki
5	Itä-Suomi	Tolppanen Tapio
6	Itä-Suomi	Vauhkonen Mikko
7	Itä-Suomi	Koskiaho Lari
8	Itä-Suomi	Hatakka Markku
9	Länsi-Suomi	Hakala Herman
10	Länsi-Suomi	Sillanpää Jarmo

11	Länsi-Suomi	Mäntylä Juha
12	Länsi-Suomi	Heikkilä Kyösti
13	Länsi-Suomi	Piekkari Tuula
14	Länsi-Suomi	Kataja Jukka-Pekka
15	Länsi-Suomi	Villman Jarmo
16	Länsi-Suomi	Vesanto Jukka
17	Pohjois-Suomi	Lehtiniemi Heikki
18	Pohjois-Suomi	Granroth Aaro
19	Pohjois-Suomi	Heikkilä Matti
20	Pohjois-Suomi	Moilanen Heikki

Asiantuntijat

1	Valio Oy	Toimitusjohtaja Annikka Hurme
2	Mela	Toimitusjohtaja Heli Backman
3	Osuustoiminta-keskus Pellervo ry	Toimitusjohtaja Mari Kokko
4	HKScan Oyj	Toimitusjohtaja Juha Ruohola
5	Berner Oy	Toimitusjohtaja Antti Korpiniemi
6	Luke	Professori Johanna Buchert

Metsävaltuuskunta

Metsävaltuuskunta kokoontui vuonna 2023 yhden kerran. Metsävaltuuskunnan varsinainen kokous pidettiin 2.11. Espoon Hanasaassa. Kokouksesitelmän piti metsäbiotalouden tiedepaneelin puheenjohtaja Antti Asikainen.

Metsävaltuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin Mikko Tirola, 1. varapuheenjohtajaksi Timo Junnila ja 2. varapuheenjohtajaksi Otto von Frenckell.

Kokouksessa hyväksyttiin muutokset metsävaltuuskunnan sääntöihin, jonka perusteella metsäjohtokunnassa edustettuna oleva alle 35-vuotias maa-seutunuorten edustaja tulee täysivaltaiseksi metsäjohtokunnan jäseneksi. Metsävaltuuskunnan uusien sääntöjen mukaan metsänhoitoyhdistyksillä on oikeus valita yksi edustaja metsävaltuuskuntaan yhdistyksen edellisen

vuoden lopussa olevan jäsenmäärän perusteella jokaista alkavaa 5000 jäsentä kohden.

Vuoden Kymppi -tunnustus luovutettiin Metsänhoitoyhdistys Pirkanmaan metsäasiantuntija Jouko Lehtiselle. Kunniainnointi myönnettiin Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen Timo Hannoselle.

Metsävaltuuskunta myönsi metsävaltuuskunnan kultaiset ansiomerkit Heikki Moilaselle (MHY Kainuu) ja Jouni Tiaiselle (MHYP Oy).

Varsinaista kokousta edeltäneenä päivänä 1.11. Espoon Hanasaassa järjestettiin metsävaltuuskunnan seminaari ja illallinen. Seminaarin teemoina olivat suometsät ja Metsänomistajat-strategiatyö. Seminaarin jälkeen metsävaltuuskunnan kokousedustajat pitivät suuralueittaiset kokouksensa.

Metsäjohtokunnan vuosikertomus 2023

Metsäjohtokunta kokoontui vuonna 2023 yhteensä 11 kertaa, minkä lisäksi järjestettiin yksi sähköpostikokous. Kokouksissa käsiteltiin monipuolisesti metsäalan ajankohtaisia aiheita ja linjattiin metsällisen edunvalvonnan suuntaa. Ajankohtaisia toistuvia aiheita olivat muun muassa Metsämarssi 2023, MTK:n metsätavoitteet hallitusneuvotteluissa, Metsänomistajat-strategia sekä MTK:n ja SLC:n luonnon monimuotoisuuden tiekartta. Metsäjohtokunta myönsi vuoden aikana kahdeksan hopeista ansiomerkkiä.

Metsäjohtokunnan perinteinen kesäretki suuntautui tänä vuonna Latvian pääkaupunki Riiikaan. Ensimmäisenä retkipäivänä metsäjohtokunta pääsi tutustumaan Latvian Finierisin, Baltian johtavan vanerin ja sen tuotteiden valmistajan, toimintaan. Tämän lisäksi metsäjohtokunta vieraili Latvian State Forests, Latvian Forest Owners Association sekä ympäristö- ja maatalousministeriön luona. Toisena retkipäivänä metsäjohtokunta piti myös oman kokouksen.

Metsäjohtokunnan jäseninä toimintavuoden aikana toimivat: Juha Marttila, Juha-Pekka Hannikainen, Jyrki Mela, Heikki Moilanen, Elina Saari, Hannu Välikangas, Mats Nylund, Mikko Tirola, Eerikki Viljanen ja Marko Mäki-Hakola. Sihteerinä toimi Laura Harjunpää. (4.3. tapaturmaisesti edesmenneen Antti Teivaalan poismenon jälkeen metsäjohtokunta toimi vajaalukuisena).

Johdon tuki Compliance-asiat:

Panostimme koko kertomusvuoden MTK:n sisäisten toimintaohjeiden ja työvälineiden rakentamiseen ja systemaattiseen käyttöön. Otimme lakisääteisen Whistleblower-ilmoituskanavan käyttöön MTK:n nettisivuilla.

Uudistimme MTK:n kilpailuoikeudellisen compliance –ohjeistuksen ja jalkautimme kilpailuoikeudelliset koulutukset organisaatioomme hallinto-ohjesäännön mukaisesti. Jokaisessa kokouksessa todetaan kilpailulain noudattamisen vaatimukset sekä toimintaohjeet ja niitä noudatetaan.

Laajensimme epäasialliseen käytökseen puuttumisen prosessin toimihenkilötasolta koko organisaatiollemme, luottamushenkilöihin ja valiokuntiin- ja verkostoihin.

Valmistauduimme avoimuusrekisterilain käyttöön MTK:ssa osallistuen avoimuusrekisterin neuvottelukunnan kokouksiin ja kouluttamalla aiheesta liitoille ja yhdistyksille.

 Metsänomistajat

 MTK

Metsäno
...ssa hyvä

HENKILÖSTÖ

Keskusliitossa työsuhteessa vuoden 2023 lopussa oli 103 henkilöä. Henkilöstön määrä pysyi viimevuotisella tasolla, mutta nousi edellisiin vuosiin nähden (2019: 90 henkilöä, 2020: 92 henkilöä, 2021: 89 henkilöä ja 2022: 102 henkilöä). Henkilöstömäärän nousu johtuu ennen kaikkea määräaikaisten hankehenkilöiden määrän selvällä nousulla sekä tietyillä sijaisuuksilla.

Naisten osuus henkilöstöstä vuoden 2023 lopussa oli 53 % ja miesten 47 %. Henkilöstön keski-ikä oli 48 vuotta ja keskimääräinen työsuhteen kesto kahdeksan vuotta. Henkilöstön vaihtuvuus on maltillista. Vakituisten henkilöstön kokonaisvaihtuvuus on reilu neljä prosenttia, mikä puolittui vuodesta 2022 (8,5 %). Työsuhteet ovat pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevia ja kokoaikaisia. Määräaikaiset työsuhteet perustuvat tyypillisesti hankkeisiin ja sijaisuuksiin.

Vuonna 2023 toteutimme muutamia hanke- ja korvausrekrytointeja eri asiantuntijatehtäviin. Kesäksi palkkasimme kesätyöntekijöitä ja Brysseliin toimistoon harjoittelijoita viiden kuukauden harjoittelujaksoille.

Vuonna 2023 kehitimme edelleen monipaikkaista työskentelytapaamme, jossa yhdistyy työn tekemisen joustavuus ja yhteisöllisyyttä vahvistavat fyysiset kohtaamiset niin yksiköittäin kuin organisaatiotasolla. Linjasimme keskiviikot yhteisiksi toimistopäiviksemme.

Toteutimme vuosikellon mukaisesti henkilöstötutkimuksen sekä sitä täydentävän pulssikyselyn. Käsittelimme tulokset ja sovimme kehittämistoimista yksiköittäin ja keskusliiton tasolla. Tulosten perusteella työpaikan vahvuuksia ovat olleet työtovereilta sekä esihenkilöltä saatu apu ja tuki, hyvä yhteishenki, sekä työn mielenkiintoisuus. Kehittämiskohteiksi nousi erityisesti työn henkisen ja kognitiivisen kuormituksen vähentäminen.

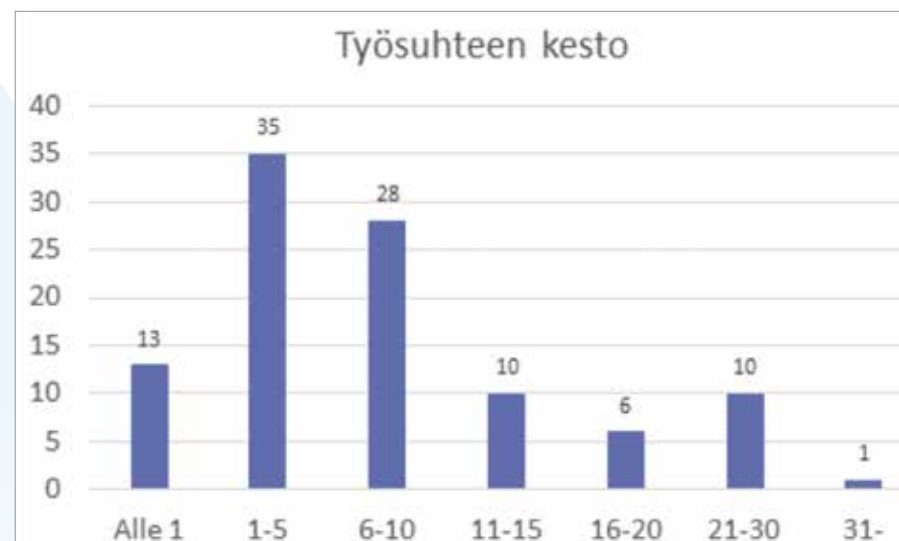
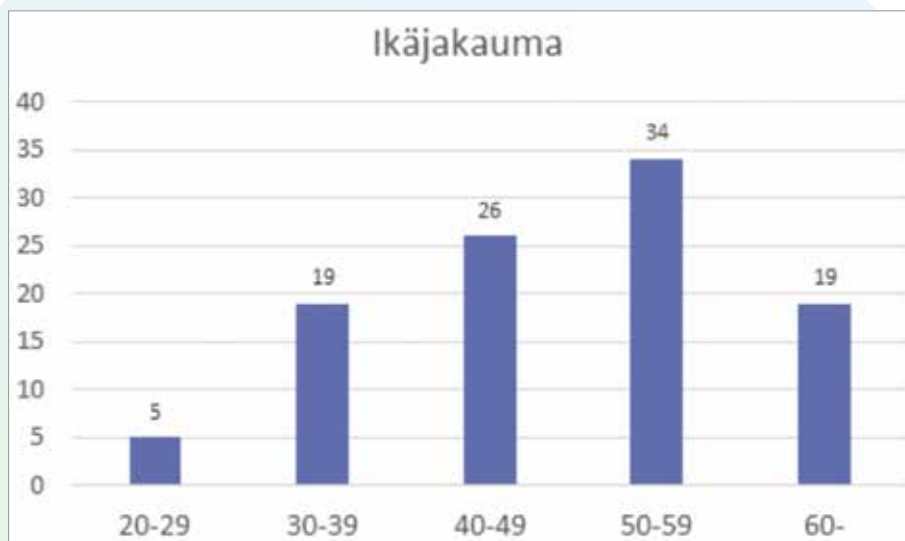
Rakensimme kehityskeskusteluprosessin ja siihen liittyvät työkalut HR-järjestelmään ja toteutimme vuosittaiset koko henkilöstön läpileikkaavat keskustelut. Keskusliiton henkilöstön osaamista kehitimme erityisesti vaikuttajataitojen osalta sekä asiantuntijoiden oman substanssiosaamisen osalta. Lisäksi tarjosimme henkilöstölle englannin kielen opetusta sekä loppuvuodesta jälleen mahdollisuuden digitaalisten monipuoliseen kehittämiseen Eduhousen koulutustarjonnan kautta.

Esihenkilötyön ajankohtaisia teemoja käsittelevät esihenkilötärskyt jatkuivat kvartaaleittain vuonna 2023. Talon yhteisiä perehdytystilaisuuksia järjestimme vuoden mittaan kaksi kertaa, joiden lisäksi valmistelimme perehdytyksen verkkokursseja ja uudistimme perehdytysprosessimme. Yhteisöllisyyden, sisäisen viestinnän ja tiedonkulun varmistamiseksi jatkoimme säännöllisiä yhteisiä henkilöstötilaisuuksia ja -infoja.

Jatkoimme työhyvinvoinnin monipuolista ylläpitämistä ja kehittämistä yhteistyössä henkilöstön ja työterveyshuollon kanssa. Tarjosimme henkilöstölle ohjattua taukoliikuntaa hyvinvointisovellus Cuckoon avulla. Jatkoimme edelleen 50 vuotta täyttäneiden mahdollisuutta osallistua työkykyä tukevaan Kuntoviikkoon. Kuntoviikko on ennalta ehkäisevää varhaisvaiheen kuntoutusta, jota Kela tukee. Tarjosimme henkilöstölle mahdollisuuden osallistua ensiapukoulutuksen. Lisäksi tuimme henkilöstön hyvinvointia, liikunta- ja kulttuuriharrastuksia tarjoamalla virike-etua.

Vuonna 2023 sairauspoissaolot pysyttelivät viimevuotisen tasolla ollen noin kaksi prosenttia. Jatkoimme henkilöstön työkyvyn ylläpitämiseen tähtävästä yhteistyötä työeläkeyhtiö Varman kanssa. Myös työtapaturma- ja työkyvyttömyyseläketietojen näkökulmasta vuoden 2023 tilanne oli erinomainen. Vuonna 2023 linjasimme pelisäännöt ja puuttumisen mekanismin MTK:n toimintakentän turvallisen työskentelykulttuurin varmistamiseksi.

Graafeja (tilanne 31.12.2023):

A man with a beard, wearing a dark blue turtleneck sweater, a dark blue cap, and orange pants, stands in a forest. He is touching the trunk of a large tree with his right hand and looking upwards. The forest is filled with tall, thin trees and green undergrowth. The word "TALOUS" is written in white capital letters in the bottom left corner.

TALOUS

Toimintakertomus 1.1. – 31.12.2023

Konsernin toiminta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry konsernin konsernitilinpäätökseen on vuonna 2023 tytäryhtiöinä sisällytetty Viestimedia Oy (99,98 %), ArvoLex Oy (72,32 %, ent. Maanomistajien Arviointikeskus Oy), Lehtirahasto Oy (100 %) ja Maalaisten Talo Oy (66,04 %). Konsernitilinpäätökseen on lisäksi sisällytetty emon suoraan omistamat osakkuusyhtiöt Pellervo-Instituutti Oy (50,0 %), MTK Hankinnat Oy (42,00 %), Töitä Suomesta Työvoimapaalvelut Oy (33,33 %), Dataspace Europe Oy (31,72 %) ja Metsänhoitoyhdistysten Palvelu MHYP Oy (25,33 %) sekä Viestimedia Oy:n omistamat osakkuusyhtiöt Myyntimestarit Oy (31,62 %) sekä tilikaudella hankittu osuus Tombcape & Tippler Oy:stä (24,80 %).

Konsernin tilikauden tulos oli +6,2 milj. euroa voitollinen (+53,1 milj. euroa vuonna 2022). Tilikauden ylijäämä verojen ja tilinpäätössiirtojen jälkeen oli +5,4 milj. euroa voitollinen (+52,3 milj.).

MTK:n yleisenä omistajapolitiikkana on, että MTK edellyttää aina omistuksiltaan pitkällä aikavälillä yleisten liiketoiminnallisten periaatteiden mukaista tuottoa, ei vain mahdollista toiminnallista lisäarvoa.

Keskusliiton toiminta ja talous vuonna 2023

Varsinaisen toiminnan kulujäämä (ns. kulujäämä I) jatkoi kolmatta vuotta perättäin voimakasta kasvuun tilikauden 2020 poikkeuksellisen alhaiselta koronapandemian tasolta. Kulujäämä nousi +6,1 % eli +0,765 milj. euroa ollen -13,297 milj. euroa (+14 %, -12,532 milj. euroa) alittaen kuitenkin budjetoidun (-13,894 milj. euroa).

Edunvalvonnan ja jäsenpalveluiden kulut olivat -13,058 milj. euroa kasvaen +0,577 milj. euroa eli +4,6 % vuodesta 2022. Henkilöstökulut muodostivat merkittävimmän osan eli 64 % kaikista edunvalvonnan kuluista (61 % v. 2022). Henkilöstökulut kasvoivat +0,709 milj. eurolla eli +9,3 %. Toiminnan täysimääräistä palautumista koronavuosista uuteen toimintatapaan kuvastaa se, että matka- ja autokulut kasvoivat voimakkaasti +37 %:lla 0,633 milj.

euroon sekä kokous- ja neuvottelukulut kasvoivat +86 %:lla 0,151 milj. euroon. Edunvalvonnan tuotot ovat erilaisia edunvalvonnan toteuttamiseen tai yhteistyösopimuksiin liittyviä veloituksia, joiden kokonaismäärä oli 1,855 milj. euroa (2022 1,711 milj. euroa).

Projektitoiminnan kulujäämä oli -0,772 milj. euroa (-0,534 milj. euroa).

MTK:n Säätiö myönsi avustuksia järjestökoulutuksen yksittäisiin kursseihin ja koulutuksiin sekä muuhun toimintaan 0,380 milj. euroa. Järjestökoulutuksen aktiviteetit säilyivät korkealla tasolla.

Jäsenlehti Mainion kulujäämä kasvoi +38 % ollen -0,313 milj. euroa tuottojen pysyessä alhaisina. Kulujäämää kasvatti jäsenviestintäkonseptin uudistaminen vuonna 2023. Painettu lehti jaettiin vuonna 2023 kaksi kertaa vuodessa kaikille jäsenille. Samalla sen kulujäämä suureni budjetoidusti noin -0,1 milj. eurolla.

Varainhankinta

Varainhankinnan bruttotuotto vuonna 2023 oli +5,145 milj. euroa (+4,831 milj. euroa) kasvaen +6,5 %. Jäsenmaksujen bruttotuotolla kyettiin kattamaan 31 % (31 %) varsinaisen toiminnan kuluista. Jäsenmaksutuotot kasvoivat +0,293 milj. eurolla ollen 4,966 milj. euroa ja saavuttaen budjetoidun tason.

Varainhankinnan kulut -1,2 milj. euroa muodostuivat pääosin jäsenpalvelurekisteri Oivan kehitykseen ja operointiin käytetyistä kuluista -1,0 milj. euroa. Varainhankinnan kustannukset keskusliitolle ovat kasvaneet järjestöuudistuksen johdosta erittäin voimakkaasti. Jäsenmaksujen bruttotuotoista edelleen lähes neljännes meni varainhankinnan kuluihin. Varainhankinnan kuluiksi kirjattiin -0,137 milj. euroa korvauksia maataloustuottajain yhdistysten järjestämistä koululaistapahtumista sekä Kokkaa kotimaista -kampanjasta. MTK:n Säätiö myönsi +0,1 milj. euron avustuksen näihin tapahtumiin.

Varainhankinnan nettotuotto kasvoi 3,961 milj. euroon saavuttaen budjetoidun tason. Vuonna 2021 käynnistyneen järjestöuudistuksen tavoitteena oli kasvattaa merkittäväällä tavalla varainhankinnan nettotuottoa pitkällä

aikavälillä järjestön kaikilla tasoilla. Toistaiseksi keskusliiton varainhankinnan nettotuotto on jäänyt selvästi ennen uudistusta vallinnutta tasoa alemmaksi.

Varainhankinnan jälkeen sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettavaksi kulujäämäksi (ns. kulujäämä II) muodostui -9,336 milj. euroa (-9,165 milj. euroa). Kulujäämä II kasvoi +1,9 % (-0,171 milj. euroa) ollen kuitenkin -0,6 milj. euroa budjetoitua (-9,967 milj. euroa) pienempi.

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettava osuus keskusliiton kuluista oli 58 % (2022 60 %). Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojäämä ilman kauppavoittoa / tappiota ja sijoitusomaisuuden arvonalennusten / palautusten muutoksia oli +13,3 milj. euroa (+8,2 milj. euroa). Juoksevilla sijoitustoiminnalla kyettiin kattamaan varsinaisen toiminnan kulujäämä varainhankinnan jälkeen.

Viestimedia Oy maksoi osinkoa 4,0 milj. euroa (4,0 milj. euroa). Muut osinkotuotot olivat 8,3 milj. euroa (7,2 milj. euroa). Osinkotuottoja nosti vaihtoehtoisten sijoitusten kasvaneet juoksevat tuotot.

Kiinteistöjen ja osakehuoneistojen nettotuotto oli +1,4 milj. euroa (-3,4 milj. euroa). Vuonna 2021 käynnistynyt Revontulentie 9 kiinteistön peruskorjaus valmistui vuoden 2022 lopussa ja kiinteistö luovutettiin vuokralaisen käyttöön 20 vuoden vuokrasopimuksella vuoden 2023 alusta.

Keskusliiton pitkän ajan strategisessa allokaatiomuutoksessa vaihtoehtoisten sijoitusten painoa on järjestelmällisesti lisätty useiden vuosien ajan. Vaihtoehtoisten sijoitusten tasearvo kasvoi vuodessa 19 milj. eurolla (20 milj. eurolla) 96 milj. euroon. Vaihtoehtoisten sijoitusten osuus markkina-arvoin laskettuna nousi tilikauden lopussa 38,8 %:iin keskusliiton sijoituksista. Sijoitusvarallisuuden allokaation strateginen muokkaus jatkuu edelleen lähivuodet kasvattamalla pääomasijoitusten suhteellista osuutta. Vaihtoehtoisten sijoitusten osuuden kasvattaminen on toistaiseksi laskenut salkun arvon vaihtelua eli salkun volatiliiteetti on laskenut. Osana MTK:n sijoitusohjesäännön ja sijoitusperiaatteiden uudistamista MTK:n johtokunta käynnisti vuonna

2017 pitkään omistettujen tiettyjen kotimaisten osakkeiden vähentämishojelman. Ohjelma jatkuu edelleen.

Sijoitusten tuotto tilikaudella 2023 oli +4,7 % jääden pitkän ajan tavoitetta alemmaksi. Edellisellä tilikaudella 2022 likvidien korko- ja osakesijoitusten tuotto oli voimakkaan negatiivinen. Tilikaudella 2023 likvidien korko- ja osakesijoitusten tuotto oli hyvä ja odotettua selvästi parempi, koska maailmantalous ei vastoin odotuksia ajautunut taantumaan, inflaation hidastuminen alkoi ja korkotason jyrkkä nousu pysähtyi. Korkojen jyrkän nousun aiheuttama markkinavaikutus siirtyi tilikaudella 2023 odotetusti vaihtoehtoihin sijoituksiin ja niiden sisällä erityisesti kiinteistö- ja infrasijoituksiin, joiden tuotto oli negatiivinen. Listaamattomien korkosijoitusten tuotto sen sijaan jatkui erittäin hyvänä ja vakaana.

Tulokseen kirjattava kauppavoittojen ja sijoitustappioiden nettomäärä vuonna 2023 jäi vähäiseksi +0,8 milj. euroon (+62,6 milj. euroa).

Arvonalennukset kirjataan välittömästi tilinpäätökseen yksittäisen sijoituksen markkina-arvon alittaessa sen hankinta-arvon. Arvonalennuksia ja arvonalennusten palautuksia kirjattiin nettomääräisesti +2,0 milj. euroa (-8,0 milj. euroa). Arvonalennuksia oli 31.12.2023 taseessa -9,0 milj. euroa (-11,0 milj. euroa) eli niiden määrä laski parantaen tulosta +2,0 milj. euroa. Suurin yksittäinen arvonalennus koskee HKScanin osakkeita (-4,4 milj. euroa).

Joulukuussa 2023 Finnpulp Oy:n osakkeenomistajat tekivät yksimielisen päätöksen ehdoista, joilla yhtiö ostaa halukkaiden osakkaiden osakkeet 31.3.2024 mennessä. MTK ja muut suomalaiset sijoittajat luopuvat järjestelyssä omistuksestaan yhtiössä. MTK sijoitti Finnpulp Oy:öön 2,167 milj. euroa ja on tehnyt omistuksestaan tilikausina 2019–2023 yhteensä -1,3 milj. euron arvonalennuksen.

Korkotaso säilyi tilikauden aikana korkeana, mikä kasvatti korkokuluja edelliseen tilikauteen verrattuna -0,822 milj. euroa 0,999 milj. euroon. Korkokulut Maataloustuottajain Eläkesäätiölle olivat -0,05 milj. euroa (-0,07 milj. euroa). Eläkesäätiön takaisinlainan pääoma laski 1,0 milj. euroon (1,1 milj.). Liittotilille sijoitetuista pääomista maksetut korot kasvoivat korkotason nousun

myötä. Tilikauden lopussa liittotilin saldo oli 10,8 milj. euroa (10,0 milj. euroa). Liittotilin kaikkien varojen samanaikainen nosto ei vaarantaisi Keskusliiton maksuvalmiutta. Korkokulut Viestimedia Oy:lle olivat -0,49 milj. euroa. Korkotuotot olivat ennakoitusti edelleen vähäisiä.

Suunnitelman mukaiset poistot -0,2 milj. euroa (-0,05 milj. euroa) kasvoivat Revontulentie 9 kiinteistön peruskorjauksen valmistuttua joulukuussa 2022.

Tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja rahastomuutokset

MTK:n tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja on +6 802 711 euroa ylijäämäinen. Tulosta arvioitaessa on syytä huomioida, että MTK:n tilinpäätöksen tulee vuosittain näyttää keskimäärin vähintään 7–9 miljoonan euron suuruista ylijäämää, jotta sijoitusvarallisuuden reaaliarvo ja siten keskusliiton kyky rahoittaa edunvalvontaa pitkällä aikavälillä kestävästi kyetään säilyttämään myös tulevaisuudessa muuttuneessa sijoitusympäristössä. Ylijäämätavoitteen tulee myös nousta inflaatiota vastaavasti.

Tilinpäätössiirtojen ja sidottujen rahastojen muutosten jälkeen tilikauden ylijäämä on +6 802 711 euroa. Taseen omassa pääomassa on edellisten vuosien tuloksesta ylijäämää +142 597 637 euroa. MTK:n johtokunta ei esitä MTK:n valtuuskunnalle rahastosiirtoja.

MTK:n taseen loppusumma nousi 277,1 milj. eurosta 281,8 milj. euroon vuonna 2023. Oman pääoman tasearvo nousi +6,9 milj. euroa ja vieraan pääoman laski -2,3 milj. euroa.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat ja näkymät vuodelle 2024

Vuoden 2024 budjetissa varsinaisen toiminnan kulujäämä kasvaa vuodelle 2023 budjetoidusta +6,0 % eli +0,834 milj. euroa ollen -14,728 milj. euroa. Edunvalvonnan ja jäsenpalveluiden kulujäämän odotetaan kasvavan vuodelle 2023 budjetoidusta +6,3 % eli +0,742 milj. euroa -12,479 milj. euroon.

Varainhankinnan nettotuoton odotetaan vuonna 2024 kasvavan vuodelle 2023 budjetoidusta +23 % eli +0,898 milj. euroa 4,8 milj. euroon. Varainhankinnan

kulujen odotetaan vuonna 2024 kasvavan ja säilyvän edelleen liian korkealla tasolla -1,319 milj. eurossa. Jäsenmaksulaskutuksessa otetaan vuonna 2024 käyttöön paperilaskulisia, joka kohtuullistaa kustannustasoa selvästi. Noin 20 % jäsenistä on siirtynyt sähköisen jäsenmaksulaskutuksen piiriin helmikuun 2024 alkuun mennessä.

Kulujäämän varainhankinnan jälkeen odotetaan laskevan vuodelle 2023 budjetoidusta -0,063 milj. euroa -9,967 milj. eurosta -9,904 milj. euroon.

Vuoden 2024 budjetti on varainhankinnan ja sijoitustoiminnan jälkeen ennen kauppavoittoja +1,670 milj. euroa ylijäämäinen.

Toistaiseksi Ukrainan sodalla ei arvioida olevan vaikutusta MTK:n pitkän aikavälin kestävään rahoitusraamiin eikä siten varsinaiseen toiminnan laajuuteen.

MTK:n sijoitussalkussa noteerattujen osakkeiden paino on helmikuun 2024 puolivälissä noin 2,5 %-yksikköä yli neutraaliallokaation 43 % painon. Vastavasti pitkät korkosijoitukset ovat hieman 17,0 % neutraalia painoa alemmalla tasolla ja niiden duraatio on tavallista lyhyempi. Myös vaihtoehtoiset sijoitukset ovat hieman 39 % neutraalia painoa alemmalla tasolla. Alkuvuoden tuotto on toistaiseksi positiivinen. Koko vuoden tuoton odotetaan olevan positiivinen edellyttäen, että maailmantalous ei ajaudu taantumaan, inflaation hidastuminen jatkuu eivätkä globaalit jännitteet kasva selvästi lisää.

Viestimedia Oy:n osalta omistajan tavoitteena on kannattava liiketoiminta ja sen mahdollistamana vakaa osinkovirta. Vuoden 2024 budjetin mukaan yhtiön liikevaihdon odotetaan säilyvän vuoden 2023 tasolla 28,0 milj. eurossa. Liiketoiminnan kannattavuuden odotetaan säilyvän melko hyvänä, joskin aiemaa matalampana, mikä tarkoittaisi toteutuessaan osingonmaksukyvyyn heikkenemistä.

Maalaisten Talossa on käynnissä lähivuosina korjausohjelma, johon on varauduttu aiempaa korkeammilla vastikkeilla. Sijoituskiinteistöissä on tiedossa edelleen peruskorjaustarpeita. Kiinteistöjen ja osakehuoneistojen nettotuoton odotetaan olevan +1,1 milj. euroa ylijäämäinen.

TIETOHALLINTO

Tietohallinnon johtoryhmä kokoontui toimintavuonna 10 kertaa. Johtoryhmän kokoonpanoon ei tehty muutoksia toimintavuoden aikana. Johtoryhmän muodostivat puheenjohtaja Heikki Laurinen, Jyrki Wallin, Anu Nissinen ja sihteerinä Kimmo Kallionalusta. Ryhmän vastuuna on koko MTK-ryhmää koskevat yhteiset toimintamallit ja palvelut sekä kokonaisarkkitehtuurin periaatteet ja tietoturva.

Tietohallinnolle laadittiin IT-strategia vuosille 2024–2026. Strategiatyön tavoitteissa teknologian kiihtyvä kehitys edellyttää tietohallinnolta tiivistä ja jatkuvaa yhteistyötä ydintoimintojen kanssa. Strategiassa on kuvattu keskeiset tehtävät, toiminnan tarkoitus ja kehityssuunta. Strategiatyössä tunnistettiin keskeisimmät ohjaavat tekijät, jotka vaikuttavat toimintaan ja päätöksentekoon siitä, miten informaatioteknologiaa (IT) käytetään organisaatiossa. Strategiatyössä määriteltiin toimintamalli ja ylätason prosessikuvaus ydintoimintojen ja tietohallinnon yhteistyölle viidelle keskeisemmälle johtamisalueelle. Tietohallinnon johtoryhmän ja organisaatiokohtaisten operatiivisten johtoryhmien vastuulla on vastata IT-strategiassa määritettyjen linjauksien toimeenpanosta.

Tietohallinnon johtoryhmä vahvisti keskeiset kokonaisarkkitehtuurin periaatteet, joiden kautta ohjataan IT:n suunnittelua, toteutusta ja hallintaa organisaatiossa. Tietoa hyödynnetään laaja-alaisesti uusien palveluiden kehittämisessä. Ydintiedon hallintaan panostetaan. Tavoitteena on, että tietoa syötetään vain kerran ja ylläpidetään yhdessä paikassa. Sovellus- ja järjestelmäympäristöissä tunnistetaan yhtenäisyyksiä sekä suositaan käyttäjien määrän mukaan skaalautuvia palveluita. Prosessien ja järjestelmien tietoturvakäytäntöjä ja -ratkaisuja auditointiin sekä tarvittavilta osin modernisoitiin vastaamaan EU:n tietosuoja- sekä tietoturva-asetuksen vaatimuksia.

Toimintavuonna toteutimme ICT-kokonaispalveluiden kilpailutuksen. ICT-kilpailutuksessa tutkimme markkinatilanteen ja tutustuimme palveluntarjoajien ICT-palveluiden toimitusmalleihin. Kilpailutusprosessi toteutettiin suunnitelman mukaisesti, varmistaen asetettujen laadullisten ja kustannustasoon liittyvien tavoitteiden toteutumisen.

Perustietotekniikan muutossopimus Elisa Oyj:n kanssa allekirjoitettiin 1.6.2023. Sopimuksella osapuolet sopivat loppukäyttäjä- ja kapasiteettipalveluista sekä

yrittäjäverkon toimittamisen ja ylläpidon sopimusjakson aikana. Loppukäyttäjä- ja kapasiteettipalveluiden sopimusjakso on 24 kuukautta (määräaikainen), sisältäen option 12 kuukauden jatkokaudesta. Irtisanomisaika määräaikaisen sopimuskauden jälkeen on 3 kuukautta. Yrittäjäverkon sopimusjakso on 24 kuukautta (määräaikainen), sisältäen yhden optiovuoden. Sen jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana 3 kuukauden irtisanomisajalla.

Viestintäratkaisun jatkosopimus Elisa Oyj:n kanssa allekirjoitettiin 1.6.2023. Palvelusopimus sisältää Elisa Ring mobiilivaihteen, matkapuhelimien yritysliittymät ja laajakaistapalvelut, asiakaspalvelusarjat, puhelunvälityksen sekä integraatiopalvelut. Sopimus on voimassa määräaikaisena 24 kuukautta, jonka jälkeen on yksi optiovuosi.

Panostimme toimitusketjun tietoturvaan osallistumalla liikenne- ja viestintävirasto Traficom:n Kyberturvallisuuskeskuksen ja Badrap Oy:n yhteistyökampanjaan. Projektin aikana arvioimme kymmenen järjestelmätoimittajan tietoturvan tasoa teknisillä menetelmillä sekä keskustelemalla tietoturvaan liittyvistä käytännöistä.

Järjestimme johdolle, esimiehille ja avainhenkilöille tarkoitetun tietohallintopäivän 30.11.2023. Tilaisuuden tavoitteena on kokoontua yhteen keskustelemaan ajankohtaisista tietotyöhön ja teknologiaan liittyvistä ilmiöistä ja teemoista. Toimintavuoden teemana oli keinoälyn tilannekuva ja sen vaikutukset lähitulevaisuudessa. Ulkopuolisena puhujana tilaisuudessa oli tietokirjailija Immo Salo.

Toimintavuonna panostimme jäsenpalvelualustan kehitysprosessin laadulliseen parantamiseen. Perustoimintojen uudistaminen satoi resursseja ennakoitua enemmän. Kehitysprosessiin panostaminen tuotti parempaa tilannekuvaa ja mahdollisti entistä paremman resurssiohjauksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kehitystyötä jatketaan yhteisten toimintamallien ja jäsentiedon tietoturvallisten käsittelyn varmistamiseksi kaikilla organisaation tasoilla.

Lisäksi toteutimme Sharepoint-ratkaisun modernisoinnin. Toteutuksen ensimmäisessä vaiheessa uudistimme tiiviissä yhteistyössä muiden yksiköiden kanssa intranet-ratkaisun tukemaan sisäistä organisaatioviestintää. Seuraavana toimintavuonna arvioimme modernia asiakirjojen hallintaan soveltuvaa ratkaisua.

**MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN
KESKUSLIITON SÄÄTIÖ**

Vuosikertomus vuodelta 2023

1. Hallinto ja henkilöstö

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätiön asioita hoitaa sääntöjen mukaan hallintoneuvosto ja hallitus.

Hallintoneuvosto

Puheenjohtaja, maanviljelijä Aki Kaivola, Lammi (2006- , pj. 13.6.2013-)
Varapuheenjohtaja, maanviljelijä Paula Pusa, Keuruu (2019 -)
Maanviljelijä Reino Parkko, Kouvola (2012 -)
Maanviljelijä Sanna Hämäläinen, Savonlinna (2021-)
Maanviljelijä Jouni Paunonen, Juva (2018-)
Maanviljelijä Jari Ahlholm, Kärämäki (2016-)
Toiminnanjohtaja Visa Merikoski, Tampere (2013-)
Maanviljelijä Päivi Ylä-Outinen, Lappeenranta (2019 -)
Maanviljelijä Osmo Koponen, Liperi, (2018-)
Maanviljelijä Juha Auvinen, Salo (2022-)
Maanviljelijä Seppo Paavola, Kaustinen (2007-)
Maanviljelijä Marko Repo, Simo (2011-)
Maanviljelijä Otso Heikola, Kokemäki (2023-)
Maanviljelijä Kaija Korhonen, Lapinlahti (2020-)
Maanviljelijä Eija Komulainen, Kuhmo (2021-)
Maanviljelijä Kallepekka Toivonen, Nurmijärvi (2017-)
Toiminnanjohtaja Yrjö Ojaniemi, Lapua (2010-)

Säätiön hallitus

Puheenjohtaja agronomi Esa Härmälä (2017-)
Varapuheenjohtaja MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila (2009-)
Toiminnanjohtaja Anna-Kaisa Jaakkola (2022-)
Maanviljelijä Timo Kankaanpää (2022-)

Säätiön tilintarkastajat

Tilitarkastajiksi tarkastamaan vuoden 2023 hallintoa ja tilejä valittiin Kirsi Aromäki (KHT) ja varatilintarkastajaksi Samuel Vidqvist (KHT) KPMG Oy Ab:stä.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin hallintoneuvoston varapuheenjohtaja Paula Pusa ja jäseniksi Sanna Hämäläinen, Visa Merikoski ja Kallepekka Toivonen.

Henkilöstö

Säätiön asiamies on metsätalousinsinööri Timo Rytönen (2003-), joka toimii myös Säätiön kiinteistöjen hoitajana ja hallintoneuvoston sekä hallituksen sihteerinä.

Tuntipalkkalaisina ovat toimineet

Emäntä Nina Palmroos-Tuominen (2003-)

Palveluvastaava Suvi Malin (2021-)

Palveluvastaava Veera Tuominen (2021-)

Metsänhoitotöitä ovat tehneet metsänhoitoyhdistysten ja Metsä Groupin metsurit.

Säätiön metsien puutavara on pääosin myyty Osuuskunta Metsäliitolle, Puunkorjuussa työskennelleet ovat enimmäkseen olleet ostajien työntekijöitä tai urakoitsijoita.

Lähipiiri

MTK:lle on myönnetty avustuksia yhteensä 480 000 euroa.

MTK:n Kettulan vierastilaisuuksia on tuettu noin 75 000 eurolla.

2. Talous

Säätiön taloudellinen asema on talouskauden aikana ollut hyvä. Tulorahoitus muodostui puunmyynnistä, vuokraustoiminnasta, korko- ja osinkotuloista.

Kuluja on syntynyt metsänhoidosta, rakennusten ylläpidosta korjauksista ja yhtiövastikkeesta.

Säätiötä uhkaavia merkittäviä riskejä ei ole näköpiirissä.

Tilikauden ylijäämä on 1 105 055,38 euroa.

3. Avustukset

Säätiö on myöntänyt tilikaudella uusia avustuksia yhteensä 737 345 eurolla. Tilikaudella on maksettu sekä kuluneella tilikaudella että aiemmilla tilikausilla myönnettyjä avustuksia yhteensä 789 845 euroa.

Avustushakemuksia tuli kaikkiaan 34 kpl ja avustuksia myönnettiin 25 kpl.

4. Luonnonsuojelupalkinto

MTK:n säätiö myönsi 10 000 euron ”Leipää luonnonsuojelusta” - palkinnon Maa- ja kotitalousnaisten Maisemaverkostolle.

5. Toiminta

Metsätilojen hoito ja käyttö

Säätiön toiminnassa on sen omistuksessa olevien metsätilojen hoidolla ja käytöllä ollut edelleen keskeinen asema.

Vuoden lopun metsätiedoston mukaan säätiön puuvaranto on noin 933.000 m³ ja metsäpinta-ala n. 7470 ha, jolloin puuta on metsä- ja kitumaalla noin 125 m³/ ha.

Metsät ovat sertifioitu FFCS(PEFC)-järjestelmän mukaan.

Tryffelikoe

Vuonna 2023 löytyi taas muutama pohjantryffeli, mutta ei viljeltyjä lajiketta.

Säätiön maaomistus

Metsätilojen ostot

Säätiö osti Salon Kiskosta osin Hongistonmetsän tilaan rajoittuvat yhteensä noin 37 hehtaarin suuruiset määräalat, Salon Kettulasta, Kettulan tilaan rajoittuvan, noin 5 hehtaarin suuruisen määräalan ja Ranualta Metsäsimolan tilan läheisyydestä noin 58 hehtaarin suuruisen Takametsä -tilan.

Muu toiminta

Säätiön omistamalla Kettulan tilalla on järjestetty MTK Säätiön isännöimiä tilaisuuksia. Kettulan tila on toiminut kokous-, seminaari-, tiedotus- ja koulutuspaikkana sekä vierailu ja metsäretkeilykohteena. Lisäksi Säätiö on osallistunut MTK ry:n tarvitsemien tilaisuuksien järjestelyihin ja toimeenpanoihin. Säätiö vastaa rakennusten ja ympäristön hoidosta sekä järjestää henkilökunnan.

Kertomusvuoden aikana oli Säätiön tai MTK:n tilaisuuksia Kettulassa yhteensä 40. Näihin tilaisuuksiin osallistui 850 henkilöä kotimaasta ja ulkomailta. Myös jo perinteeksi muodostuneet Kettulan hirvijahdit järjestettiin kaksi kertaa. Kettulan tilan alueelta kaadettiin seitsemän aikuista hirveä sekä kaksi vasaa.

Valkohäntäpeuran metsästyksiin kutsuttiin myös Säätiön ja MTK:n yhteistyökumppaneita mukaan. Toimintavuoden aikana oli peurakytisjahteja 21, ja lisäksi järjestettiin MPK ry:n metsästäjille ajojahti mäyräkoirilla viidettätoista kertaa sekä lisäksi dreeveri- jahti.

Olellaiset tapahtumat tilikauden jälkeen

Ukrainan sodalla ei odoteta olevan suoraa vaikutusta säätiön toimintaan, mutta puutavaran hintaan sillä voi olla vaikutusta.

TYTÄR- JA OSAKKUUSYHTIÖT

Viestimedia Oy:n toiminta vuonna 2023

Yhtiön tila, toiminnan tulos sekä olennaiset tapahtumat tilikaudella

Vuonna 2023 Viestimedian liikevaihto oli 27,97 miljoonaa euroa, missä oli laskua 1,4 miljoonaa euroa (-4,8 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevoitto oli 3,45 miljoonaa euroa eli 12,3 % liikevaihdosta. Liikevoitto laski 0,3 prosenttiyksikköä edellisen vuoden vertailukelpoiseen tulokseen verrattuna.

Viestimedian kehitystyössä keskityttiin digitaalisten palveluiden ja datakyvykkyyden parantamiseen. Huhtikuussa 2023 julkaistiin Maaseudun Tulevaisuuden uutissovellus. Myös suomela.fi-sivusto uudistettiin keväällä. Yhtiössä käynnistettiin lisäksi mittava datakyvykkyyden kehityshanke. Kevään ja kesän aikana määritelty datastrategia luo pohjan datan ja tekoälyn hyödyntämiselle sekä toimitustyössä että liiketoiminnassa. Syksyllä 2023 nähtiin jo useita konkreettisia tuotoksia datahankkeesta. Työ jatkuu vuonna 2024 priorisoidun tiekartan pohjalta.

Huhtikuussa 2023 Viestimedian mediamyyntikyvykkyys vahvistui, kun yhtiö liittyi osaksi Kärkimediaa. Syyskuussa 2023 Viestimedia hankki osakkuuden kuljettamisen alustapalveluita tarjoavasta Tombcape & Tippler Oy:stä, jonka Trafipoint-palvelulle Viestimedia pystyy tarjoamaan näkyvyyttä ja markkinointiosaamista.

Informaatioteknologian (IT) kyvykkyyden vahvistamiseksi laadittiin vuosille 2024–2026 IT-strategia, jonka toimeenpano suunnitelman mukaisesti tukee Viestimedian digitaalisten palveluiden ja datastrategian tavoitteiden toteutumista.

ICT-kokonaiskilpailutuksella varmistettiin palveluiden tavoitteiden mukainen tuottaminen kahden seuraavan toimintavuoden ajaksi, minkä lisäksi panostettiin toimitusketjun tietoturvaan auditoimalla liiketoiminnan keskeisten järjestelmätoimittajien tietoturvan kyvykkyyttä.

Toimitiloissa Viestimedia jatkoi tehokkuuden lisäämistä ja luopui vuoden 2023 lopussa Maalaistentalon 6. kerroksen tiloista ja keskitti koko yhtiön lähiyön 4. kerroksen tiloihin samalla, kun toimivia etätyökäytäntöjä jatketaan.

Mediatoimiala kärsi talouden laskusta, mikä näkyi mediamainonnan määrässä (-4,1 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Sanomalehtien (ml. digimainonta) mediamyynti laski 12,9 % ja aikakauslehtien 15 %. Inflaation seurauksena palvelujen hintojen nousu jatkui, ja muun muassa Postin hinnankorotukset vaikuttivat edelleen printtijulkaisujen kannattavuuteen.

Viestimedia Oy:n kustannus- ja julkaisuohjelmaan kuuluivat seuraavat julkaisut: Maaseudun Tulevaisuus, Kantri, MT Metsä, Suomalainen Maaseutu, MT Hevoset, Koneviesti, Aarre ja Suomela sekä traktoreiden ja työkonien markkinapaikka Traktorpool.

Maaseudun Tulevaisuus, Kantri, MT Metsä ja Suomalainen Maaseutu

Maaseudun Tulevaisuus on Suomen toiseksi luetuin tilattava päivälehti. Maaseudun Tulevaisuuden kokonaistavoittavuus viikossa (painetun lehden lukijat ja digipalvelun käyttäjät) oli 550 000 (KMT 2023). Digitaalisten sisältöjen jatkuva kehittäminen ja tuotekehitys jatkuivat osana kasvustrategiaa, ja samalla varmistettiin printtituotteiden laatu ja kannattavuus. Maaseudun Tulevaisuus ilmestyi kertomusvuonna 147 kertaa (153). Keskimääräinen sivumäärä oli 20 (20). Lehden liitteistä Suomalainen Maaseutu ilmestyi 12, MT Metsä 10 ja Kantri 11 kertaa.

Koneviesti

Koneviesti on maa- ja metsätalouden sekä maarakennuksen parissa työskenteleville suunnattu ammattilehti. Koneviesti ilmestyi 16 kertaa (18). Koneviestin keskimääräinen sivumäärä oli 120 sivua (118). Koneviestin kokonaistavoittavuus (painetun lehden lukijat ja digipalvelun käyttäjät) oli 171 000 (KMT 2023).

Aarre

Aarre-lehti täytti 15 vuotta vuonna 2023. Aarre tarjoaa tietoa ja elämyksiä metsänomistajille ja muille metsän ja luonnon aarteita arvostaville suomalaisille. Aarre ilmestyi 11 kertaa vuonna 2023. Aarteen keskimääräinen sivumäärä oli 70 sivua (72). Aarteen kokonaistavoittavuus (painetun lehden lukijat ja digipalvelun käyttäjät) oli 148 900 (KMT 2023). Aarteen tuottamat verkkosisällöt on julkaistu kevästä 2022 alkaen mt.fi-sivustolla (MT Metsä ja MT Ruoka).

Suomela

Suomelan pientaloasumisen teemat, kuten piha, puutarha, rakentaminen ja remontointi, kiinnostavat niin lukijoita kuin mainostajia, ja heitä palvellaan suomela.fi-sivustolla. Suomelan keskimääräinen kävijämäärä oli 42 900 (GA4).

Tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Viestimedian liikevaihdon odotetaan hieman laskevan vuonna 2024. Kasvua tavoitellaan edelleen sekä tilaus- että mediamyynnin digitaalisesta liikevaihdosta. Datakyvykkyyden rakentaminen ja tekoälyn hyödyntäminen mahdollistavat digitaalisen liikevaihdon kasvun kannattavasti, ja samalla printtilevikeissä pyritään säilyttämään nykyinen taso. Samalla ostettavien palveluiden korkeat hinnat ja panostukset liiketoiminnan uudistamiseen, erityisesti datakyvykkyyteen, vaikuttavat kannattavuuteen.

Viestimedia jatkaa digitaalisten palveluiden jatkuvaa kehittämistä ja luo uusia palvelumuotoja tilaajien ja mainosasiakkaiden palvelemiseksi.

Henkilöstömäärän odotetaan pysyvään suunnilleen ennallaan.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Talouden taantuma heijastuu myös mediatoimialaan ja voi vaikuttaa Viestimedian liiketoimintaan niin media- kuin tilausmyynnissä.

Viestimedian pääkohderyhmän eli maatalousyrittäjien määrä jatkaa alenemistaan, mikä aiheuttaa edelleen riskin Viestimedian nykyiselle liiketoiminnalle tulevina vuosina. Kannattavuuden varmistamiseksi on tärkeää kasvattaa digitaalisten tilausten määrää, laajentaa kohdeyleisöjä ja luoda uusia palveluja asiakkaiden tarpeisiin sekä hyödyntää teknologiaa liiketoiminnan tehostamiseksi. Samalla on huolehdittava asiakkaiden tyytyväisyydestä, jotta printtituotteiden elinkaari on mahdollisimman pitkä ja digituotteiden käyttö kasvaa.

Toimialan digitalisoituminen, ansaintamallien muuttuminen ja kansainvälisten mainosalustojen kasvu aiheuttavat haasteita koko mediatoimialalle mukaan

lukien Viestimedia. Alalla kuitenkin siirrytään vahvasti kohti maksullisia digitilauksia, mikä totuttaa kuluttajia maksamaan digitaalisista sisällöistä. Tekoälyn nopea kehittyminen luo sekä mahdollisuuksia että riskejä sisältöihin perustuvalla media-alalla.

Postin ennakoima muutos siitä, että sanomalehtien määräpäiväjakelu loppuu tai muuttuu kolmepäiväisestä harvemmaksi ainakin osassa maata, on riski Viestimedian liiketoiminnalle tulevina vuosina. Koko Suomen kattava kolmepäiväinen määräpäiväjakelu on kriittinen palvelu myös tasa-arvoisen tiedonvälityksen varmistamiseksi.

Vuoden alussa käynnistyi mediamyynnin trainee-ohjelma, johon valittiin neljä maa- ja metsätalouseläin alan opintoja suorittanutta nuorta. Kolmen kuukauden koulutusjakson jälkeen heidät palkattiin myyntineuvottelijoiksi korvaamaan eläkkeelle jääviä myyjiä.

Vastuullisuus

Yhtiö ottaa omassa toiminnassa huomioon ympäristökysymykset ja niitä koskevat, voimassa olevat säännökset. Omaan toimintaan ei sen luonteen vuoksi sisälly merkittäviä ympäristöriskejä. Kustannusosakeyhtiön julkaisut painetaan PEFC-sertifioidulle kotimaiselle paperille. Yhtiön käyttämille painotaloille on myönnetty ympäristösertifikaatti, joka varmentaa, että painon ympäristöjärjestelmä täyttää SFS-EN ISO 14001 standardin vaatimukset.

Viestimediassa toimitaan sekä hyvän hallintotavan että yhtiön arvojen mukaisesti: ylpeästi juureva, yhdessä uudistuva ja rehdisti inhimillinen. Tämä tarkoittaa vastuullista toimintaa kaikkien sidosryhmien suuntaan.

Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Hallintoneuvoston jäsenenä vuonna 2023 ovat toimineet Jaakko Halkilahti, Pekka Kärkäs, Arto Laine, Asko Miettinen, Piia Ouri (henkilöstön edustaja), Kati Partanen, Mikko Tirola, Hannu Toivonen (henkilöstön edustaja), Susanna Valtonen, Eerikki Viljanen ja Jyrki Wallin. Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Eerikki Viljanen.

Hallintoneuvoston valitsemina hallituksen jäseninä vuonna 2023 ovat toimineet Juha Marttila, Heikki Laurinen, Harri Saukkomaa ja Kati Sulin. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Juha Marttila.

Tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut Kirsi Aromäki (KHT). ”

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Anu Nissinen vuoden 2023 loppuun saakka. Uudeksi toimitusjohtajaksi valittiin Elina Schüller, joka aloitti tehtävässä tammikuussa 2024.

Yhtiön kustantamien lehtien päätoimittajina toimivat Maaseudun Tulevaisuudessa, Kantrissa, MT Metsässä ja Suomalaisessa Maaseudussa Jouni Kemppainen, Koneviestissä Eemeli Linna ja Aarteessa Mari Ikonen. Viestimedian johtoryhmään kuuluivat heidän lisäksi liiketoimintajohtaja Micaela Kopponen, myyntijohtaja Robert Kullström ja joulukuusta 2023 alkaen tietohallintopäällikkö Kimmo Kallionalusta.

Pellervo-Instituutti Oy:n toiminta vuonna 2023

Pellervo-Instituutti Oy:n/PI-johtamiskoulun toiminnan volyyymi liikevaihdolla mitattuna pieneni jonkin verran ja tulos oli hieman tappiollinen. Henkilövaihdosten siirtymävuonna toteutettiin vähemmän erityisesti yrityskohtaisia koulutuksia ja konsultointeja. Sen sijaan vakiintuneet tilaisuudet ja koulutukset kasvoivat osallistujamääriltään edellisvuosiin verrattuna. Tilikauden aikana valmisteltiin ja saatettiin osallistujien käyttöön myös uusia itsenäisesti hyödynnettäviä videokoulutuksia, kuten Osuuskunnan peruskurssi.

HLJ-Akatemia pidettiin tammikuussa Helsingissä ja sen aiheena oli Yritysvastuu hallitustyön agendalla.

PI-veropäivät järjestettiin kesä- ja marraskuussa. Veropäivien osallistujamäärät kasvoivat edellisvuodesta sekä kesäkuun hybridikoulutuksessa (Helsinki/ Teams), että marraskuun Teams-koulutuksessa.

HLJ 28 käynnistyi lokakuussa 2023 ja koulutusohjelmassa aloitti 14 hengen ryhmä. Osallistujat olivat tuttuun tapaan pääasiassa tuottajaosuuskuntien hallintoneuvostojen ja hallitusten jäseniä. Edellisen HLJ 27 -kurssin osallistujat vierailivat opintomatalla Itävallan Wienissä marraskuussa 2023.

PI-Maitoforum pidettiin Vantaalla marraskuussa ja sen aiheina kuultiin muun muassa ympäristöön, ravitsemussuosituksiin, vastuulliseen rahoitukseen, tulevaisuuden tuotantoteknologioihin ja talouteen liittyviä alustuksia.

Maanomistajien Arviointikeskus Oy:n toiminta vuonna 2023

Vuodesta 2023 tiedettiin tulevan merkittävien muutosten vuosi. Suunnitelmat koskivat uuden henkilöstön rekrytointeja, lakimiespalveluiden lisäämistä ja toimitusjohtajan vaihdosta tulevan eläköitymisen vuoksi.

Arviointikeskuksen hallitus ryhtyi keväällä rekrytoimaan uutta toimitusjohtajaa, joka aloittaisi elokuussa. Uudeksi toimitusjohtajaksi valittiin yrityksen sisältä päälakimies VT Elina Lindvall.

Maa- ja metsätaloustuottajajärjestöjen jäsenistö oli edelleen palveluiden markkinoinnin keskiössä, erityisesti keskusliittojen, liittojen ja yhdistysten sekä näiden toimi- ja luottamushenkilöiden kautta. Arviointikeskuksen tunnettavuus yhtiönä ja palveluiden monipuolisuus ei vielä ole riittävällä tasolla toimi- ja luottamushenkilöiden sekä jäsenistön keskuudessa.

Arviointikeskuksen palvelut ovat kehittyneet ja monipuolistuneet, mutta profiloituminen kattavan palvelun lakitoimistoksi nykyisellä toiminimellä ei ole edennyt. Vuosikymmeniä mietitty nimenvaihdos sai uuden sysäyksen eteenpäin ja toteutettiin loppuvuodesta. Uusi nimi ArvoLex Oy oli MTK:n talousjohtaja Heikki Laurisen ehdotus hallitukselle ja se rekisteröitiin yhtiön viralliseksi nimeksi joulukuussa 2023. Maanomistajien Arviointikeskus ja Jordägarnas Värderingscentral jäivät aputoiminimiksi.

Lakipalvelut

Kaikki yrityksen lakimiehet vaihtuivat vuoden aikana. Lakipalveluiden liikevaihto kasvoi merkittävästi ja siirtymä sujui erinomaisesti.

Kiinteistöarviointipalvelut

Arviointi-, projekti- ja edunvalvontapalvelut ovat kaikki kiinteistöjen arvonnäärityspalveluita.

Kiinteistöarviointipalveluiden kysyntä oli voimakasta tasaisesti läpi vuoden. Teimme kiinteistöarviointeja omakotitalo- ja vapaa-ajankiinteistöistä, maa- ja metsätalousalueista, laajoista ranta-alueista, liike- ja toimistotiloista, teollisuus- ja varastotiloista sekä rakennusmaasta.

Projektiluontoisia arviointi- ja neuvontapalveluita oli vuoden aikana paljon. Toimeksiannot liittyivät tuulivoima- ja aurinkopuistohankkeisiin. Avustimme maanomistajia sopimusasioissa ja laajimmillaan projekteja hoidettiin kilpailutamalla toimittajia.

Maantie- ja lunastustoimituksia oli korvausvaatimusvaiheessa edellisvuotta vähemmän. Hoidetut toimitukset liittyivät maanteihin, suojelualueisiin ja tontinosan lunastuksiin. Toisaalta vuosi oli edunvalvonnan liikevaihdon osalta erinomainen. Arviointikeskuksen kautta tilitettiin 2,29 M€ lunastuskorvauksia 167 asiakkaan osalta.

Vuosi 2023 lukuina

Liikevaihto	1 003 888 €	↑123 468 €
Kiinteistöarviointipalveluja	289 609 €	↑ 69 %
Projektipalveluita	209 539 €	↓ 14 %
Edunvalvontapalveluja	68 477 €	↑ 69 %
Lakipalveluja	497 445 €	↑ 38 %
Hallintopalveluja	41 175 €	↑ 159 %
Laskuttamaton myynti	147 238 €	↓ 41 %
Kuluja ennen rahoituseriä	990 726 €	↑ 15 %
Liikevoitto	11 497 €	↓ 36 %
Tilikauden voitto	12 405 €	↓ 20 %
Henkilöstö	8	↑↓ 0

Hallitus ja johto

Jaakko Halkilahti, puheenjohtaja, maanviljelijä, Salo (2010 -)
Tuula Dahlman, varapuheenjohtaja (2020-), toiminnanjohtaja, Lappeenranta (2016 -)
Heikki Laurinen, talousjohtaja, Helsinki (2014 -)
Thomas Antas, maanviljelijä, Lapinjärvi (2020 -)
Timo Kankaanpää, maanviljelijä, Ilmajoki (2020 -)

Toimitusjohtajana Helena Älgars, VT, LKV, Helsinki (2017–07/2023)
ja Elina Lindvall, VT, Kaarina (8/2023 -)

Vuosikertomus, MTK Hankinnat 2023

MTK Hankintojen neljäntenä toimintavuonna keskityimme pääasiassa uusien jäsenetujen lanseeraukseen sekä niiden markkinointiin ja viestintään. Työ sujui viiden henkilön tiimillä. Merja Elomaa, Henrietta Dahlman ja Satu Kieksi olivat osittain ”vuokrattuina” MTK:lta ja Sanna Blomberg ja Pontus Leander puolestaan LRF Samköpiltä.

MTK Hankintojen asiakkaita ovat MTK:n, metsähoitoyhdistysten ja SLC:n jäsenet. Kaikki yrittäjäjäsenet voivat käyttää neuvottelemiamme jäsenetuja, muutamia jäsenetuja saavat käyttää myös henkilöjäsenet.

Järjestimme vuoden aikana jäsenetupäiviä yhdessä Ahlsellin, Onnisen ja Motonetin kanssa. Tuttuun tapaan jäsenet ottivat extra-jäsenedut omikseen sekä myymälöissä että verkkokaupassa. Teimme myös erittäin onnistuneet kokeilut paikallisista jäsenetutilaisuuksista ABC-asemilla lialmessa sekä Joensuussa. Paikallisten MTK-liittojen edustajat olivat mukana tilaisuuksissa yhteistyökumppanien ohella. Jäsenten antama palaute oli positiivista.

Panostimme vuoden aikana jäsenetujen markkinointiin. Ilmoitimme säännöllisesti Maaseudun Tulevaisuudessa ja Landsbygdens Folkissa. Teimme huhtikuussa suoramarkkinointia kaikille maatiloille. Lähetimme sähköisen uutiskirjeen noin kahden viikon välein. Sen avausprosentti pysyi korkealla, noin neljässäkympmenessä prosentissa. Lisäksi saimme näkyvyyttä MTK:n ja mhy:sten jäsenlehdissä, uutiskirjeissä, www-sivuilla ja sosiaalisessa mediasa.

Suosituimmat jäsenedut olivat kunnossapitoon liittyvät tuotteet Ahlselliilta ja Onniselta, Woikosken kaasut sekä autot, moottorikelkat, mönkijät ja poltonesteet. Nämä olivat yhteensä noin 90 % liikevaihdosta. Muita jäsenetuja käytettiin huomattavasti vähemmän. Sopimuksemme Clas Ohlssonin, Grollsin, Toolsin, Suzukin, Isuzun, Kian, Mitsubishin ja Renaultin kanssa päättyivät, koska jäsenetuja ei käytetty riittävästi. Kokonaisuudessaan jäsenetujen yhteenlaskettu liikevaihto 2023 oli noin 10 miljoonaa euroa. Jäsenetujen käyttäjiä kuluneen vuoden aikana oli noin 10 000.

Helmikuussa lanseerasimme valtakunnallisen jäsenedun Woikosken kaasusta. Huhtikuussa mukaan tulivat Skoda, Maxus, Finnwind, Naps Solar Systems ja NK Tekniikka (aurinkoenergia). Toukokuussa lanseerasimme Subarun ja kesäkuussa CF Moton. Lokakuussa teimme näyttävän lanseerauksen IKH:n jäsenedusta. Jäsenetuja saa yhteensä 30 yhteistyökumppanilta.

Liikevaihtomme oli yhteensä 276 000 € (174 000 € vuonna 2022). Kustannuksemme olivat 360 000 € (340 000 € vuonna 2022), ja teimme tappiota 84 000 € (-165 000 € 2022). Vuoden kolmannella kvartaalilla teimme MTK Hankintojen ensimmäisen positiivisen tuloksen, kun aiemmin olimme tehneet satunnaisesti positiivisen tuloksen kuukausia. Vuoden 2024 tavoitteeksi laadimme positiivisen budjetin.

LAUSUNNOT

- 9.1. Lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi saamelaiskäräjistä annetun lain ja rikoslain 40 luvun 11 §:n muuttamisesta
- 9.1. Lausunto Ruokaviraston luonnoksesta ehdollisuuden oppaaksi 2023
- 10.1. Lausunto Valtioneuvoston huoltovarmuusselontekoon, VNS 8/2022 vp
- 10.1. Lausunto Metsäalan perustutkinnon perusteiden luonnoksesta
- 11.1. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 5§:n muuttamisesta sekä biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain 2§:n ja 38 §:n muuttamisesta
- 11.1. Lausunto luonnoksesta suden metsästystä koskevaksi kiintiöksi metsästysvuonna 2022–2023
- 11.1. Lausunto hallituksen esityksestä laeiksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta sekä yliopistolain 7 ja 37 §:n muuttamisesta
- 12.1. Lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi metsätuhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta
- 12.1. Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2022 maksettavasta sokerijuurikkaan kuljetustuesta
- 12.1. Lausunto keskipitkän ilmastopolitiikan suunnitelma, valtioneuvoston selonteko ja kansallinen ilmasto- ja energiastrategia
- 17.1. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi maatalouden ja vesiviljelyn kustannustuista (VN/525/2023-MMM-1)
- 18.1. Lausunto Ruokaviraston ohjeluonnoksesta Liikkuvien elintarvikehuoneistojen toiminnasta
- 19.1. Lausunto hallituksen esityksestä laiksi eläintautilain muuttamisesta
- 20.1. Ennakkovaikuttaminen: EU:n maaperän terveyslaki E 128/2022 vp
- 20.1. Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle luonnoksesta takautuvasti maksettavaa sähköhyvitystä sekä sähkölaskujen maksuaikojen pidennystä koskevaksi lainsäädännöksi
- 24.1. Lausunto eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle asiasta: K 24/2022 vp Ilmastovuosikertomus 2022
- 25.1. Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista vuosina 2023-2027
- 26.1. Lausunto luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035
- 27.1. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maatalouden rakennetuesta
- 30.1. Lausunto eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle asiasta: Valtioneuvoston selonteko kansallisesta ilmastonmuutokseen sopeutumis-suunnitelmasta vuoteen 2030 Hyvinvointia ja turvallisuutta muuttuvassa ilmastossa
- 31.1. Lausunto maatalouden ja matkailun alaan kuuluvista kausiluonteisista toimintaa sisältävistä toimialoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

3.2. Lausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle asiasta: Ilmastovuosikertomus 2022

6.2. Lausunto valtioneuvoston selvitykseen: Komission tiedonanto lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden varmistamisesta

7.2. Lausunto luonnoksesta Valtioneuvoston asetukseksi investointituen kohdentamisesta

9.2. Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2023 maksettavasta mehiläistalouden kansallisesta pesäkohtaisesta tuesta

20.2. Lausunto komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi pakkauksista ja pakkausjätteistä, asetuksen (EU) N:o 2019/1020 muuttamisesta ja direktiivin 94/62/EY kumoamisesta (pakkausjättesetus)

24.2. Lausunto HELCOMin Itämeren suojelun toimintasuunnitelman (BSAP) kansallisesta toimeenpanosuunnitelmasta

28.2. Lausunto valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2024-2031

2.3. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maatalouden neuvontapalveluiden ja eräiden muiden kehittämistoimien valtionavustuksesta

6.3. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maaseudun hanke-toiminnan tukemisesta rahoituskautella 2023-2027

8.3. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maatalousmaan kipsikäsitteilyyn vuosina 2020–2025 myönnettävästä tuesta annetun asetuksen muuttamisesta

14.3. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi tuettavaa rakentamista koskevista sikaloiden rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

14.3. Lausunto maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta tuettavaa rakentamista koskevista siipikarjarakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

14.3. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maaseudun yritystuesta rahoituskautella 2023-2027

18.3. Lausunto luonnoksesta Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ohjesäännöstä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi

30.3. Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta eläinyksiköistä eräissä maaseudun kehittämisen korvauksissa ja kansallisissa maa- ja puutarhatalouden tuissa annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n ja liitteen muuttamisesta

14.4. Lausunto valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden inventoinnista

20.4. Lausunto luonnoksesta koulujakelustrategiaksi

21.4. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi poikkeusluvan tai alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta karhun metsästyksestä metsästysvuonna 2023–2024

26.4. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi perinnebiotooppien kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2020-2025 myönnettävästä tuesta annetun asetuksen muuttamisesta

26.4. Lausunto luonnoksesta luonnonsuojeluasetukseksi

3.5. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2022 maksettavista lypsylehmä-, nauta-, uuhi- ja kuttupalkkioista, teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkiosta sekä peltokasvipalkkiosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

4.5. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismissäätöasetuksen toimeenpanosta ja Tullin hallinnosta annetun lain muuttamiseksi

4.5. Lausunto: Feedback on the EU Taxonomy Delegated Acts

9.5. Lausunto Kalatalouden perustutkinnon perusteiden luonnoksesta

11.5. Lausunto luonnoksesta maitotuotteiden, hedelmien ja vihannesten koulujakelutuesta lukuvuonna 2023–2024

11.5. Lausunto ympäristöministeriön asetukseen vapaaehtoisesta ekologisesta kompensatiosta

23.5. Lausunto: Kuuleminen vesienhoidon ympäristötavoitteet ja niistä poikkeaminen -säädöshankkeessa

25.5. Nordic Nutrition Recommendations 2023, NNR 23 (Public consultation)

31.5. Lausunto: vesilain tarkistaminen; työryhmän mietintö

5.6. Lausunto eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle asiasta: U 6/2023 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistusekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä

5.6. Lausunto Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle koskien aloitetta kriittisten raaka-aineiden turvallisen, monipuolisen, kohtuuhintaisen ja kestävänsä saannin varmistamiseksi

14.6. Lausunto luonnoksesta metsäpeurakannan hoitosuunnitelmaksi

15.6. Jatkokirjelmä: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta (ennallistamisasetus)

19.6. Lausunto luonnoksesta Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelmaksi

20.6. Lausunto esityksestä metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmälain muutoksesta

27.6. Lausunto U-kirjeluonnokseen vihreistä väittämistä EU/617/2023

29.6. Lausunto luonnoksista maa- ja metsätalousministeriön asetuksiksi vesilintuihin, merihanheeseen, metsähanheeseen, nokikanaan ja tukkakoskeloon liittyen

31.7. Lausunto luonnoksesta ilveskiintiöiksi metsästysvuonna 2023-24

2.8. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi itämerennorpan metsästyksessä alueellisen kiintiön nojalla metsästysvuosina 2023—2024 ja 2024-2025

9.8. Lausunto hallituksen tiedonannosta yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa

10.8. Hallituksen esitys eduskunnalle leiksi uusjakojen tukemisesta annetun lain ja eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen siirtämisestä valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain muuttamisesta

15.8. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain 29 §:n muuttamisesta

21.8. Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista

21.8. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2023-24

30.8. Lausunto päivitetystä kalastustuoteohjeesta

31.8. Lausunto: Kestävän kasvinsuojelun kansallinen toimintaohjelma III 2023-2027

1.9. Lausunto: Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Vihreän kehityksen ohjelman teollisuussuunnitelma: EU:n hiilineutraali teollisuus kehityksen kärkeen

1.9. Lausunto Maakaaren muutostarpeet -työryhmän mietinnöstä

6.9. Lausunto valtioneuvoston selvitykseen: Komission tiedonanto EU:n biotalousstrategian päivityksestä

7.9. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta

8.9. Lausunto: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi nimenomaisten ympäristöväitteiden perustelemisesta ja esittämisestä (U 25/2023)

14.9. Lausunto: Tuulivoimarakentamisen suunnittelu. Päivitys 2023 – Ympäristöhallinnon ohjeita

15.9. Lausunto koskien ehdotusta REPowerEU-rahoituksen käyttökohteiksi

15.9. Lausunto luonnoksesta Suomen rannikkostrategiaksi

18.9. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteistöverolain muuttamisesta

18.9. Lausunto luonnoksesta: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Metsä- ja hallituksen erävalvonnasta annetun lain, metsästyslain 89 §:n ja kalastuslain 108 §:n muuttamisesta

20.9. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ravinteiden kierrätyksen ja jätevesihuollon energiatehokkuuden hankkeisiin vuosina 2020–2026 myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

21.9. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi maatilatalouden tuloverolain 10 a §:n, tuloverolain 38 §:n ja varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta

25.9. Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista vuosina 2023-2027 annetun asetuksen muuttamisesta

2.10. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi biokaasulaitosten määräaikaisesta ravinnekiertotuesta

2.10. Lausunto valmiuslain uudistamisesta

3.10. Lausunto Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi metsänviljelyaineiston tuotannosta ja markkinoinnista (U 46/2023)

3.10. Lausunto valtioneuvoston asetuseräluonnoksesta vuodelta 2023 maksettavasta lihan ja vuodelta 2022 maksettavasta maidon kuljetusavustuksesta sekä eräiden kotieläintalouden palvelujen tuesta vuodelta 2023

4.10. Lausunto ja kuuleminen EU-parlamentin ja neuvoston asetuksesta tietyillä genomiteknikoilla tuotetuista kasveista ja niistä saatavista elintarvikkeista ja rehuista U49/2023

6.10. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi metsätalouden määräaikaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

7.10. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle päästökauppalaiksi sekä laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain 2 ja 33 §:n muuttamisesta

7.10. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle HE 72/2023 vp laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta

8.10. MTK lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta (HE 72/2023 vp)

12.10. Lausunto Hallituksen esitykseksi eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024 sekä Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2024—2027 (VNS 1/2023 vp)

13.10. Asiantuntijakuuleminen: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta annetun lain ja kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta

13.10. Lausunto liittyen tulotasokorotuksiin vuonna 2024

17.10. Lausunto kahdesta maa- ja metsätalousministeriön asetuseräluonnoksesta, jotka liittyvät turkiseläimissä esiintyvän lintuinfluenssan vastustamiseen

18.10. Lausunto: valtion vuoden 2024 talousarvio sekä vuosia 2024-2027 koskeva julkisen talouden suunnitelma

18.10. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024 ja Suomen elintarvikevienti

18.10. Lausunto: Taksonomian kehitys EU:ssa ja komission esitys taksonomian toiseksi delegoiduksi säädökseksi

20.10. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maaperän seurannasta ja kestokyvystä (Maaperän seurantaa koskeva laki)

23.10. Lausunto valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointihelmasta

23.10. Lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta ja Tullin hallinnosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

23.10. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024: metsätalous

24.10. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024: Ruokaketjun kehittäminen ml. käynnissä olevat ohjelmat sekä luonnontuotealan edistäminen

25.10. Lausunto zoonooseista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (316/2021) 33 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (111/2022) voimaantulosäännöstä

25.10. Lausunto ehdotuksesta muuttaa maa- ja metsätalousministeriön asetusta kotimaankauppaa varten kerättäville nauta-, sika-, lammas-, vuohi- ja hevoseläinten sukusoluille ja alkioille eläintautien vastustamiseksi asetettavista vaatimuksista

25.10. Lausunto: Valtioneuvoston selvitykset taksonomian toisesta delegoidusta säädöksestä

27.10. Lausunto ympäristövaliokunnalle jakeluelvoitelain 5§ muutoksista

30.10. Inspel till Nordiskt samarbetsprogram för MR-FJLS 2025 – 2030

1.11. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta ja Tullin hallinnosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

1.11. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024 ja elintarvikeviennin edistäminen

2.11. Vesienhoidon ympäristötavoitteet ja poikkeaminen; työryhmän mietintö

3.11. Lausunto: Ulkoministeriön kommentointipyyntö kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selontekoon

3.11. Lausunto julkisten hankintojen kokonaisarkkitehtuurista

7.11. Lausunto talousvaliokunnalle jakeluelvoitelain 5§ muutoksista

14.11. Asiantuntijalausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta

15.11. Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta sokerijuurikkaan viljelijöille vuodelta 2024 maksettavasta kansallisesta tuesta

16.11. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi Euroopan unionin viljelijätukien ehdollisuuden lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteiden 1 ja 3 muuttamisesta

21.11. Lausunto luonnoksista valtioneuvoston asetukseksi eläinten hyvinvointikorvausta koskevan sitoumuksen antamisesta vuonna 2024 ja valtioneuvoston asetukseksi eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

22.11. Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2023 maksettavasta sokerijuurikkaan kuljetustuesta

22.11. Lausunto luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta annettavan valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi

23.11. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle alkoholiin lain 17 ja 26 §:n muutoksesta

24.11. Asiantuntijalausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta

27.11. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta maanmittauslaitoksen maksuista sekä kaupanvahvistuksesta perittävistä maksuista ja korvauksista vuosina 2024

29.11. Ympäristöministeriön asetus yhteentoimivassa tietomallimuodossa laadittavien kaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta

29.11. Lausunto Asia: asetusluonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi Ruokaviraston maksullisista suoritteista

30.11. Lausunto asiasta: Valtioneuvoston asetuksesta biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

30.11. Lausunto luonnoksesta suden metsästystä koskevaksi kiintiöksi metsästysvuonna 2023-24

30.11. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi puutavaran virallisesta mittauksesta, valvontamittauksesta ja mittauslautakunnan käsittelystä perittävistä maksusta vuosina 2024 ja 2025

30.11. Lausunto asiasta: E 49/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Ennakkovaihtaminen: EU:n 2040 ilmastotavoitteen asettaminen

7.12. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eläimille tehtävistä toimenpiteistä ja keinollisen lisäämisen menetelmistä

7.12. Lausunto luonnoksesta elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 834/2014 muuttamiseksi sekä luonnoksesta eräiden elintarvikkeiden ilmoittamisesta voimakassuolaiseksi annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 1010/2014 muuttamiseksi

14.12. Lausunto ehdotuksesta kaupalliselle kalastukselle ja kalankasvatukselle vahinkoja aiheuttavien halliurosten poistamisesta aiheutuviin kustannuksiin määräaikana myönnettävästä avustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (184/2020) 8 §:n muuttamisesta

14.12. Lausunto varotoimenpiteistä lintuinfluenssan leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisista eläimistä turkiseläimiin annettavan maa- ja metsätalousministeriön asetuksen luonnoksesta

15.12. MTK:n vastaukset komission kuulemiseen taksonomian laajennustarpeista (engl)

21.12. Lausunto tasoristeysmuutoksista tiedottaminen ja tietojen ylläpito tietojärjestelmissä -ohjeen luonnoksen loppuun saattamiseksi

22.12. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

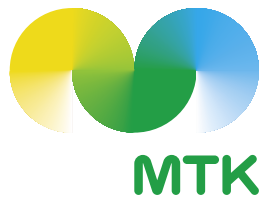
Yritystoiminnan kehittäminen kiertotalouden ja datan avulla -seminaari 30.5.23.

Pellonpiennarpäivä Kokemäellä 9.10.23, Kipsin levitys ja kiertotalous

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK

Simonkatu 6, 00100 Helsinki
PL 510, 00101 Helsinki

Metsänomistajat